

Svein Blom

Innvandrerens bo- og flyttemønstre i Oslo rundt årtusenskiftet

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the various research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, oktober 2006
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-7066-9 Trykt versjon
ISBN 82-537-7067-7 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe
00.02

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/70

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Svein Blom

Innvandrerens bo- og flyttemønstre i Oslo rundt årtusenskiftet

Rapporter 2006/33 • Statistisk sentralbyrå 2006

Rapporten analyserer vestlige og ikke-vestlige innvandreres og nordmenns flyttebevegelser mellom grunnkretser og bydelsgrupper i Oslo i femårsperioden 1998 til 2003 (per 1.1.). Veksten eller tilbakegangen i tallet på personer blir forklart som et resultat av utviklingen i de tre demografiske komponentene flytteoverskudd/-underskudd vis-à-vis resten av Norge, flytteoverskudd/-underskudd vis-à-vis utlandet og balansen mellom antall fødte og døde. I årene 1998-2003 vokste antall ikke-vestlige og vestlige innvandrere med henholdsvis 35 og 9 prosent, mens antall personer uten innvandrerbakgrunn gikk tilbake med 1,6 prosent. Veksten i den ikke-vestlige innvandrerbefolkningen skrev seg fra økning i alle tre demografiske komponenter, mens tilbakegangen i antall nordmenn kom som resultat av tilbakegang i de samme tre komponentene.

Ved krysstabulering av opplysningene om bostedet i 1998 og 2003 kan vi avgjøre hvem som har flyttet mellom hvilke bydelsgrupper og hvem som har bodd fast i den samme grunnkretsen i femårsperioden. Personer uten innvandrerbakgrunn er minst tilbøyelige til å flytte, mens de vestlige innvandrerne har flyttet mest. En sterk tendens til utflytting fra indre øst til drabantbyene i ytre øst førte til at den ikke-vestlige innvandrerbefolkningen i indre øst - til forskjell fra tidligere år - nesten ikke økte i årene 1998-2003. Økningen har i stedet skutt fart i de gamle og nye drabantbyene i ytre øst/sør. Nedgangen i antall nordmenn i den aktuelle perioden har funnet sted i de samme drabantbyområdene. Nedgangen skyldes ikke flytting innen byen, men netto utflytting til resten av Norge og til utlandet.

Ved å sammenlikne ressursituasjonen - i form av inntekt, andel sysselsatte osv. - til personene som flyttet fra indre øst til drabantbyene, med ressursituasjonen til personene som ble boende i indre øst i femårsperioden, kan vi ta stilling til om det er de økonomisk svakeste som har flyttet til drabantbyene eller til nabokommuner. Ifølge en utbredt oppfatning har stigende boligpriser i indre øst tvunget de økonomisk svakeste til å flytte. Empiri framlagt i rapporten synes ikke å støtte denne oppfatningen. En alternativ forklaring på utflyttingen er at leietakere eller eiere av mindre boliger i indre øst har vært tjent med å etablere seg i ytre øst i (større) eierboliger, såfremt de har hatt det nødvendige inntektsgrunnlaget til det.

Prosjektstøtte: Prosjektet er støttet av Kommunal- og regionaldepartementet i samarbeid med Oslo kommune.

Innhold

1. Innledning: Flytting fra indre øst - utstøting eller karrieretrek?	11
2. Ikke-vestlige innvandreres bosteder og boligpriser på bydelsgruppenivå	13
3. Data	16
4. Befolkningsutviklingen i Oslo i årene 1998-2003: flere innvandrere, færre nordmenn	18
5. Ikke-vestlige innvandrere flytter fra indre øst til drabantbyene - nordmenn fra drabantbyene til andre kommuner	20
6. Flest utflyttere til Akershus - innflyttere fra hele landet	24
7. Flest nordmenn bofaste i ytre vest - flest innvandrere bofaste i de nye drabantbyene	26
8. Ikke-vestlige innvandrere: større nettoflytting fra indre øst til drabantbyene enn tidligere	27
9. Om framstillingen i kapitlene som følger	29
10. Inntekt: Ikke de økonomisk svakeste som flytter fra indre øst til drabantbyene	30
10.1. Belyst ved gjennomsnitt	30
10.2. Belyst ved kvartiler	32
11. Inntekt etter disposisjonsforholdet til boligen: De fattigste leietakerne er ikke blant flytterne	35
12. Høyere sysselsetting blant utflytterne fra indre øst	39
13. Sosialhjelp: mindre klientandel blant utflytterne fra indre øst	42
14. Ikke-vestlige innvandrere dobler andelen boligeiere ved flytting til drabantbyene	45
15. Utflytterne fra indre øst til drabantbyene får romsligere boliger	49
16. Alder: Barnefamilier flytter fra indre øst til drabantbyene	53
17. Botid: Kort botid blant innvandrere som flytter fra indre øst til drabantbyene	56
18. Flyttere fra indre øst til Akershus er ikke blant de mest svakstilte	58
19. Heller ikke utflytterne fra de nye drabantbyene til Akershus er særlig svakstilte	60
20. Oppsummering og konklusjon	62
Litteratur	65
Vedlegg: Tabeller	67
Tidligere utgitt på emneområdet	80
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	81

Figurregister

2. Ikke-vestlige innvandreres bosteder og boligpriser på bydelsgruppenivå

2.1. Bydeler og bydelsgrupper i Oslo, 1988-2003 ("gammel inndeling")	13
2.2. Andel ikke-vestlige innvandrere i prosent av befolkningen i den enkelte bydelsgruppe (gammel bydelsinndeling), 1988-2006 (per 1.1.).....	14
2.3. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris inkludert fellesgjeld for OBOS-tilknyttede boliger omsatt siste 6 måneder, etter bydelsgruppe og år (mars måned). Kroner i 1 000 (nominelle priser).....	14

Tabellregister

2. Ikke-vestlige innvandreres bosteder og boligpriser på bydelsgruppenivå	
2.1. Ikke-vestlige innvandrere, vestlige innvandrere og nordmenn i Oslo, fordelt over bydelsgrupper, 1988-2006. Gammel bydelsinndeling. Prosent	14
4. Befolkningsutviklingen i Oslo i årene 1998-2003: flere innvandrere, færre nordmenn	
4.1. Befolkningen bosatt i Oslo per 1.1.1988, 1.1.1993, 1.1.1998 og 1.1.2003, etter landbakgrunn. Avgang og tilgang gjennom flytting og fødsler/dødsfall i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003. Absolutte tall og i prosent av utgangspopulasjonen	19
5. Ikke-vestlige innvandrere flytter fra indre øst til drabantbyene - nordmenn fra drabantbyene til andre kommuner	
5.1. Ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998, 1.1.1993, 1.1.1998 og 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Avgang og tilgang gjennom flytting over bydelsgrensen fødsler/dødsfall og internflytting i byen i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003. I prosent av utgangspopulasjonen i bydelsgruppene	21
5.2. Nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998, 1.1.1993, 1.1.1998 og 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Avgang og tilgang gjennom flytting over bydelsgrensen fødsler/dødsfall og internflytting i byen i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003. I prosent av utgangspopulasjonen i bydelsgruppene	22
5.3. Vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998, 1.1.1993, 1.1.1998 og 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Avgang og tilgang gjennom flytting over bydelsgrensen fødsler/dødsfall og internflytting i byen i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003. I prosent av utgangspopulasjonen i bydelsgruppene	23
6. Flest utflyttere til Akershus - innflyttere fra hele landet	
6.1. Flytting fra Oslo til andre deler av Norge og flytting fra andre deler av Norge til Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter landbakgrunn og landsdel. Prosentvis fordelt etter fraflyttet/ tilflyttet landsdel	24
6.2. Flytting fra Oslo til kommuner i Akershus og flytting fra kommuner i Akershus til Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter landbakgrunn og kommune. Prosentvis fordelt etter fraflyttet/ tilflyttet kommune	25
7. Flest nordmenn bofaste i ytre vest - flest innvandrere bofaste i de nye drabantbyene	
7.1. Andel bofaste på grunnkrets nivå i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003, etter landbakgrunn og bydelsgruppe. Prosentuert på basis av utgangspopulasjonen i hver bydelsgruppe per 1.1.1988, 1.1.1993 og 1.1.1998 (se vedleggs2, 3 og 4)	26
8. Ikke-vestlige innvandrere: større nettoflytting fra indre øst til drabantbyene enn tidligere	
8.1. Flyttematrise for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er holdt utenfor. Antall flyttere i cellene er prosentuert av alle i matrisen (Antall personer=25 122)	27
8.2. Flyttematrise for nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er holdt utenfor. Antall flyttere i cellene er prosentuert av alle i matrisen (Antall personer=89 818)	27
8.3. Flyttematrise for vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er holdt utenfor. Antall flyttere i cellene er prosentuert av alle i matrisen (Antall personer=4 043) ¹	28
10. Inntekt: Ikke de økonomisk svakeste som flytter fra indre øst til drabantbyene	
10.1. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert ¹ . Gjennomsnitt, nominelle kroner	31
10.2. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert ¹ . Gjennomsnitt, nominelle kroner	31
10.3. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert ¹ . Gjennomsnitt, nominelle kroner	32
10.4. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert ¹ . Andel i første kvartil, prosent	33

10.5. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. ¹ Andel i første kvartil, prosent	33
10.6. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Andel i første kvartil, prosent	34

11. Inntekt etter disposisjonsforholdet til boligen: De fattigste leietakerne er ikke blant flytterne

11.1.a. Husholdningsinntekt per forbruksenhet for skatteåret 2001 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Bosatte i <i>leiebolig</i> i november 2001. Personer bofaste på krets er inkludert. Andel i første kvartil, prosent	36
11.1.b. Husholdningsinntekt per forbruksenhet for skatteåret 2001 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Bosatte i <i>eierbolig</i> i november 2001. Personer bofaste på krets er inkludert. Andel i første kvartil, prosent	36
11.2.a. Husholdningsinntekt per forbruksenhet for skatteåret 2001 for nordmenn bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Bosatte i leiebolig i november 2001. Personer bofaste på krets er inkludert. Andel i første kvartil, prosent	37
11.2.b. Husholdningsinntekt per forbruksenhet for skatteåret 2001 for nordmenn bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Bosatte i <i>eierbolig</i> i november 2001. Personer bofaste på krets er inkludert. Andel i første kvartil, prosent	37

12. Høyere sysselsetting blant utflytterne fra indre øst

12.1. Andel sysselsatte (lønnstakere eller selvstendige) i alder 16-74 år i november 1997 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	39
12.2. Andel sysselsatte (lønnstakere eller selvstendige) i alder 16-74 år i november 1997 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. ¹ Prosent.....	40
12.3. Andel sysselsatte (lønnstakere eller selvstendige) i alder 16-74 år i november 1997 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	40

13. Sosialhjelp: mindre klientandel blant utflytterne fra indre øst

13.1. Andel mottakere av sosialhjelp i alder 16-74 år i november 1997 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	42
13.2. Andel mottakere av sosialhjelp i alder 16-74 år i november 1997 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	43
13.3. Andel mottakere av sosialhjelp i alder 16-74 år i november 1997 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	43

14. Ikke-vestlige innvandrere dobler andelen boligeiere ved flytting til drabantbyene

14.1.a. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	45
14.1.b. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	46
14.2.a. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	47
14.2.b. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	47
14.3.a. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	48
14.3.b. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	48

15. Utflytterne fra indre øst til drabantbyene får romsligere boliger

15.1.a. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	49
15.1.b. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998 - 3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	50
15.2.a. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	51
15.2.b. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998 - 3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	51

15.3a. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	52
15.3b. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert ¹ . Prosent	52

16. Alder: Barnefamilier flytter fra indre øst til drabantbyene

16.1. Aldersfordeling etter landbakgrunn for bosatte i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003. Prosent	53
16.2. Andelen som har flyttet til en annen bydelsgruppe, internt i en bydelsgruppe, eller som ikke har flyttet til noen ny grunnkrets i årene 1998-2003 blant bosatte i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter aldersgruppe og landbakgrunn. Prosent	54

17. Botid: Kort botid blant innvandrere som flytter fra indre øst til drabantbyene

17.1. Botid i Norge etter landbakgrunn for innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003. Prosent	56
17.2. Andelen som har flyttet til en annen bydelsgruppe, internt i en bydelsgruppe, eller som ikke har flyttet til noen ny grunnkrets i årene 1998-2003 blant bosatte innvandrere i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter botid og landbakgrunn. Prosent	57

18. Flyttere fra indre øst til Akershus er ikke blant de mest svakstilte

18.1. Sosioøkonomiske karakteristika per 1997 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo indre øst 1.1.1998 etter bosted i Norge 1.1.2003.....	59
18.2. Sosioøkonomiske karakteristika per 1997 for nordmenn bosatt i Oslo indre øst 1.1.1998 etter bosted i Norge 1.1.2003	59

19. Heller ikke utflytterne fra de nye drabantbyene til Akershus er særlig svakstilte

19.1. Sosioøkonomiske karakteristika per 1997 for nordmenn bosatt i Oslos nye drabantbyer 1.1.1998 etter bosted i Norge 1.1.2003	61
19.2. Sosioøkonomiske karakteristika per 1997 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslos nye drabantbyer 1.1.1998 etter bosted i Norge 1.1.2003	61

Vedlegg

8.1. Flyttematrise for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er inkludert i tabellen. Absolutte antall ¹ . Prosent.....	67
8.2. Flyttematrise for nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er inkludert i tabellen. Absolutte antall. Prosent	67
8.3. Flyttematrise for vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er inkludert i tabellen. Absolutte antall. Prosent.....	68
16.1. Andel i aldersgruppe 0-5 år blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	68
16.2. Andel i aldersgruppe 0-5 år blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	69
16.3. Andel i aldersgruppe 0-5 år blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	69
16.4. Andel i aldersgruppe 6-19 år blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	70
16.5. Andel i aldersgruppe 6-19 år blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	70
16.6. Andel i aldersgruppe 6-19 år blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	71
16.7. Andel i aldersgruppe 20-34 år blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	71
16.8. Andel i aldersgruppe 20-34 år blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	72
16.9. Andel i aldersgruppe 20-34 år blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	72
16.10. Andel i aldersgruppe 35-49 år blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	73
16.11. Andel i aldersgruppe 35-49 år blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	73
16.12. Andel i aldersgruppe 35-49 år blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	74
16.13. Andel i aldersgruppe 50 år + blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent	74

16.14. Andel i aldersgruppe 50 år + blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	75
16.15. Andel i aldersgruppe 50 år + blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	75
17.1. Andel ikke-vestlige innvandrere med 0-4 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	76
17.2. Andel vestlige innvandrere med 0-4 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	76
17.3. Andel ikke-vestlige innvandrere med 5-9 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	77
17.4. Andel vestlige innvandrere med 5-9 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	77
17.5. Andel ikke-vestlige innvandrere med 10-14 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	78
17.6. Andel vestlige innvandrere med 10-14 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	78
17.7. Andel ikke-vestlige innvandrere med 15+ års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	79
17.8. Andel vestlige innvandrere med 15+ års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert. Prosent.....	79

1. Innledning: Flytting fra indre øst - utstøting eller karrieretrek?

I dette prosjektet analyseres vestlige og ikke-vestlige innvandreres og nordmenns flyttebevegelser mellom grunnkretser og bydelsgrupper i Oslo i femårsperioden 1998 til 2003 (per 1.1.). Med innvandrere menes personer med to utenlandsfødte foreldre, enten de selv er født i Norge eller utlandet. Betegnelsen "nordmenn" eller "personer uten innvandrerbakgrunn" benyttes om resten av befolkningen.

Vi beskriver hvordan befolkningen i byen har utviklet seg numerisk i løpet av den nevnte femårsperioden, for byen samlet og de enkelte bydelsområdene. Innvandrerbefolkningen, både den vestlige og den ikke-vestlige, har vokst i størrelse, mens antall nordmenn har gått noe tilbake. Veksten eller tilbakegangen vil bli forklart som et resultat av følgende tre demografiske komponenter: (a) netto flytteoverskudd/-underskudd i forhold til resten av Norge, (b) netto flytteoverskudd/-underskudd i forhold til utlandet og (c) forholdet mellom antall fødte og døde.

Dataene som benyttes er mikrodata for alle bosatte i Oslo per 1.1.1998 og 1.1.2003. Ved en kopling mellom disse dataene kan vi fastslå hvilke personer som befant seg i byen på begge tidspunkter eller bare på ett av tidspunktene. For dem som var registrert bosatt på begge tidspunkter, kan vi iaktta om de har flyttet til en annen bydel og/eller grunnkrets i løpet av femårsperioden. Dermed kan vi identifisere flyttebaner mellom forskjellige deler av byen og fastslå hvor mange som har fulgt den enkelte bane. Vi kan også iaktta hvem som ikke har flyttet eller som bare har flyttet innen sin egen bydelsgruppe (se definisjon i kapittel 2). Dette gjøres for ikke-vestlige og vestlige innvandrere og nordmenn hver for seg.

En sentral del av studien dreier seg også om å undersøke hvorvidt den økonomiske og statusmessige "oppgraderingen" av byens indre øst som ble innledet i siste halvdel av 1990-tallet, har ført til at mindre velstående grupper blant befolkningen i det stadig mer attraktive indre øst "presses ut" på grunn av stigende boligpriser. På slutten av 1990-tallet ble det lansert påstander i pressen om dette, og disse har siden blitt gjentatt ved forskjellige anledninger.

En konkurrerende oppfatning er at personer som av ulike grunner foretrekker en større bolig i mindre urbane omgivelser i ytre by, flytter til de gamle og nye drabantbyene i ytre øst (og eventuelt nabokommuner) som ledd i en oppstigende boligkarriere. En tidligere studie av flyttemønstre i Oslo i årene 1988-1993 og 1993-1998 påviste liknende netto flyttestrømmer av middels velstående ikke-vestlige innvandrere fra indre øst til drabantbyene. Drivkraften bak disse flyttingene ble antatt å være ønsket om bedre boligforhold i større eierboliger (Blom 2002b: 112ff.). Spørsmålet er om den samme utviklingen fortsetter i dag, eventuelt i et sterkere tempo, eller om det nå er nye grupper - de økonomisk svakeste - som på grunn av dårlig råd ufrivillig "presses ut" av indre øst.

I en studie av byutvikling og endringsprosesser i indre øst ble både hypotesen om en ufrivillig utstøting og hypotesen om en karriereorientert utflytting presentert, til dels side om side, som mulig drivkraft bak flyttingene (Ruud 2005, Børud 2005). Det ble imidlertid ikke gjort eksplisitte forsøk på å avgjøre hvilken av dem som var best empirisk fundert. I et senere arbeid av Sæter og Ruud (2005) om byutvikling og boligpolitikk i Gamle Oslo synes "utstøtingshypotesen" å stå sterkest. Spørsmålet reises på nytt av Oddrun Sæter (2006) i et debattinnlegg i Aftenpostens ettermiddagsutgave Aften, denne gang som et åpent spørsmål: *"Hvem flytter ut av Gamle Oslo på grunn av tvang, og hvem flytter ut fordi de kan selge og flytte til andre bystrøk, helt frivillig?"*

Dette spørsmålet søkes her besvart empirisk ved å undersøke ressursituasjonen til personene som flytter. Dersom det er de minst velstående som flytter fra indre øst til drabantbyene, styrker det oppfatningen at flyttingen av særlig ikke-vestlige innvandrere til drabantbyene representerer en ufrivillig utstøting av de økonomisk mest svakstilte. Dersom denne tendensen derimot ikke finner støtte i data, styrkes alternativhypotesen om at utflyttingen er en ønsket handling for å bedre aktørenes boligsituasjon både med hensyn til boligens størrelse og eierforhold.

Tidligere studier i Statistisk sentralbyrå (SSB) av innvandreres og nordmenns bo- og flyttemønstre i Oslo har behandlet femårsperioden fra 1988 til 1993 (Blom 1995, 1997, 1999) og/eller femårsperioden fra 1993 til 1998 (Blom 2002a, 2002b). Grunnlaget for disse studiene har vært mikrodata for årene 1988, 1993 og 1998 (per 1.1.). I tillegg har noen analyser inkludert aggregerte data for tiden før 1988 (Blom 2002a), noen enkeltår etter 1993 (Blom 1996, 1999) eller noen enkeltår etter 1998 (Blom 2001, 2002b og 2004). I tilknytning til Storbymeldingen (St.meld. nr. 31, 2002-2003) ble et beslektet arbeid om graden av etnisk bostedssegregasjon i norske storbyregioner (herunder også Oslo) gjennomført for årene 1991 og 2001 (Pettersen 2003).

At tidsrommet 1998-2003 er valgt som fokus for denne studien, har sammenheng med at tidligere studier har dekket femårsperiodene 1988-1993 og 1993-1998. Dermed var det nærliggende å sette søkelyset på en ny femårsperiode med start i 1998. For lettere å kunne sammenlikne hendelsene er det en fordel at varigheten av perioden er den samme som tidligere. For å utnytte data om boligen som bare fins i Folke- og bolig-tellingen 2001, har vi dessuten konstruert to datafiler i tillegg til filen som dekker perioden 1998-2003. Disse omfatter (a) bosatte i Oslo 1.1.1998 og/eller 3.11.2001 og (b) bosatte i Oslo 3.11.2001 og/eller 1.1.2005. Vi kommer tilbake til dette i kapitlet om data.

I en større faglig sammenheng berører rapporten spørsmålet om hva som skjer med de opprinnelige beboerne i et område som blir gjenstand for såkalt gentrifisering. Begrepet gentrifisering refererer til omformingen av et tidligere arbeiderklassestrøk til et område for middelklassen, samtidig som boligmassen i området blir fysisk rehabilitert (Barstad med flere 2006).

Forskningsprosjektet "Innvandrerens bo- og flyttemønstre i Oslo rundt årtusenskiftet" er støttet av Kommunal- og regionaldepartementet i samarbeid med Oslo kommune. Departementets interesse for prosjektet er relatert til deres behov for utredninger i forbindelse med arbeidet med en "hovedstadsmelding".

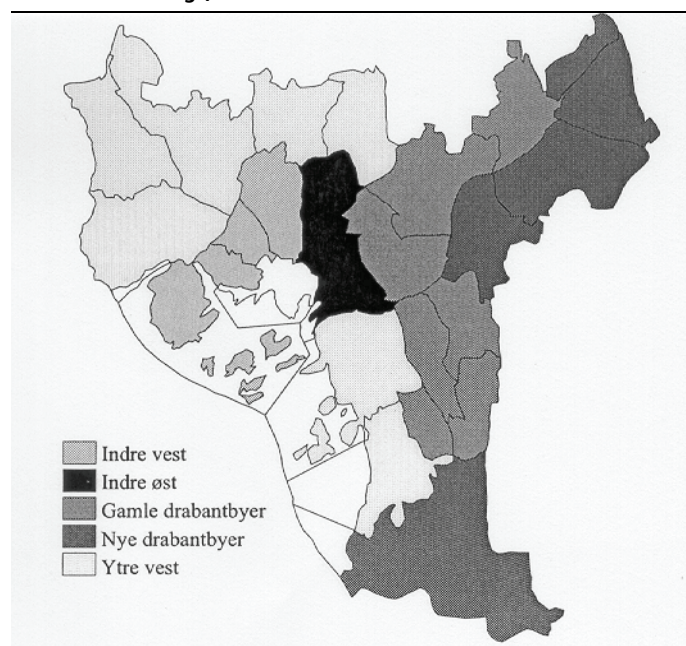
2. Ikke-vestlige innvandreres bosteder og boligpriser på bydelsgruppenivå

Figur 2.1 nedenfor klargjør begrepsbruken i forbindelse med den geografiske inndelingen av Oslo. De fem bydelsgruppene tar utgangspunkt i bydelsinndelingen som var offisielt gjeldende i årene 1988-2003. Begrepet 'bydelsgruppe' refererer til en samling bydeler som har visse fellestrekk i henhold til geografisk beliggenhet, sosioøkonomisk sammensetning og utbyggingstidspunkt som gjør det naturlig å slå dem sammen til ett område i analysen (jf. Blom 1999). I 2004 ble en ny inndeling med 15 bydeler (i stedet for 25 som tidligere) tatt i bruk. I vår studie benyttes den gamle bydelsinndelingen også for data for 2004-2006 for kontinuitetens skyld. I tillegg til de fem bydelsgruppene som vises på figuren, foreligger en sjette som omfatter personer i de ikke-administrative bydelene Sentrum og Marka og i ukjent bydel. Da dette utgjør svært få personer, knytter vi ingen analyser og kommentarer til denne bydelsgruppen, men den inngår i tabellene.

Det framgår av befolkningsdata på bydelsnivå at andelen ikke-vestlige innvandrere i indre øst steg kontinuerlig i årene 1988-1998, men at andelen deretter sluttet å stige. Til gjengjeld skjøt veksten fart i de gamle og nye drabantbyene i ytre øst fra slutten av 1990-tallet til i dag (Blom 2002b og 2004). Figur 2.2 illustrerer denne utviklingen. Fra 1988 til 1998 steg andelen ikke-vestlige innvandrere i indre øst fra 12,0 til 23,6 prosent, for deretter å gå ned med 0,2 prosentpoeng i årene fram til 2003. Nedgangen fortsatte i de tre påfølgende årene slik at andelen i 2006 var 22,8 prosent. Samtidig økte andelen ikke-vestlige innvandrere i prosent av befolkningen i de gamle og nye drabantbyene mer enn før. I de gamle drabantbyene vokste andelen fra 11,6 til 21,0 prosent i løpet av årene 1998-2006, og i de nye drabantbyene vokste den fra 22,0 til 36,3 prosent i samme periode.¹ Vi skal siden se nærmere på i hvilken grad disse tendensene skriver seg fra byintern flytting, innflytting utenbys fra eller fødselsoverskudd.

¹ Andelen ikke-vestlige innvandrere per 1.1.1988 var ifølge våre data 4,6 prosent i indre vest, 12,0 prosent i indre øst, 4,7 prosent i gamle drabantbyer, 10,6 prosent i nye drabantbyer og 2,9 prosent i ytre vest. For byen under ett: 6,5 prosent.

Figur 2.1. Bydeler og bydelsgrupper¹ i Oslo, 1988-2003 ("gammel inndeling")

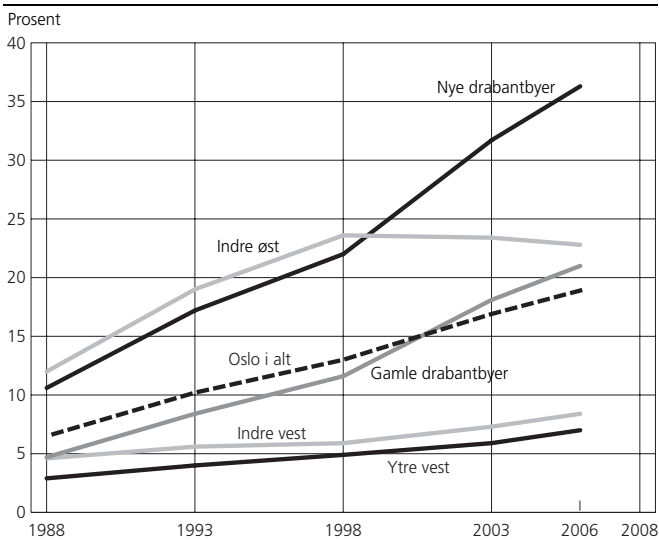

¹ Sammenhengen mellom bydeler og bydelsgrupper er slik: Indre vest (Bygdøy-Frogner, Uranienborg-Majorstua, St. Hanshaugen-Ullevål), indre øst (Sagene-Torshov, Grünerløkka-Sofienberg, Gamle Oslo), gamle drabantbyer (Lambertseter, Bøler, Manglerud, Østtjø, Hølsfyr-Sinsen, Grorud, Bjerke), nye drabantbyer (Søndre Nordstrand, Hellerud, Furuset, Stovner, Romsås) og ytre vest (Ekeberg-Bekkelaget, Nordstrand, Grefsen-Kjelsås, Sogn, Vinderen, Røa og Ullern). At bydelene Ekeberg/Bekkelaget og Nordstrand er lagt til ytre vest, er sosioøkonomisk begrunnet.

En annen måte å framstille utviklingen på framgår av tabell 2.1 der populasjonen av ikke-vestlige innvandrere, vestlige innvandrere og nordmenn i Oslo er fordelt prosentvis mellom de forskjellige bydelsgruppene på de samme fire tidspunktene som i figur 2.2. Andelen i hver fordeling summerer til 100 prosent. Tabellen viser at andelen av byens ikke-vestlige innvandrere som befant seg i *indre øst* gikk ned med nesten 9 prosentpoeng i tidsrommet 1998-2006, mens andelen bosatt i *ytre øst*² steg med vel 9 prosentpoeng i samme periode. Andelen ikke-vestlige innvandrere som er bosatt i *indre* og *ytre vest* gikk likeledes noe ned i disse årene, men etter 2003 har andelen steget litt (tabell 2.1).

² Betegnelsen "ytre øst" benyttes her og senere i notatet som synonym for summen av gamle og nye drabantbyer. Det omfatter også bydel Søndre Nordstrand sør for bykjernen.

Figur 2.2. Andel ikke-vestlige innvandrere i prosent av befolkningen i den enkelte bydelsgruppe¹ (gammel bydelsinndeling), 1988-2006 (per 1.1.)

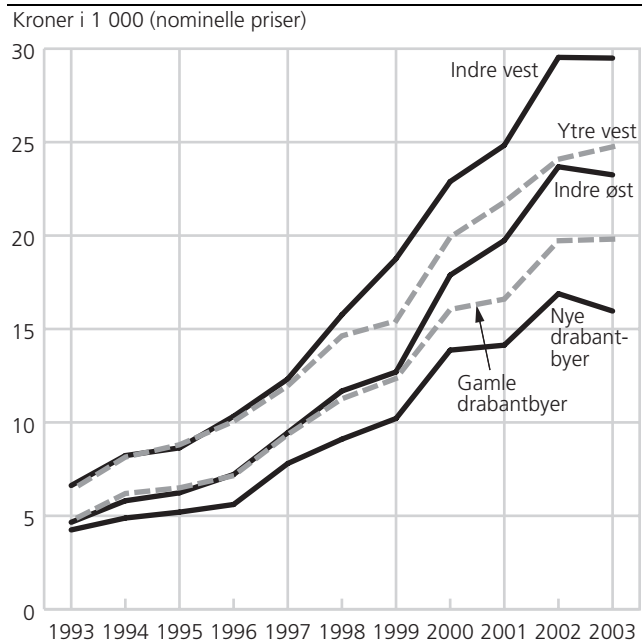
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

¹ For en definisjon av bydelsgruppene, se figur 2.1.

Tabell 2.1. Ikke-vestlige innvandrere, vestlige innvandrere og nordmenn i Oslo, fordelt over bydelsgrupper, 1988-2006. Gammel bydelsinndeling. Prosent

	01.01 1988	01.01 1993	01.01 1998	01.01 2003	01.01 2006
Ikke-vestlige innvandrere					
Indre vest	10,4	7,9	6,4	6,1	6,3
Indre øst	26,1	27,8	28,4	21,8	19,5
Gamle drabantbyer	17,0	18,7	19,9	23,9	24,9
Nye drabantbyer	32,4	34,5	34,7	38,5	39,1
Ytre vest	11,7	10,5	10,2	9,2	9,6
Sentrum, Marka, ukjent	2,5	0,6	0,5	0,5	0,7
I alt	100	100	100	100	100
N	29 579	48 325	64 997	87 459	101 637
Nordmenn					
Indre vest	14,7	14,7	14,9	15,4	15,5
Indre øst	13,4	13,4	13,6	14,3	15,1
Gamle drabantbyer	24,4	23,6	22,9	22,4	22,2
Nye drabantbyer	19,4	19,2	18,7	17,2	16,2
Ytre vest	26,7	28,3	29,1	29,8	30,1
Sentrum, Marka, ukjent	1,4	0,7	0,7	0,8	0,9
I alt	100	100	100	100	100
N	404 23	407 04	414 14	407 59	414 520
	2	4	3	3	
Vestlige innvandrere					
Indre vest	23,7	23,6	24,0	26,3	25,6
Indre øst	13,1	14,0	16,3	17,1	17,8
Gamle drabantbyer	14,7	14,3	14,4	14,1	14,7
Nye drabantbyer	12,1	12,4	11,9	11,5	11,6
Ytre vest	32,6	33,8	32,2	29,6	28,5
Sentrum, Marka, ukjent	3,8	1,9	1,2	1,4	1,6
I alt	100	100	100	100	100
N	18 362	18 068	20 553	22 349	22 254

Figur 2.3. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris inkludert fellesgjeld for OBOS-tilknyttede boliger omsatt siste 6 måneder, etter bydelsgruppe og år (mars måned).¹ Kroner i 1 000 (nominelle priser)

¹ Gjennomsnittsprisene er summert for alle bydelene i hver bydelsgruppe og dividert på antall bydeler i gruppen. Beløpene er ikke korrigert for tallet på omsatte boliger i den enkelte bydel.

Kilde: OBOS' månedlige pris- og omsetningsstatistikk.

Samtidig avdekker tabellen at andelen av byens nordmenn som er bosatt i indre og ytre vest har gått noe opp, mens andelen bosatt i *de gamle og nye drabantbyene* (ytre øst) har gått jevnt og trutt ned siden 1988. Den samlede effekten av disse endringene er i realiteten at atskillelsen (segregasjonen) mellom nordmenn og ikke-vestlige innvandrere i byen inntil nylig har økt. Dette bekreftes av beregninger som ikke er gjengitt i denne studien. Vi ser nå imidlertid tegn til at økningen i segregasjonen har stanset (Blom 2006).

Av eksterne faktorer som påvirker folks valg av bosted i byen er utviklingen i boligprisene i de forskjellige områdene selvsagt viktig. Figur 2.3 viser kvadratmeterprisen inkludert fellesgjeld for OBOS-tilknyttede boliger i tidsrommet 1993-2003 på bydelsgruppenivå. Mens det gjennomsnittlige prisnivået i indre øst falt noenlunde sammen med prisnivået i de gamle drabantbyene fram til 1999, steg prisene i indre øst sterkere i årene etter 1999 og nærmet seg etter hvert nivået i ytre vest. De laveste boligprisene ble etter årtusenskiftet å finne i de nye og gamle drabantbyene.

Denne prisutviklingen i boligmarkedet gjør det i mange tilfeller lettere å finne en større og bedre bolig i ytre by (øst) enn i indre by. Andelen eierboliger er også langt større i ytre enn i indre by (Statistisk sentralbyrå 2002). Det innebærer at flytting fra indre øst til drabantbyene i mange tilfeller medfører en overgang fra å være leietaker til å eie boligen sin gjennom borettslag. På lengre sikt er det som regel gunstig å eie

boligen sin, selv om en må oppta lån for å kunne kjøpe (Langsether og Sandlie 2006). Ved at deler av renteutgiftene kan trekkes fra inntekten før skatt og at likningsverdien av boligeiendom er langt lavere enn den faktiske markedsprisen (Statistisk sentralbyrå 2006), bidrar skattesystemet til å øke fordelene ved å eie. Den som har en eid bolig i indre by, gjerne ervervet på et tidspunkt da boligprisene var betydelig lavere enn i dag, har dermed et gunstig utgangspunkt for å kjøpe en større borettslagsbolig i drabantbyene. Ønsket om en større eierbolig melder seg gjerne når familien vokser og den økonomiske basisen blir tryggere.

3. Data

Det benyttes tre datafiler i dette prosjektet, en hovedfil og to tilleggsfiler. *Hovedfilen* er konstruert gjennom en kopling av SSBs befolkningsstatistiske filer for bosatte i landet per 1.1.1998 og 1.1.2003. Massen i hovedfilen avgrenses til bosatte i Oslo på minst ett av de to tidspunktene og omfatter i alt 630 799 personer, hvorav 386 292 personer (61,2 prosent) var registrert bosatt i Oslo både i 1998 og 2003 (per 1.1.), 113 398 personer (18,0 prosent) var registrert bosatt bare i 1998, og 131 109 personer (20,8 prosent) var bosatt bare i 2003. Før koplingen med 2003-filen ble fødselsnumrene på 1998-filen oppdatert for eventuelle endringer i fødselsnummer etter 1.1.1998. I alt hadde 268 personer skiftet fødselsnummer. Tre av de oppdaterte postene på datafilen forelå allerede fra før på filen og måtte slettes som dubletter. Både 1998- og 2003-dataene inneholder opplysninger om personenes bosted på grunnkrets og bydel, landbakgrunn, statsborgerskap, første oppholdsdato i Norge (for innvandrere), første bosatt dato, kjønn, sivilstand, fødselsår, fødekommune, barnetall med mer. Innvandrerbefolkningens landbakgrunn er fødelandet for førstegenerasjonsinnvandrere og foreldres fødeland (eller mors fødeland ved forskjell mellom forldrene) for etterkommere. Ikke-innvandrere har norsk landbakgrunn.

Til dataene fra 1998 er koplet opplysninger fra det såkalte System for persondata (SFP) utviklet ved Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk i SSB (jf. Pedersen 2001 og Jørgensen 2003). SFP gir registeropplysninger om sentrale økonomiske aktiviteter eller statuser for bosatte i Norge i alder 16-74 år på en gitt referansedato i november i det aktuelle kalenderåret (her: 7.11.1997). Det gjelder blant annet status som lønnstaker, selvstendig sysselsatt, arbeidsledig, trygdemottaker og mottaker av sosialhjelp. Fra inntekts- og formuesregisteret i SSB er dessuten tilkoplet data for personlige skatteyttere om inntekt etter skatt på familienivå for skatteåret 1997. Brukbare opplysninger om sammensetningen av husholdningen foreligger hittil ikke i noe register. Derfor benyttes familiebegrepet ved registerbasert inntektsstatistikk (Epland og Kirkeberg 2001: 6f.). Inntektsbegrepet omfatter yrkesinntekt, kapitalinntekt og skattepliktige og skattefrie overføringer (herunder f.eks. bostøtte),

fratrullet utliknet skatt og negative overføringer (Statistisk sentralbyrå 2001). Beløpene divideres med en indikator for antall forbruksenheter i familien (kvadratroten av antall personer i familien). Bosatte i Oslo i 1998 som ikke bodde i byen i 2003, er tilført data om bokommune og statuskode per 1.1.2003. Statuskoden indikerer om vedkommende på referansedatoen er registrert bosatt i landet, har utvandret eller er død. Bokommune og statuskode per 1.1.1998 er likeledes koplet til de bosatte i 2003 som ikke befant seg i Oslo i 1998. Personer som ble født eller hadde innvandret fra utlandet for første gang etter 1.1.1998 mangler imidlertid verdier for disse variablene.

Data på befolkningsfilen om fødekommune, fødselsdato, dato for første bosetting i Norge og statuskode (personens registreringsstatus per 1.1.1998) avgjør om de nyankomne mellom 1998 og 2003 kom til byen ved fødsel, innvandring fra utlandet, eller ved innflytting fra et annet sted i landet.³ Tilsvarende benyttes variabelen statuskode (per 1.1.2003) til å avgjøre om de som var bosatte i byen i 1998, men som ikke befant seg der i 2003, var blitt borte ved død, utvandring til utlandet eller flytting til et annet sted i Norge.

De to *tilleggsfilene* er konstruert på liknende måte som hovedfilen. Den ene tilleggsfilen tar utgangspunkt i massen av bosatte i Oslo per 1.1.1998 og variablene på hovedfilen som karakteriserer personenes egenskaper på dette tidspunkt. Til denne massen er koplet data for alle bosatte i Oslo per 3.11.2001 fra Folke- og boligtellingsvariabler på personfilen og boligfilen (Utne 2004). Fra personfilen er bl.a. hentet data om bosted på bydel og grunnkrets og husholdsinntekt etter skatt i 2001, og fra boligfilen er hentet data om boligsstørrelse (antall rom) og disposisjonsforhold til boligen.

³ Jeg benytter her følgende framgangsmåte: Personer født i 1998 eller senere, med Oslo som fødekommune og fødselsdato identisk med dato for første bosetting, antas å ha blitt født i byen. Personer født i 1998 eller senere hvis fødekommune ikke er Oslo og fødselsdato ikke sammenfaller med dato for første bosetting, inkludert personer hvis statuskode per 1998 er 'utvandret', antas å være innvandret til Oslo fra utlandet. Restgruppen, som verken er født i Oslo eller har innvandret til Oslo fra utlandet, antas å ha kommet tilflyttende fra en annen norsk kommune.

Komponentene som inngår i inntektsbegrepet er de samme som i 1997 (jf. Epland og Kirkeberg 2001). Filen omfatter 607 178 personer, hvorav 404 605 (66,6 prosent) var bosatt i Oslo både 1.1.1998 og 3.11.2001 (folketellingstidspunktet), 95 085 personer (15,7 prosent) var bosatt i Oslo bare i 1998 og 107 488 personer (17,7 prosent) var bare bosatt 3.11.2001.

Den andre tilleggsfilen kombinerer data for alle bosatte i Oslo på folketellingstidspunktet og/eller per 1.1.2005 og omfatter 608 435 personer. Av disse er 433 504 personer (71,2 prosent) registrert bosatt i byen på begge tidspunkter, 78 589 personer (12,9 prosent) bare i november 2001 og 96 342 (15,8 prosent) bare i 2005. Massen av bosatte på folketellingstidspunktet er beskrevet ved de samme variablene som på første tilleggsfil. Til massen av bosatte i Oslo per 1.1.2005 er knyttet opplysninger fra SSBs befolkningsstatistiske system om personenes bosted på grunnkrets og bydel, landbakgrunn, statsborgerskap, første bosattdato, kjønn, sivilstand, fødselsår og fødekommune.

4. Befolkningsutviklingen i Oslo i årene 1998-2003: flere innvandrere, færre nordmenn

Før vi går i gang med å beskrive de forskjellige by-interne flyttestrømmene og egenskapene ved personene i byen som flyttet eller var bofaste, gir vi en kortfattet framstilling av befolkningsutviklingen i Oslo i den aktuelle femårsperioden med vekt på de fire hovedkomponentene: flytting til/fra utlandet, flytting til/fra resten av Norge, internflytting i byen og fødsler/dødsfall.

I årene 1998-2003 vokste befolkningen i Oslo med i underkant av 18 000 personer, en vekst på 3,5 prosent. Tilsvarende tall for foregående femårsperiode (1993-1998) var vel 26 000 personer og 5,5 prosents vekst. Veksten var således noe mindre rundt årtusenskiftet enn midt på 1990-tallet, både prosentvis og absolutt. Både vestlige og ikke-vestlige innvandrere økte i antall i årene 1998-2003, ikke-vestlige med 35 prosent (vel 22 000 personer) og vestlige med 9 prosent (2 000 personer), mens antall nordmenn gikk tilbake med i underkant av 2 prosent (vel 6 000 personer) (tabell 4.1).

Veksten i den *ikke-vestlige innvandrerbefolkningen* skrev seg fra både flytteoverskudd og naturlig tilvekst. Med naturlig tilvekst menes differansen mellom fødte og døde. Det var langt flere ikke-vestlige innvandrere som flyttet til Oslo enn som flyttet ut, særlig i forhold til utlandet (vel 13 000 flere), men også i forhold til

resten av landet (vel 2 000 flere). Dessuten var det langt flere som ble født enn som døde (nesten 7 000 flere). Sammenliknet med foregående femårsperiode hadde nettoinnflyttingen av ikke-vestlige innvandrere til Oslo fra utlandet blitt prosentvis større, mens nettoinnflyttingen av ikke-vestlige innvandrere til Oslo fra resten av landet var blitt prosentvis mindre. Alt i alt medførte dette at den prosentvise veksten i antall ikke-vestlige innvandrere var den samme i årene 1998-2003 som i årene 1993-1998.

At antall *nordmenn* gikk ned i årene 1998-2003, skyldtes på sin side nettotap ved flytting til utlandet (nesten 2 000), nettotap ved flytting til resten av landet (vel 500) og negativ naturlig tilvekst (vel 3 500). I forrige femårsperiode var det balanse i utvekslingen med utlandet, og netto flyttegevinst fra den øvrige delen av landet var så stor (vel 11 000) at den mer enn oppveide den negative naturlige tilveksten (vel 4 000).

Veksten i Oslos befolkning av *vestlige innvandrere* i tidsrommet 1998-2003 skyldtes først og fremst den positive flyttebalansen med utlandet (3 000 personer) som gjorde opp for både flyttetap til resten av landet og den negative naturlige tilveksten. Det samme var tilfelle i foregående femårsperiode.

Tabell 4.1. Befolkningen bosatt i Oslo per 1.1.1988, 1.1.1993, 1.1.1998 og 1.1.2003, etter landbakgrunn. Avgang og tilgang gjennom flytting og fødsler/dødsfall i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003. Absolutte tall og i prosent av utgangspopulasjonen

	Per 1.1.1988	Avgang fra byen					Tilgang til byen			Balanse		Per 1.1.1993
		Sum	Flyttet til utlandet	Flyttet til annet sted i Norge	Død	Annet	Sum	Til- flyttet	Født i Oslo	Tilgang- Avgang		
Ikke-vestlige innvandrere, N=	29 579	3 069	1 355	1 365	348	1	21 815	17 190	4 625	18 746	48 325	
I prosent av N per 1.1.1988	100	10,4	4,6	4,6	1,2	0,0	73,8	58,1	15,6	63,4	163,4	
Nordmenn, N=	404 232	76 813	4 644	43 905	28 241	23	79 625	56 227	23 398	2 812	407 044	
I prosent av N per 1.1.1988	100	19,0	1,1	10,9	7,0	0,0	19,7	13,9	5,8	0,7	100,7	
Vestlige innvandrere, N=	18 362	6 162	4 058	1 187	916	1	5 868	5 635	233	-294	18 068	
I prosent av N per 1.1.1988	100	33,6	22,1	6,5	5,0	0,0	32,0	30,7	1,3	-1,6	98,4	

	Per 1.1.1993	Avgang fra byen					Tilgang til byen			Balanse		Per 1.1.1998
		Sum	Flyttet til utlandet	Flyttet til annet sted i Norge	Død	Annet	Sum	Flyttet fra utlandet	Flyttet fra annet sted i Norge	Født i Oslo	Tilgang- Avgang	
Ikke-vestlige innvandrere, N=	48 325	7 526	4 785	2 232	503	6	24 198	11 285	6 505	6 408	16 672	64 997
I prosent av N per 1.1.1993	100	15,6	9,9	4,6	1,0	0,0	50,1	23,4	13,5	13,3	34,5	134,5
Nordmenn, N=	407 044	82 031	4 718	49 289	28 018	6	89 130	4 802	60 651	23 670	7 099	414 143
I prosent av N per 1.1.1993	100,0	20,2	1,2	12,1	6,9	0,0	21,9	1,2	14,9	5,8	1,7	101,7
Vestlige innvandrere, N=	18 068	6 346	3 997	1 448	898	3	8 831	7 400	1 122	309	2 485	20 553
I prosent av N per 1.1.1993	100	35,1	22,1	8,0	5,0	0,0	48,9	41,0	6,2	1,7	13,8	113,8

	Per 1.1.1998	Avgang fra byen					Tilgang til byen			Balanse		Per 1.1.2003	
		Sum	Flyttet til ut- landet	Flyttet til annet sted i Norge	Død	Annet	Sum	Flyttet fra ut- landet	Flyttet fra annet sted i Norge	Født i Oslo	Tilgang- Avgang		Re- definert landbak- grunn i 2003
Ikke-vestlige innvandrere, N=	64 994	10 565	5 313	4 621	628	3	32 874	18 509	6 831	7 534	22 309	156	87 459
I prosent av N per 1.1.1998	100	16,3	8,2	7,1	1,0	0,0	50,6	28,5	10,5	11,6	34,3	0,2	134,6
Nordmenn, N=	414 143	94 729	6 241	62 784	25 698	6	88 527	4 386	62 142	21 999	-6 202	-348	407 593
I prosent av N per 1.1.1998	100,0	22,9	1,5	15,2	6,2	0,0	21,4	1,1	15,0	5,3	-1,5	-0,1	98,4
Vestlige innvandrere, N=	20 553	8 104	5 106	2 145	849	4	9 708	8 098	1 235	375	1 604	192	22 349
I prosent av N per 1.1.1998	100	39,4	24,8	10,4	4,1	0,0	47,2	39,4	6,0	1,8	7,8	0,9	108,7

5. Ikke-vestlige innvandrere flytter fra indre øst til drabantbyene - nordmenn fra drabantbyene til andre kommuner

Økningen i antall *ikke-vestlige innvandrere* i årene 1998-2003 var størst i de gamle og de nye drabantbyene og minst i indre øst (tabell 5.1). Dette er for en stor del et resultat av interne flyttebevegelser i byen. Et betydelig netto flyttetap av ikke-vestlige innvandrere fra indre øst til de øvrige bydelene (-4 100 personer) utliknet nesten hele indre østs netto flyttegevinst i forhold til utlandet (3 100 personer) og den øvrige delen av Norge (200 personer) foruten den naturlige tilveksten (1 300 personer). I absolutte tall økte antall ikke-vestlige innvandrere i indre øst med 571 personer eller 3 prosent fra 1998 til 2003, men dette gav likevel en nedgang i andelen ikke-vestlige innvandrere regnet i prosent av befolkningen i indre øst (jf. figur 2.2). Som vist i tabell 2.1 gav det også nedgang i andelen av byens ikke-vestlige innvandrere som var bosatt i indre øst i stedet for i andre deler av byen. Også i perioden 1993-1998 hadde indre øst et netto flyttetap av ikke-vestlige innvandrere til andre bydelsgrupper, men langt mindre enn i årene 1998-2003 (tabell 5.1).

Nedgangen i antall *nordmenn* i Oslo i årene 1998-2003 gjorde seg gjeldende i drabantbyene, spesielt i de nye drabantbyene (tabell 5.2). I denne bydelsgruppen var det en nedgang i antallet nordmenn på 9 prosent fra 1998 (-7 300 personer). Nedgangen kom ikke som et resultat av de byinterne flyttingene mellom bydelsgruppene, slik mange kanskje tror, men som følge av en negativ flyttebalanse i forhold til resten av landet (-7 400 personer) og i noen grad også i forhold til utlandet (-500 personer). Et fødselsoverskudd på 500 og en liten gevinst ved byintern flytting bidro lite til å rette opp dette.

De gamle drabantbyene hadde også et betydelig nettotap av nordmenn til resten av landet (3 400 personer). Her var den naturlige tilveksten dertil negativ (2 300 personer). I bydelsgruppene utenom drabantbyene var det imidlertid en beskjeden vekst. Størst var veksten i indre øst (knapt 4 prosent, 2 000 personer). Den viktigste kilden til vekst i indre øst var en netto flyttegevinst av nordmenn fra resten av landet (5 900 personer), men mye av denne gikk tapt gjennom en negativ naturlig tilvekst (-1 700 personer) og en negativ flyttebalanse mot andre bydeler (-1 700 personer) og mot utlandet (-400 personer).

Også i perioden 1993-1998 hadde de gamle og de nye drabantbyene en nedgang i tallet på nordmenn (om lag 1 000 i hver bydelsgruppe), mens indre øst hadde en vekst (1 800 personer). Også den gang skyldtes nedgangen i drabantbyene negativ flyttebalanse mot resten av Norge for de nye drabantbyenes vedkommende. Med hensyn til de gamle drabantbyene skyldtes nedgangen i antall nordmenn negativ naturlig tilvekst. Veksten i indre øst skyldtes primært netto tilflytting fra landet utenom Oslo.

Bydelsvise skjevheter i veksten av *vestlige innvandrere* er av mindre betydning, da selve veksten omfattet få personer (under 2 000). Det kan likevel nevnes at det først og fremst var i indre by vest og indre by øst at tallet på vestlige innvandrere vokste. På tross av nettotap til ytre by ved intern flytting fant veksten i antall vestlige innvandrere likevel først og fremst sted i indre by, og skyldtes netto flyttegevinst overfor utlandet (tabell 5.3).

Tabell 5.1. Ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1988, 1.1.1993, 1.1.1998 og 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Avgang og tilgang gjennom flytting over bydelsgrensen, fødsler/dødsfall og internflytting i byen i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003. I prosent av utgangspopulasjonen i bydelsgruppene

	Per 1.1.1988		Avgang fra byen				Tilgang til byen			Balanse	Internflytting i byen			Balanse	Per 1.1.1993
	N	Prosent	Sum	Fraflyttet til		Død	Sum	Tilflyttet	Født i Oslo	Tilgang-Avgang	Fra bydel	Til bydel	Til bydel-fra bydel		
				Ut-landet	Øvrige Norge										
Indre vest	3076	100	13,0	5,7	5,6	1,8	55,2	50,2	5,1	42,2	35,4	16,6	-18,8	123,4	
Indre øst	7719	100	8,9	4,2	3,5	1,2	84,0	67,0	17,0	75,1	24,1	23,1	-1,0	174,1	
Gamle drab.byer	5016	100	9,6	3,3	5,1	1,2	81,2	61,7	19,5	71,6	23,6	32,6	9,0	180,5	
Nye drab.byer	9570	100	8,4	3,3	4,1	1,0	73,9	54,6	19,3	65,6	13,9	22,7	8,8	174,3	
Ytre vest	3454	100	16,3	8,8	6,2	1,3	68,3	59,0	9,3	52,1	25,0	19,3	-5,8	146,3	
Sent/Marka/Ukjent	744	100	19,0	9,3	8,3	1,3	17,1	16,0	1,1	-1,9	65,1	7,3	-57,8	40,3	
I alt	29579	100	10,4	4,6	4,6	1,2	73,8	58,1	15,6	63,4	23,0	23,0	0,0	163,4	

	Per 1.1.1993		Avgang fra byen				Tilgang til byen			Balanse	Internflytting i byen			Balanse	Per 1.1.1998
	N	Prosent	Sum	Fraflyttet til		Død	Sum	Tilflyttet fra		Født i Oslo	Tilgang-Avgang	Fra bydel	Til bydel	Til bydel-fra bydel	
				Ut-landet	Øvrige Norge			Ut-landet	Øvrige Norge						
Indre vest	3796	100	23,0	15,9	5,2	1,9	47,1	28,8	12,8	5,5	24,1	32,4	17,2	-15,1	108,9
Indre øst	13437	100	14,9	9,5	4,3	1,0	53,4	23,4	15,0	15,0	38,6	21,4	20,2	-1,2	137,4
Gamle drab.byer	9056	100	13,3	8,1	4,3	0,9	56,7	25,8	15,5	15,4	43,5	23,6	22,7	-0,9	142,6
Nye drab.byer	16684	100	11,5	6,6	4,2	0,7	41,1	15,5	11,3	14,4	29,6	12,6	18,1	5,5	135,2
Ytre vest	5052	100	28,6	19,8	7,3	1,6	61,9	40,7	13,7	7,5	33,3	22,0	19,4	-2,6	130,7
Sent/Marka/Ukjent	300	100	30,7	26,0	2,3	2,3	34,0	21,0	10,0	3,0	3,3	38,0	46,0	8,0	111,3
I alt	48325	100	15,6	9,9	4,6	1,0	50,1	23,4	13,5	13,3	34,5	19,8	19,8	0,0	134,5

	Per 1.1.1998		Avgang fra byen				Tilgang til byen			Balanse	Internflytting i byen			Balanse	Re-finert land-bak-grunn	Per 1.1.2003
	N	Prosent	Sum	Fraflyttet til		Død	Sum	Tilflyttet fra		Født i Oslo	Tilgang-Avgang	Fra bydel	Til bydel	Til bydel-fra bydel		
				Ut-landet	Øvrige Norge			Ut-landet	Øvrige Norge							
Indre vest	4134	100	23,6	15,6	6,6	1,5	60,7	42,1	12,9	5,7	37,2	31,7	23,7	-8,1	0,5	129,6
Indre øst	18459	100	14,0	7,2	5,7	1,1	39,2	24,2	6,7	8,3	25,1	33,6	11,4	-22,3	0,2	103,1
Gamle drab.byer	12915	100	13,3	5,9	6,5	0,9	64,7	34,1	14,3	16,3	51,5	23,0	32,8	9,9	0,2	161,5
Nye drab.byer	22551	100	14,3	4,9	8,6	0,8	47,7	21,9	11,4	14,4	33,4	11,0	26,8	15,9	0,2	149,5
Ytre vest	6601	100	30,2	21,4	7,7	1,1	57,9	42,5	9,3	6,1	27,8	27,4	21,3	-6,0	0,4	122,1
Sent/Marka/Ukjent	334	100	21,6	15,3	5,1	1,2	57,8	44,3	9,6	3,9	36,2	51,5	47,9	-3,6	-0,9	131,7
I alt	64994	100	16,3	8,2	7,1	1,0	50,6	28,5	10,5	11,6	34,3	23,0	23,0	0,0	0,2	134,6

Tabell 5.2. Nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1988, 1.1.1993, 1.1.1998 og 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Avgang og tilgang gjennom flytting over bydelsgrensen, fødsler/dødsfall og internflytting i byen i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003. I prosent av utgangspopulasjonen i bydelsgruppene

	Per 1.1.1988			Avgang fra			Tilgang til byen			Balanse	Internflytting i byen		Balanse	Per 1.1.1993
	N	Prosent	Sum	Fraflyttet til		Død	Tilflyttet		Født i Oslo	Tilgang- Avgang	Fra bydel	Til bydel	Til bydel- fra bydel	
				Ut-landet	Øvrge Norge		Ut-landet	Øvrge Norge						
Indre vest	59544	100	23,0	1,7	12,3	8,9	21,7	4,5	3,2	16,0	13,1	-2,8	100,4	4,5
Indre øst	54196	100	25,6	1,2	13,1	11,3	21,0	4,6	0,0	16,9	17,8	0,8	100,9	4,6
Gamle drab.byer	98708	100	18,2	0,8	9,9	7,4	9,8	5,3	-3,0	10,3	10,8	0,5	97,5	5,3
Nye drab.byer	78491	100	17,1	0,8	12,4	3,9	10,4	7,0	0,3	11,5	10,9	-0,6	99,8	7,0
Ytre vest	107770	100	15,5	1,4	8,6	5,6	12,5	6,8	3,8	8,8	11,7	2,9	106,7	6,8
Sent/Marka/ Ukjent	5523	100	22,5	2,0	13,3	7,2	11,0	2,5	-9,0	49,6	13,8	-35,8	55,2	2,5
I alt	404232	100	19,0	1,1	10,9	7,0	13,9	5,8	0,7	12,4	12,4	0,0	100,7	5,8

	Per 1.1.1993			Avgang fra byen			Tilgang til byen			Balanse	Internflytting i byen		Balanse	Per 1.1.1998	
	N	Prosent	Sum	Fraflyttet til		Død	Tilflyttet fra		Født i Oslo	Tilgang- i Avgang	Fra bydel	Til bydel	Til bydel- fra bydel		
				Ut-landet	Øvrge Norge		Ut-landet	Øvrge Norge							
Indre vest	59772	100	24,6	2,0	14,5	8,1	31,8	2,1	25,0	4,7	7,2	16,7	12,6	-4,2	103,0
Indre øst	54662	100	27,0	1,2	15,7	10,1	32,5	1,2	26,6	4,8	5,6	18,2	16,0	-2,2	103,3
Gamle drab.byer	96252	100	19,2	0,7	10,6	8,0	16,9	0,6	10,7	5,5	-2,3	9,8	10,9	1,1	98,7
Nye drab.byer	78312	100	17,8	0,6	13,0	4,2	16,7	0,7	9,7	6,4	-1,0	10,5	10,4	-0,1	98,9
Ytre vest	114997	100	16,9	1,5	9,8	5,7	19,3	1,5	11,0	6,8	2,3	8,5	11,0	2,5	104,9
Sent/Marka/ Ukjent	3049	100	22,9	2,3	13,5	7,1	26,9	1,7	20,3	4,9	3,9	27,9	24,3	-3,5	100,4
I alt	407044	100	20,2	1,2	12,1	6,9	21,9	1,2	14,9	5,8	1,7	11,9	11,9	0,0	101,7

	Per 1.1.1998			Avgang fra byen			Tilgang til byen			Balanse	Internflytting i byen		Balanse	Re- definert land- bak- grunn	Per 1.1.2003	
	N	Pro- sent	Sum	Fraflyttet til		Død	Tilflyttet fra		Født i Oslo	Tilgang- Avgang	Fra bydel	Til bydel	Til bydel- fra bydel			
				Ut-landet	Øvrige Norge		Ut-landet	Øvrige Norge								
Indre vest	61579	100	25,6	2,5	16,6	6,5	31,7	1,8	25,2	4,7	6,1	17,6	13,3	-4,3	-0,1	101,7
Indre øst	56482	100	29,4	1,8	19,8	7,8	36,1	1,1	30,2	4,8	6,7	18,6	15,5	-3,1	-0,1	103,5
Gamle drab.byer	95012	100	23,6	0,9	15,1	7,6	17,3	0,5	11,5	5,2	-6,3	9,1	11,8	2,7	-0,1	96,3
Nye drab.byer	77429	100	23,1	1,1	17,6	4,4	13,6	0,5	8,0	5,1	-9,5	9,0	9,3	0,2	-0,1	90,6
Ytre vest	120580	100	17,7	1,6	10,7	5,3	17,3	1,4	9,8	6,1	-0,3	8,8	10,1	1,3	-0,1	100,9
Sent/Marka/ Ukjent	3061	100	23,6	2,5	17,2	3,7	24,9	1,5	18,9	4,5	1,3	24,8	28,3	3,5	0,0	104,8
I alt	414143	100	22,9	1,5	15,2	6,2	21,4	1,1	15,0	5,3	-1,5	11,7	11,7	0,0	-0,1	98,4

Tabell 5.3. Vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1988, 1.1.1993, 1.1.1998 og 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Avgang og tilgang gjennom flytting over bydelsgrensen, fødsler/dødsfall og internflytting i byen i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003. I prosent av utgangspopulasjonen i bydelsgruppene

	Per 1.1.1988			Avgang fra byen			Tilgang til byen			Balanse	Internflytting i byen		Balanse	Per 1.1.1993
	N	Prosent	Sum	Fraflyttet til		Død	Tilflyttet		Født i Oslo	Tilgang- Avgang	Fra bydel	Til bydel	Til byen- fra byen	
				Ut-landet	Øvrige Norge		Ut-landet	Øvrige Norge						
Indre vest	4346	100	37,0	25,0	6,8	5,3	37,5	36,6	0,9	0,5	11,1	8,8	-2,3	98,2
Indre øst	2411	100	35,1	22,1	7,3	5,8	38,6	36,8	1,8	3,5	15,8	17,5	1,6	105,1
Gamle drab.byer	2700	100	28,1	15,7	5,8	6,5	23,3	22,4	0,9	-4,8	10,4	10,6	0,3	95,4
Nye drab.byer	2229	100	27,5	14,7	9,1	3,7	24,6	22,6	2,0	-2,9	8,8	12,1	3,3	100,4
Ytre vest	5982	100	33,4	23,5	5,4	4,6	33,4	32,1	1,3	-0,1	6,9	9,0	2,1	102,0
Sent/Marka/ Ukjent	694	100	48,3	40,8	5,3	2,2	19,5	19,3	0,1	-28,8	25,4	4,8	-20,6	50,6
	1836													
I alt	2	100	33,6	22,1	6,5	5,0	32,0	30,7	1,3	-1,6	10,5	10,5	0,0	98,4

	Per 1.1.1993			Avgang fra byen			Tilgang til byen			Balanse	Internflytting i byen		Balanse	Per 1.1.1998	
	N	Prosent	Sum	Fraflyttet til		Død	Tilflyttet fra		Født i Oslo	Tilgang- Avgang	Fra bydel	Til bydel	Til bydel- fra bydel		
				Ut-landet	Øvrige Norge		Ut-landet	Øvrige Norge							
Indre vest	4266	100	39,0	25,6	8,3	5,0	59,0	50,9	7,1	1,1	20,1	13,5	8,8	-4,6	115,4
Indre øst	2534	100	32,5	18,3	9,1	5,1	67,2	55,4	9,3	2,5	34,7	17,6	15,3	-2,3	132,4
Gamle drab.byer	2577	100	27,2	11,2	8,7	7,3	40,4	33,2	5,7	1,6	13,3	11,4	12,9	1,5	114,8
Nye drab.byer	2237	100	26,3	12,0	10,3	4,0	34,1	25,2	6,3	2,6	7,8	10,3	11,9	1,6	109,4
Ytre vest	6103	100	39,0	28,1	6,4	4,5	44,0	37,7	4,7	1,6	5,0	6,6	10,0	3,4	108,4
Sent/Marka/ Ukjent	351	100	55,3	47,9	5,7	1,7	33,9	30,2	3,1	0,6	-21,4	17,1	9,7	-7,4	71,2
I alt	18068	100	35,1	22,1	8,0	5,0	48,9	41,0	6,2	1,7	13,8	11,1	11,1	0,0	113,8

	Per 1.1.1998			Avgang fra byen			Tilgang til byen			Balanse	Internflytting i byen		Balanse	Re- definert landbak- grunn	Per 1.1.2003	
	N	Pro- sent	Sum	Fraflyttet til		Død	Tilflyttet fra		Født i Oslo	Tilgang- Avgang	Fra bydel	Til bydel	Til bydel- fra bydel			
				Ut-landet	Øvrige Norge		Ut-land- et	Øvrige Norge								
Indre vest	4925	100	42,8	29,2	10,0	3,6	64,5	55,7	7,1	1,8	21,7	13,0	9,4	-3,6	1,0	119,1
Indre øst	3356	100	41,0	25,4	12,5	3,1	60,3	50,2	7,7	2,3	19,2	18,1	13,1	-5,1	0,0	114,1
Gamle drab.byer	2958	100	36,5	19,1	11,6	5,9	37,1	29,9	6,1	1,2	0,6	10,4	15,0	4,7	1,1	106,4
Nye drab.byer	2448	100	32,4	14,7	13,8	3,8	31,1	22,8	5,8	2,6	-1,3	8,0	13,2	5,2	0,7	104,6
Ytre vest	6616	100	39,5	27,1	7,9	4,4	37,1	31,1	4,3	1,7	-2,4	7,5	8,7	1,2	1,3	100,1
Sent/Marka/ Ukjent	250	100	53,6	39,6	11,2	2,8	78,8	70,4	8,4	0,0	25,2	16,8	18,4	1,6	1,6	128,4
I alt	20553	100	39,4	24,8	10,4	4,1	47,2	39,4	6,0	1,8	7,8	11,2	11,2	0,0	0,9	108,7

6. Flest utflyttere til Akershus - innflyttere fra hele landet

Som vist i tabell 4.1 var det til sammen i underkant av 70 000 personer som var registrert bosatt i Oslo i 1998 (per 1.1.) som fem år senere var bosatt et annet sted i Norge. Tilsvarende var det i overkant av 70 000 personer i Oslo i 2003 (per 1.1) som fem år tidligere var bosatt i en annen norsk kommune. Våre data gir anledning til å se nærmere på hvilke kommuner som på denne måten avgav og mottok innbyggere til/fra Oslo.

Mellom 80 og 90 prosent av innbyggerne som var bosatt i Oslo i 1998 og som flyttet til et annet sted i landet i løpet av de neste fem årene, var registrert bosatt i en kommune på Østlandet i 2003. For ikke-vestlige innvandreres del gjaldt det 91 prosent, for nordmenns del 80 prosent og for vestlige innvandreres del 86 prosent (tabell 6.1). Med Østlandet menes her fylkene Østfold, Akershus, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold og Telemark. I 2003 utgjorde befolkningen i disse fylkene 43 prosent av befolkningen i landet utenom Oslo. Utflyttingen fra Oslo var med andre ord langt mer konsentrert til Østlandsområdet enn hva den faktiske fordelingen av befolkningen i dag tilsier.

Uten sammenlikning var det Oslos nærmeste nabofylke Akershus som mottok flest utflyttere fra Oslo. Det gjaldt nærmere 70 prosent av de utflyttede ikke-vestlige innvandrere, 60 prosent av de vestlige og nærmere halvparten av de utflyttede nordmennene i årene 1998-2003. En undersøkelse av hvilke kommuner i Akershus som var de største mottakerne, viser at det framfor alt var nabokommuner med grenser til Oslo, som Bærum, Lørenskog, Skedsmo, Nittedal, Ski og Oppegård (tabell 6.2). Av kommuner i Akershus uten grenser til Oslo som likevel mottok relativt mange utflyttere fra Oslo, kan nevnes Asker og Ullensaker. Det var også forskjeller etter landbakgrunn med hensyn til hvilke kommuner som ble foretrukket av utflytterne. Nordmenn og vestlige innvandrere hadde en klar preferanse for Bærum og Asker, mens ikke-vestlige innvandrere heller trakk mot Lørenskog og Skedsmo (men også til dels mot Bærum, Ullensaker og Nittedal) dersom de valgte å flytte ut av byen til Akershus. Innvandrere og nordmenn syntes således å foretrekke områder i nærheten av sitt bosted i Oslo hvis de flyttet til en annen kommune. Nordmenn og vestlige innvandrere trakk gjerne mot kommuner vest for Oslo, mens ikke-vestlige innvandrere oftere søkte seg østover.

Tabell 6.1. Flytting fra Oslo til andre deler av Norge og flytting fra andre deler av Norge til Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter landbakgrunn og landsdel. Prosentvis fordelt etter fraflyttet/ tilflyttet landsdel

Landsdel	Flytting fra Oslo til andre steder i landet.			Flytting til Oslo fra andre steder i landet.		
	Bosted i 2003. (Bosted i 1998: Oslo)			Bosted i 1998. (Bosted i 2003: Oslo)		
	Ikke-vestlige innvandrere	Nordmenn	Vestlige innvandrere	Ikke-vestlige innvandrere	Nordmenn	Vestlige innvandrere
Akershus	68,0	47,6	59,7	20,4	29,1	45,7
Hedemark og Oppland	2,8	10,1	6,1	9,0	10,4	5,6
Østlandet ellers	20,2	22,1	20,0	17,5	20,7	20,0
Agder og Rogaland	4,0	6,0	5,3	8,0	9,2	6,2
Vestlandet	2,6	6,1	4,1	12,4	12,2	8,0
Trøndelag	1,3	3,7	2,1	6,5	6,5	5,5
Nord-Norge	1,1	4,4	2,8	15,4	9,1	6,4
Uoppgitt/ukjent	0,0	0,0	0,0	10,8	2,8	2,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antall personer	4 621	62 784	2 145	6 831	62 142	1 235

Tabell 6.2. Flytting fra Oslo til kommuner i Akershus og flytting fra kommuner i Akershus til Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter landbakgrunn og kommune. Prosentvis fordelt etter fraflyttet/ tilflyttet kommune

Kommuner	Flytting fra Oslo til kommuner i Akershus.			Flytting til Oslo fra kommuner i Akershus.		
	Bosted i 2003. (Bosted i 1998: Oslo)			Bosted i 1998. (Bosted i 2003: Oslo)		
	Ikke-vestlige innvandrere	Nordmenn	Vestlige innvandrere	Ikke-vestlige innvandrere	Nordmenn	Vestlige innvandrere
Vestby	1,5	3,4	4,1	1,9	2,9	2,7
Ski	6,1	5,9	6,2	4,8	6,3	2,8
Ås	2,5	2,6	3,3	4,2	2,4	3,7
Frogn	0,7	2,7	2,7	1,6	2,7	2,5
Nesodden	1,1	4,1	6,0	3,8	4,2	4,4
Oppegård	5,2	5,4	5,6	7,4	6,8	5,5
Bærum	11,1	20,9	24,6	26,2	26,3	37,9
Asker	4,7	8,2	10,3	9,8	11,3	12,4
Aurskog-Høland	0,7	1,5	0,5	0,8	1,3	0,9
Sørum	1,0	2,5	1,5	0,8	2,0	1,1
Fet	1,3	1,5	1,2	1,5	1,1	0,5
Rælingen	4,5	2,3	1,9	4,8	2,6	2,5
Enebakk	1,7	2,3	1,6	2,0	1,8	1,4
Lørenskog	17,5	7,1	4,8	10,3	7,6	7,1
Skedsmo	18,0	9,0	8,3	7,4	6,6	6,5
Nittedal	7,1	6,5	6,1	7,8	5,1	2,7
Gjerdum	0,7	1,1	0,9	0,1	0,9	0,9
Ullensaker	9,3	4,9	4,7	1,9	2,8	2,1
Nesodden	2,4	3,4	2,7	1,3	2,2	1,1
Eidsvoll	1,1	2,5	1,4	0,9	2,0	0,7
Nannestad	1,8	2,1	1,6	0,8	0,9	0,4
Hurdal	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antall personer	3 144	29 905	1 281	1 393	18 072	565

Når det gjelder de vel 70 000 personene som befant seg i kommuner utenfor Oslo i 1998, men som flyttet til Oslo i løpet av de neste fem årene og tilhørte Oslos befolkning i 2003, viste bostedene i 1998 også en viss konsentrasjon til Østlandsområdet, men langt mindre enn hva som var tilfelle for utflyttingen fra byen. Mens vel 70 prosent av de vestlige innvandrerne bodde på Østlandet utenom Oslo i 1998, gjaldt det samme 60 prosent av nordmennene og 47 prosent av de ikke-vestlige innvandrerne (tabell 6.1). At andelen ikke-vestlige innvandrere i Østlandsområdet i 1998 som var blitt Oslo-boere i 2003 ikke var større, har sammenheng med at Oslo er et interessant tilflyttingssted også for innvandrere bosatt andre steder i landet, som Nord-Norge, Trøndelag, Vest- og Sørlandet. Nesten 30 prosent av de ikke-vestlige innvandrerne som flyttet til Oslo i årene 1998-2003 fra resten av landet, bodde på Vestlandet eller i Nord-Norge i 1998.

Andelen innflyttere til Oslo som bodde i Akershus i 1998 var følgelig også mindre enn andelen som flyttet ut til Akershus i årene 1998-2003. 20 prosent av de ikke-vestlige innflytterne til Oslo bodde i Akershus i 1998. Tilsvarende bodde 30 prosent av nordmennene og 46 prosent av de vestlige innvandrerne som flyttet til Oslo i årene 1998-2003 i Akershus i 1998. Akershus-kommunene som hadde flest utflyttere til Oslo i denne perioden er langt på vei de samme som fikk flest

tilflyttere fra Oslo i samme periode: Bærum, Asker, Lørenskog, Skedsmo, Nittedal, Oppegård og Ski (tabell 6.2). Bærum avgav hele 25 prosent av fylkets utflyttere til Oslo uansett landbakgrunn. Dette tilsvarte omtrent kommunens andel av befolkningen i fylket i 1998 (22 prosent). Asker avgav tilsvarende om lag 10 prosent av fylkets utflyttere, hvilket også korresponderer med andelen av fylkets folketall.

Vi har også undersøkt hvilken betydning det hadde for destinasjonen av flyttestrømmen ut av byen hvor i Oslo flytterne bodde i 1998 før de flyttet. Som ventet ser vi f.eks. at andelen av de ikke-vestlige innvandrerne som flyttet til Akershus i årene 1998-2003, var større blant dem som bodde i de nye drabantbyene i 1998 enn blant dem som f.eks. bodde i indre vest (74 mot 60 prosent). Hvilke fraflyttingsfylker som dominerte blant tilflytterne til Oslo i årene 1998-2003 varierte også noe etter hvor i byen de hadde slått seg ned i 2003. Alt i alt var disse forskjellene likevel mindre enn vi hadde ventet, og vi går ikke nærmere inn på disse detaljene (tabeller ikke vist).

7. Flest nordmenn bofaste i ytre vest - flest innvandrere bofaste i de nye drabantbyene

For personene som var bosatt i Oslo både i 1998 og i 2003 (per 1.1.) kan vi fastslå om de var bosatt på samme sted på begge tidspunkter eller ikke. Begrepet "sted" betyr i vårt tilfelle grunnkrets. Personer bosatt i samme grunnkrets (rode) både i 1998 og i 2003 betraktes som "bofaste", selv om de i prinsippet kunne flytte ut av kretsen det ene året og tilbake neste år eller fra en adresse til en annen i samme krets uten at vi merker det. Dertil er det et poeng for oss å skille mellom dem som flyttet fra en bydelsgruppe til en annen (f.eks. fra indre vest til indre øst) og dem som flyttet internt i en bydelsgruppe (mellom forskjellige kretser). De sistnevnte kaller vi "internflyttere".

Vi ser imidlertid først på graden av bofasthet innen hver bydelsgruppe, definert som andelen stabile på grunnkretsnivå. Med utgangspunkt i alle bosatte i Oslo per 1.1.1998 finner vi den største bofastheten i ytre vest (tabell 7.1), bydelsgruppen med den mest velstående befolkningen. Vel 60 prosent av de bosatte i dette området i 1998 bodde i samme grunnkrets i 2003. Lavest bofasthet finner vi i indre by, spesielt i indre øst. Bare om lag 40 prosent av befolkningen i indre by unnlot å flytte til en annen grunnkrets i årene 1998-2003. Mellom disse ytterpunktene ligger de gamle og nye drabantbyene med hensyn til bofasthet. Blant nordmenn er bofastheten størst i ytre vest, mens den blant vestlige og ikke-vestlige innvandrere er størst i de nye drabantbyene.

Tabellen viser at bofastheten har avtatt over tid i de tre femårsperiodene vi har fulgt siden 1988. Nedgangen har vært størst blant de ikke-vestlige innvandrere (nærmere 9 prosentpoeng) og minst blant nordmenn (vel 4 prosentpoeng). Nedgangen i bofastheten kommer som en følge både av økt flytting fra Oslo til utlandet, økt flytting fra Oslo til andre steder i Norge (jf. tabell 5.1, 5.2, og 5.3) og av økt innenbys flytting blant dem som ble boende i Oslo i hele femårsperioden.

Tabell 7.1 viser at nordmennene er de mest bofaste av de tre befolkningskategoriene. 55 prosent av dem bodde i samme grunnkrets i 2003 som i 1998. Tilsvarende andeler var henholdsvis 45 og 42 prosent blant ikke-vestlige og vestlige innvandrere. Hadde vi bare betraktet tilbøyeligheten til å flytte blant dem som ble

boende i Oslo i hele observasjonsperioden, ville de ikke-vestlige innvandrere framstått som de minst bofaste.⁴ Men på grunn av de vestlige innvandrernes betydelig høyere tilbøyelighet til å flytte ut av landet (og til andre deler av Norge) (jf. tabell 4.1), er de vestlige innvandrere i realiteten de minst bofaste.

Tabell 7.1. Andel bofaste på grunnkretsnivå i femårsperiodene 1988-1993, 1993-1998 og 1998-2003, etter landbakgrunn og bydelsgruppe. Prosentuert på basis av utgangspopulasjonen i hver bydelsgruppe per 1.1.1988, 1.1.1993 og 1.1.1998 (se vedleggstabell 2, 3 og 4)

	1988-1993	1993-1998	1998-2003
Ikke-vestlige innvandrere			
Indre vest	43,8	36,6	34,4
Indre øst	47,2	44,7	36,9
Gamle drabantbyer	57,2	52,1	48,3
Nye drabantbyer	64,7	59,9	56,1
Ytre vest	51,4	41,4	34,5
Sent/Marka/Ukjent	15,6	31,3	18,0
I alt	53,9	50,3	45,3
Nordmenn			
Indre vest	51,8	47,5	44,9
Indre øst	47,0	42,9	40,2
Gamle drabantbyer	63,7	62,7	57,9
Nye drabantbyer	62,9	63,0	59,3
Ytre vest	66,2	64,4	63,6
Sent/Marka/Ukjent	26,2	48,0	42,4
I alt	59,7	58,2	55,4
Vestlige innvandrere			
Indre vest	44,3	38,1	35,6
Indre øst	39,2	37,8	31,3
Gamle drabantbyer	55,7	54,6	47,2
Nye drabantbyer	57,7	56,5	52,8
Ytre vest	53,0	47,0	46,3
Sent/Marka/Ukjent	26,2	27,4	17,6
I alt	49,1	45,5	41,8
Alle			
Indre vest	50,9	46,3	43,6
Indre øst	46,7	43,1	39,0
Gamle drabantbyer	63,2	61,6	56,5
Nye drabantbyer	63,0	62,3	58,4
Ytre vest	65,1	62,7	61,3
Sent/Marka/Ukjent	25,1	44,6	38,5
I alt	58,9	56,9	53,5

⁴ Andelen bofaste blant dem som bodde i byen både i 1998 og 2003 er henholdsvis 71,8 prosent, 54,0 prosent og 68,0 prosent blant nordmenn, ikke-vestlige innvandrere og vestlige innvandrere. Dette kan sammenliknes med tilsvarende andeler i de tre befolkningsgruppene i de to foregående femårsperiodene (Blom 2002b: Tabell 6.1). Det framgår da at bofastheten har gått ned også for dem som ikke flyttet ut av byen.

8. Ikke-vestlige innvandrere: større nettoflytting fra indre øst til drabantbyene enn tidligere

I dette kapitlet omtaler vi dem som ble boende i Oslo fra 1998 til 2003, men som flyttet fra en grunnkrets til en annen. Vi holder dermed utenfor både de "bofaste" og dem som i løpet av femårsperioden flyttet fra byen

til utlandet eller et annet sted i Norge. På den annen side er de såkalte "internflytterne", som flyttet innen den enkelte bydelsgruppe, med.

Tabell 8.1. Flyttematrise for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er holdt utenfor. Antall flyttere i cellene er prosentuert av alle i matrisen (Antall personer=25 122)¹

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent	
Indre vest	1,8	1,5	1,3	1,5	0,8	0,1	7,0
Indre øst	1,7	11,5	8,6	11,9	2,2	0,2	36,2
Gamle drabantbyer	0,7	2,3	8,1	7,7	1,0	0,1	19,9
Nye drabantbyer	0,7	2,6	4,9	16,9	1,5	0,1	26,7
Ytre vest	0,7	1,6	2,0	2,8	2,2	0,1	9,4
Sentrum, Marka, ukjent	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	0,8
I alt	5,7	19,9	25,0	41,0	7,8	0,7	100,0

¹For absolutte tall, inkludert bofaste, se vedleggstabell 8.1.

Tabell 8.2. Flyttematrise for nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er holdt utenfor. Antall flyttere i cellene er prosentuert av alle i matrisen (Antall personer=89 818)¹

Bydel 1998	Bydel 2003					I alt
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	
Indre vest	8,0	3,4	1,8	0,9	5,9	20,1
Indre øst	2,3	7,4	4,0	2,1	3,0	19,1
Gamle drabantbyer	1,3	2,0	9,9	3,4	2,8	19,6
Nye drabantbyer	0,9	1,5	3,5	7,3	1,7	15,1
Ytre vest	4,4	2,6	3,0	1,5	13,1	25,0
Sentrum, Marka, ukjent	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3
I alt	17,2	17,1	22,4	15,3	26,7	100,0

¹For absolutte tall, inkludert bofaste, se vedleggstabell 8.2.

Tabell 8.3. Flyttematrise for vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er holdt utenfor. Antall flyttere i cellene er prosentuert av alle i matrisen (Antall personer=4 043)¹

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent	
Indre vest	11,7	4,9	2,3	1,1	7,3	0,2	27,5
Indre øst	4,6	7,9	4,2	2,3	3,7	0,3	23,0
Gamle drabantbyer	1,0	1,9	5,1	2,6	1,9	0,1	12,7
Nye drabantbyer	0,9	0,9	1,9	4,5	1,1	0,1	9,4
Ytre vest	4,5	3,0	2,6	1,8	13,2	0,4	25,5
Sentrum, Marka, ukjent	0,4	0,2	0,1	0,0	0,3	0,8	1,9
I alt	23,2	18,8	16,1	12,5	27,5	2,0	100,0

¹For absolutte tall, inkludert bofaste, se vedleggstabell 8.3.

Om lag 25 000 *ikke-vestlige innvandrere* flyttet fra en grunnkrets til en annen i løpet av årene 1998-2003; det vil si 39 prosent av den ikke-vestlige innvandrerbefolkningen i 1998 (tabell 8.1). Andelen flyttere var noen prosentpoeng lavere i de to foregående femårsperiodene.⁵ I forhold til matrisene for de foregående periodene finner nå en lavere andel av flyttingene sted internt i indre øst og en høyere andel internt i de nye drabantbyene og på strekningen fra indre øst til de gamle og de nye drabantbyene. Mens det tidligere var større balanse i flyttestrømmene mellom indre øst og drabantbyene, selv om utstrømmene også da var størst, er nå strømmene fra indre øst til drabantbyene langt større enn strømmene den motsatte veien. I absolutte tall har de gamle og de nye drabantbyene en nettogevinst i flyttebalansen med indre øst på henholdsvis 1 600 og 2 300 ikke-vestlige innvandrere i siste periode (1998-2003).⁶ De byinterne flyttingene fører også til at indre og ytre vest har et nettotap av ikke-vestlige innvandrere. Det skyldes primært "lekkasjer" til de nye og gamle drabantbyene. I utvekslingen av ikke-vestlige innvandrere mellom de gamle og de nye drabantbyene er det de nye som "trekker det lengste strå" (netto 700 personer i vår femårsperiode).

De byinterne flyttingene mellom grunnkretser blant *nordmenn* i årene 1998-2003 berører i alt 90 000 personer (tabell 8.2). Dette tilsvarer 22 prosent av befolkningen uten innvandrerbakgrunn bosatt i Oslo i 1998, omtrent samme andel som ved de to foregående femårsperiodene. Andelen av flyttingene som skjer internt i bydelsgruppene er også nesten uendret fra forrige gang, 46 prosent. Flest flyttinger innen samme bydelsgruppe fant sted i ytre vest og de gamle

drabantbyene. Det er da også disse områdene som bosetter flest nordmenn. Flyttingen mellom indre øst på den ene side og de gamle og nye drabantbyene på den annen gir drabantbyene en samlet nettogevinst på i alt 2 300 personer. Fire femtedeler av denne gevinsten tilfaller de gamle drabantbyene. Mellom gamle og nye drabantbyer er det omtrent balanse i bytteforholdet. Indre vest avgir flere nordmenn til indre øst, til de gamle drabantbyene og til ytre vest enn det indre vest får tilbake, mens ytre vest har en liten netto gevinst også i forhold til indre øst og de nye drabantbyene.

Når det gjelder de *vestlige innvandrerne*, er det i underkant av 20 prosent eller 4 000 personer som er bosatt i en annen grunnkrets i Oslo i 2003 enn i 1998 (tabell 8.3). Andelen flyttere er omtrent den samme som i forrige femårsperiode. Som i tidligere perioder foregår de fleste flyttingene innen ytre og indre vest, der det bor flest vestlige innvandrere. Alt i alt bidrar flyttingene innen byen til at indre by (øst og vest) får noen færre vestlige innvandrere, mens antallet øker noe i ytre by.

⁵ Henholdsvis 36 og 34 prosent i periodene 1988-1993 og 1993-1998 (Blom 2002b: Tabell 3.7 og 6.2).

⁶ Tilsvarende tall for perioden 1988-1993 var henholdsvis 260 og 340 personer, og for perioden 1993-1998 henholdsvis 170 og 280 personer.

9. Om framstillingen i kapitlene som følger

I de følgende kapitler ser vi nærmere på fordelingen av noen sosioøkonomiske kjennetegn blant personene i de forskjellige flyttestrømmene og blant de bofaste.

Matrisene som danner grunnlaget for framstillingen minner om flyttematrisene som ble vist i forrige kapittel, men i stedet for informasjon om antall flyttere fra/til den enkelte bydelsgruppe viser de forekomsten av egenskaper ved personene som inngår i den enkelte flyttestrøm, enten ved et gjennomsnitt på en skala eller en andel. Til forskjell fra flyttematrisene inkluderer vi her også personene som ikke flyttet mellom grunnkretsene i det aktuelle tidsrom, med andre ord de bofaste. For å skille de bofaste fra personene som flyttet internt i egen bydelsgruppe, tredeler vi cellene som ligger på diagonalen fra øverste venstre hjørne til nederste høyre hjørne i matrisene. Verdiene som gjelder de *bofaste* innen bydelsgruppen, er satt med fet skrift i den *midtre* delen av cellen. I den *nederste* delen presenteres verdiene for *internflytterne* i bydelsgruppen, og i den *øverste* delen presenteres verdiene for *bofaste og internflyttere* samlet. Merk at alle innførslene i matrisen gjelder kjennemerkeets verdi på ett og samme tidspunkt. Selv om matrisestrukturen refererer til bostedet på to forskjellige tidspunkter, refererer verdiene på kjennemerket bare til ett tidspunkt. Matrisen gir oss således ikke informasjon om kjennemerket både før og etter eventuelle flyttinger.

I presentasjonen av det enkelte kjennemerkeet kommenterer vi som regel først marginalene. Den vertikale marginalen til høyre i matrisen viser fordelingen av kjennemerkeet etter bydelsgruppene, som regel ved starten av perioden. Den horisontale marginalen nederst i matrisen viser fordelingen av det samme kjennemerkeet på *samme referansetidspunkt*, men slik personene var bosatt ved avslutningen av perioden, dvs. etter eventuelle flyttinger. Ved å sammenlikne de to marginalene kan vi si om flyttingene har bidratt til å øke eller minske forekomsten av den aktuelle egenskapen eller ressursen innen den enkelte bydelsgruppe. Som nevnt er det vanligvis kjennemerkeets verdi ved *innledningen* til observasjonsperioden som eksponeres i matrisene. Dette fordi den teoretiske modellen antar at eventuelle

flyttinger i observasjonsperioden er kausalt påvirket av utgangsverdiene på kjennemerket.⁷

I neste omgang er det naturlig å gå inn i matrisen for å studere hvilken verdi den aktuelle egenskapen eller ressursen har i den enkelte flyttestrøm og/eller klynge av internflyttere og bofaste. I den forbindelse er vi spesielt opptatt av flytterne fra indre øst til drabantbyene. Etter vår mening er det mest relevant å sammenlikne flytterne fra indre øst med andre beboere i indre øst som også flytter, det vil si internflytterne. De to kategoriene har det til felles at de begge har vist vilje til å betale kostnaden ved å flytte, men valget av nytt bosted er forskjellig. Vi reiser spørsmålet om det er noe ved personenes ressursituasjon som gjør at noen velger å holde seg innen indre øst, mens den andre flytter til drabantbyene i ytre by øst eller til en nabokommune.

⁷ I tabellene merket b i avsnitt 14 og 15 er det kjennemerkeets verdi ved *avslutningen* av observasjonsperioden som vises.

10. Inntekt: Ikke de økonomisk svakeste som flytter fra indre øst til drabantbyene

10.1. Belyst ved gjennomsnitt

For dem som er registrert bosatt i byen både i 1998 og i 2003 har vi beregnet den gjennomsnittlige familieinntekten etter skatt per forbruksenhet⁸ i skatteåret 1997 for bofaste og flyttere. Resultatene er framstilt i tre matriser etter landbakgrunn og etter bydelsgruppe i 1998 og 2003 (tabell 10.1, 10.2 og 10.3).

Marginalene i matrisen for de *ikke-vestlige innvandrerne* (tabell 10.1) viser at flyttingen mellom bydelsgruppene i løpet femårsperioden bidro til å høyne det gjennomsnittlige inntektsnivået i 1997 i indre og ytre vest, mens indre øst og drabantbyene fikk relativt flere av dem som trakk det gjennomsnittlige inntektsnivået nedover.

"Innmaten" i tabellen viser at indre øst gav fra seg flere ikke-vestlige innvandrere med et høyere gjennomsnittlig inntektsnivå i 1997 til drabantbyene enn det fikk tilbake fra drabantbyene. Når drabantbyene likevel hadde lavere inntekt i gjennomsnitt i 2003 enn i 1998, skyldes det at indre og ytre vest utvekslet personer med drabantbyene som indre og ytre vest "tjente på". Vi ser også at de ikke-vestlige innvandrerne i indre øst som flyttet til de gamle og nye drabantbyene hadde noe høyere gjennomsnittlig familieinntekt per forbruksenhet enn de ikke-vestlige innvandrerne som flyttet internt i indre øst. Det er også tilfelle om utflytterne sammenliknes med internflytterne og de bofaste i indre øst samlet. Dataene om inntekt tyder altså ikke på at det er de økonomisk svakeste beboerne i indre øst som flytter ut.

Blant *nordmenn* som ble boende i Oslo i 1998 og 2003 bidro flyttingen mellom bydelsgruppene til at indre vest og indre øst fikk relativt flere personer som trakk det gjennomsnittlige inntektsnivået i 1997 oppover, mens de nye drabantbyene fikk relativt flere nordmenn som dro det gjennomsnittlige inntektsnivået i 1997 nedover (tabell 10.2). I de gamle drabantbyene og i ytre vest førte flyttingen mellom bydelsgruppene til at

inntektsnivået forble relativt uendret. Økningen i inntektsnivået i indre vest skyldes primært at personer med lavere inntekter ble skiftet ut med personer med høyere inntekter fra drabantbyene og ytre vest.

Nordmenn som flyttet fra indre øst til drabantbyene hadde en gjennomsnittlig inntekt på minst 10 000 kroner mer enn dem som flyttet internt i indre øst. Sammen med de bofaste var imidlertid familieinntekten til nordmenn som flyttet internt i indre øst gjennomsnittlig ca. 2 000 kroner lavere enn familieinntekten til dem som flyttet til de gamle drabantbyene og ca. 1 500 kroner høyere enn familieinntekten til dem som flyttet til de nye drabantbyene. I forhold til alle nordmenn som bodde i indre øst i hele femårsperioden hadde altså utflytterne til de nye drabantbyene en smule mindre inntekt, men neppe nok til at det styrker en hypotese om at de ble "presset ut" fra indre øst på økonomisk grunnlag.

For befolkningen av *vestlige innvandrere* som bodde i Oslo både i 1998 og 2003 førte de byinterne flyttingene ikke til store endringer i det gjennomsnittlige inntektsnivået i noen av bydelsgruppene (tabell 10.3). Vi merker oss imidlertid at de som flyttet fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene hadde henholdsvis nærmere 20 000 kroner og 12 000 kroner mer i gjennomsnittlig familieinntekt enn de som flyttet internt i indre øst. Dersom flytterne sammenliknes med alle som ble værende i indre øst (det vil si internflyttere og bofaste samlet), var den gjennomsnittlige inntekten 7 000 kroner høyere for dem som flyttet til de gamle drabantbyene og på samme nivå for dem som flyttet til de nye drabantbyene. Dette styrker heller ikke antakelsen at typisk svakstilte grupper ble trengt ut fra indre øst av økonomiske grunner rundt årtusenskiftet.

⁸ Antall forbruksenheter settes lik kvadratrotten av antall personer i familien (den såkalte "kvadratrotsskalaen") (jf. Melby og Mørk 2000, s. 110)

Tabell 10.1. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Gjennomsnitt, nominelle kroner

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	133 309 134 594 129 190	106 062	118 566	117 188	144 352	:	127 217	3 179
Indre øst	107 692	112 339 113 730 109 064	115 028	112 502	115 703	113 922	112 731	15 913
Gamle drabantbyer	126 183	107 155	129 787 132 052 122 832	120 077	125 400	99 516	126 711	11 230
Nye drabantbyer	125 565	111 513	123 119	129 948 130 959 126 932	127 147	119 023	128 784	19 367
Ytre vest	136 468	111 699	121 073	120 023	172 636 176 221 157 819	96 729	151 990	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	108 914	91 724	95 912	:	119 508 156 614 37 051	110 004	259
I alt	128 533	111 789	125 860	126 265	156 726	113 763	125 469	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 10.2. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Gjennomsnitt, nominelle kroner

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	239 066 243 581 221 780	165 162	165 111	165 062	275 556	211 181	234 352	45 741
Indre øst	155 074	152 124 155 671 139 996	154 642	150 608	170 776	141 784	153 649	39 814
Gamle drabantbyer	190 467	164 637	181 492 182 639 174 394	173 021	202 090	167 465	181 557	72 556
Nye drabantbyer	203 321	181 169	180 693	189 763 191 417 178 206	217 787	191 910	189 974	59 459
Ytre vest	317 284	199 789	194 651	178 369	298 167 296 817 306 947	187 783	291 850	99 159
Sentrum, Marka, ukjent	355 114	126 653	148 979	120 295	236 793	269 061 304 267 106 434	246 878	2 337
I alt	240 521	157 614	180 253	186 977	289 832	236 842	221 967	
Antall personer	43 067	38 088	75 103	59 643	100 721	2 444		319 066

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 10.3. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Gjennomsnitt, nominelle kroner

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	206 737 219 315 160 192	147 443	153 226	167 852	187 619	:	198 054	2 867
Indre øst	135 627	139 103 142 751 127 142	146 069	139 375	147 173	:	139 916	1 978
Gamle drabantbyer	175 096	130 784	168 857 169 970 161 345	165 092	189 462	:	167 981	1 911
Nye drabantbyer	151 835	136 006	148 436	173 196 175 361 157 899	180 097	:	170 843	1 673
Ytre vest	216 849	138 829	144 446	139 267	253 652 258 072 228 265	:	243 436	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	186 663 288 986 54 246	169 322	120
I alt	201 107	139 598	164 169	169 318	242 778	168 169	195 227	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

10.2. Belyst ved kvartiler

En svakhet ved å operere med gjennomsnittlig inntekt er at vi ikke kjenner fordelingen som gir opphav til gjennomsnittet. Vidt forskjellige fordelinger kan som kjent gi samme gjennomsnitt. I avsnittet ovenfor har vi gått ut fra at gruppene med lavest *gjennomsnittlig* inntekt også har flest personer nederst i inntektsfordelingen. Selv om dette vanligvis er riktig, behøver det ikke nødvendigvis være det. For å minimalisere usikkerheten knyttet til dette vil vi her presentere det samme materialet med utgangspunkt i andelen som utgjør de nederste 25 prosent av inntektsfordelingen (første kvartil). Grensene mellom kvartilene er beregnet for de tre landgruppene hver for seg.⁹ Blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i 1998 og 2003 går grensen for første kvartil ved en familieinntekt etter skatt på 98 000 kroner per forbruksenhet (i 1997), blant vestlige innvandreres ved 112 000 kroner og blant nordmenn ved 135 000 kroner.

I indre by hørte vel 30 prosent av de *ikke-vestlige innvandrerne* til det laveste inntektskvartilet (tabell 10.4), mens tilsvarende andel i drabantbyene og ytre vest var i overkant av 20 prosent. Andelen som tilhørte første inntektskvartil i 1997 økte noe i indre øst og drabantbyene fra 1998 til 2003. Indre øst fikk tilført flere med inntekt i første kvartil fra alle de andre bydelsgruppene, mens drabantbyene fikk et netto tilskudd av personer med inntekt i første kvartil fra

⁹ Dette er gjort for at andelen i laveste kvartil ikke skal bli altfor høy for ikke-vestlige innvandrere ettersom kvartilinndelingen vil rette seg mest etter inntektsfordelingen for nordmenn, som er den største av de tre befolkningsgruppene.

ytre vest. Dette korresponderer med utviklingen i gjennomsnittlig inntekt.

Når det gjelder de som flyttet fra indre øst til drabantbyene, var deres andel i lavinntektsgruppen noe mindre enn blant både de bofaste og internflytterne i indre øst. Det gir samme konklusjon som den vi fant ovenfor basert på inntektens gjennomsnitt: Det synes ikke å være de minst velstående ikke-vestlige innvandrerne som leder an i utflyttingen til drabantbyene.

Blant *nordmenn* bosatt i Oslo både i 1998 og 2003 var andelen i første inntektskvartil i 1997 vel 40 prosent i indre øst og bare 16 prosent i ytre vest (tabell 10.5). I de øvrige bydelsgruppene lå andelen nærmere de 25 prosent som gjaldt for hele gruppen av nordmenn under ett. Flyttingene i perioden 1998-2003 bidro til nokså små endringer i dette bildet.

Nordmenn som flyttet fra indre øst til drabantbyene hadde en andel i første inntektskvartil rundt 40 prosent; litt høyere for dem som flyttet til de nye drabantbyene enn for dem som flyttet til de gamle. Til sammenlikning var andelen nordmenn i laveste inntektskvartil hele 53 prosent blant dem som flyttet internt i indre øst. Andelen i første kvartil var også svakt høyere blant de bofaste i indre øst enn blant dem som flyttet til drabantbyene. Dette gjør det enda klarere enn på grunnlag av gjennomsnittlig inntekt at de minst velstående i indre øst ikke var sterkere representert blant dem som flyttet fra indre til ytre by øst enn blant dem som ble boende i indre øst.

Tabell 10.4. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Andel i første kvartil, prosent²

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	32,7 32,6 32,9	37,3	32,6	25,8	25,9	:	31,9	3 179
Indre øst	34,9	31,5 31,1 32,4	30,0	28,8	28,7	33,9	30,8	15 913
Gamle drabantbyer	32,9	35,3	20,3 19,3 23,4	23,5	28,1	40,0	22,0	11 230
Nye drabantbyer	27,7	31,9	24,5	20,2 19,5 22,4	18,2	40,0	20,9	19 367
Ytre vest	25,9	37,6	29,6	21,2	20,7 20,5 22,0	48,0	23,6	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	31,4	53,8	37,5	:	58,6 48,3 81,5	43,6	259
I alt	32,3	32,1	23,1	21,8	22,3	44,9	25,0	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

² Øvre grense for første kvartil er 92 388 nominelle kroner.

Tabell 10.5. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert.¹ Andel i første kvartil, prosent²

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	27,0 25,4 33,3	39,7	34,1	38,9	22,9	45,4	27,9	45 741
Indre øst	44,7	45,0 42,5 53,4	39,5	41,8	33,6	51,0	43,6	39 814
Gamle drabantbyer	29,5	36,3	27,4 27,0 29,7	25,6	24,1	35,4	27,4	72 556
Nye drabantbyer	26,7	28,5	27,2	21,6 20,9 26,9	18,1	38,8	22,1	59 459
Ytre vest	20,6	32,5	26,2	31,5	14,5 13,8 19,1	34,7	15,8	99 159
Sentrum, Marka, ukjent	53,9	61,9	46,4	69,9	37,7	32,7 24,6 70,1	39,2	2 337
I alt	27,4	42,9	28,1	23,0	15,8	35,7	25,0	
Antall personer	43 067	38 088	75 103	59 643	100 721	2 444		319 066

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

² Øvre grense for første kvartil er 135 412 nominelle kroner.

For de vestlige innvandrere som bodde i Oslo både i 1998 og 2003 var andelen i laveste inntektskvartil mellom 35 og 40 prosent i indre øst og knapt 20 prosent i ytre vest (tabell 10.6). Flyttingene i observasjonsperioden bidro til at disse forskjellene ble forsterket.

Flyttematrisen demonstrerte ellers at andelen i laveste inntektskvartil var klart større blant de bofaste og internflytterne enn blant dem som i løpet av femårsperioden flyttet fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene. Nok en gang styrkes oppfatningen at det ikke primært er de minst velstående som forlater indre øst til fordel for drabantbyene.

Tabell 10.6. Familieinntekt per forbruksenhet for skatteåret 1997 for vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert.¹ Andel i første kvartil, prosent²

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	27,1 25,5 32,9	38,4	33,0	30,4	26,5	:	28,1	2 867
Indre øst	41,1	37,0 35,8 40,6	32,5	32,6	31,8	:	36,3	1 978
Gamle drabantbyer	19,5	42,7	22,1 21,3 28,0	20,6	14,1	:	22,5	1 911
Nye drabantbyer	45,9	25,7	37,7	19,9 19,3 24,6	20,0	:	21,5	1 673
Ytre vest	34,4	49,6	35,6	35,6	16,4 15,4 22,0	:	19,2	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	47,4 20,5 82,4	50,0	120
I alt	28,8	38,1	24,8	21,6	17,8	46,8	25,0	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

² Øvre grense for første kvartil er 112 163 nominelle kroner.

11. Inntekt etter disposisjonsforholdet til boligen: De fattigste leietakerne er ikke blant flytterne

I gjennomgangen ovenfor har vi ikke tatt hensyn til forskjeller mellom beboerne med hensyn til hvilket disposisjonsforhold de har til boligen. Det er nærliggende å tenke seg at beboere i indre øst vil kunne reagere ulikt på økte boligpriser avhengig av om de bor i en eid eller leid bolig. En hypotese om betydningen av disposisjonsforholdet til boligen ble pregnant formulert i en lederartikkel i Østkantavisa 9.2.2006 i etterkant av åpningen av det nye kjøpesenteret Grønland basar:

"For de som eier i bydelen, vil dette [økte boligpriser som følge av offentlige og private investeringer, merknad ved S.B.] bety velstandsøkning i form av økt fortjeneste ved salg av bolig. For svært mange andre vil det bety økte boutgifter, siden bydel Gamle Oslo er en bydel med høy andel leiekontrakter. En realistisk konsekvens er dermed at de med dårligst råd må flytte ut i takt med at utleierne kan kreve bedre betaling av leietakerne. De som vil ha vanskeligheter med å betale, er nettopp den gruppen som skaper det mangfoldet Olav Thon-gruppen forsøker å gjenskape i sitt nye senter."

Her hevdes altså at det først og fremst er de minst bemidlede *leietakerne* som vil bli skjøvet ut av Oslo indre øst som følge av de økte boligprisene, og at dette særlig vil ramme de ikke-vestlige innvandrere.

Forventningen til hva *eierne* vil foreta seg, er mindre klart formulert, men i den grad også de ønsker å flytte, vil de ved å selge eierboligen sin kunne skaffe seg en bedre og romsligere bolig i ytre by uten nevneverdig påslag i pris. De blir altså ikke motvillig presset ut av indre øst, men forfølger egeninteressen idet de flytter ut av bydelen.

Vi kan teste disse hypotesene ved hjelp av data for personer som var bosatt i Oslo både i november 2001 (Folketellingstidspunktet) og 1.1.2005 ved å studere inntektssituasjonen til dem som flyttet mellom bydelene eller ble boende på samme sted i perioden, stratifisert etter hvilket disposisjonsforhold de hadde til boligen. Tabellene som følger viser andelen som befant seg i det laveste inntektskvartil i de forskjellige flyttebanene. Kvartilsgrensene er beregnet for ikke-

vestlige innvandrere og nordmenn hver for seg og etter disposisjonsforholdet til boligen. Ettersom Folketellingen kartla sammensetningen av bohusholdningen (Utne 2004), er anslaget for samlet inntekt etter skatt her beregnet på husholdningsnivå i stedet for på familienivå. Som for familieinntekt er beløpet oppgitt per forbruksenhet i henhold til samme ekvivalensskala som tidligere (jf. fotnote 8).

Tabell 11.1a viser andelen i laveste inntektskvartil i november 2001 blant *leietakere* med *ikke-vestlig innvandrerbakgrunn* etter hvor de bodde i Oslo 3.11.2001 og 1.1.2005. Grensen for første inntektskvartil går ved vel 111 000 kroner for denne gruppen. Både personer som flyttet mellom bydelsgruppene, som flyttet internt i den enkelte bydelsgruppe og som var bofaste i samme grunnkrets inngår i matrisen. Tabellen avdekker at det nettopp *ikke* var de minst velstående leietakerne i indre øst som flyttet mot drabantbyene. Mens om lag tre av ti bofaste og internflyttere i indre øst hadde inntekt i første kvartil i 2001, var det samme tilfelle for 22 prosent av dem som flyttet fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene. Blant utflytterne var det altså en større andel som tilhørte andre til fjerde inntektskvartil enn blant dem som ble boende i indre øst. En mulig forklaring kan være at det nettopp er de litt mer velstående leietakerne som har det psykiske og materielle "overskudd" som trengs for å flytte fra indre øst til drabantbyene.

Blant *boligeiere* med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn var andelen i laveste inntektskvartil (dvs. under 138 000 kroner) nokså lik for bofaste i indre øst og dem som flyttet til drabantbyene: om lag en tredjedel (tabell 11.1b). De som derimot flyttet internt i indre øst hadde en andel i laveste inntektskvartil på vel fire av ti. Boligeiere med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn som flyttet fra indre øst til drabantbyene hadde en andel i laveste inntektskvartil på omtrent samme nivå som de øvrige ikke-vestlige innvandrere i indre øst. De synes ikke å være noen elite som har hatt store fordeler av prisstigningen eller noen tilbakeliggende gruppe som har blitt presset ut av bydelen av økonomiske grunner. Verdistigningen på deres eierbolig i indre øst må likevel ha gjort det lettere for dem å etablere seg i større bolig i ytre øst.

Tabell 11.1a. Husholdningsinntekt per forbruksenhet for skatteåret 2001 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Bosatte i leiebolig i november 2001. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Andel i første kvartil, prosent²

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	27,8 27,7 28,0	29,2	19,7	19,8	29,5	:	26,3	2 517
Indre øst	30,2	30,0 31,2 27,4	22,4	21,7	30,4	48,7	28,0	10 519
Gamle drabantbyer	40,7	31,6	24,3 24,2 24,6	22,2	23,4	:	24,9	5 639
Nye drabantbyer	18,8	21,7	22,8	19,6 19,4 20,1	25,3	:	20,1	6 439
Ytre vest	35,7	32,9	20,1	19,0	28,3 28,6 27,4	44,0	26,7	3 358
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	40,6	:	:	36,0 34,0 66,7	34,6	162
I alt	29,0	29,8	23,4	20,3	28,1	37,7	25,0	
Antall personer	2 167	8 473	6 529	8 499	2 807	159		28 634

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

² Øvre grense for første kvartil er 111 276 nominelle kroner..

Tabell 11.1b. Husholdningsinntekt per forbruksenhet for skatteåret 2001 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Bosatte i eierbolig i november 2001. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Andel i første kvartil, prosent²

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	23,6 20,7 39,4	34,9	23,8	46,5	13,1	:	24,3	1 458
Indre øst	33,3	34,6 33,2 41,1	32,4	34,4	32,4	:	34,3	6 067
Gamle drabantbyer	26,4	42,0	22,9 22,7 23,8	24,6	13,9	42,3	23,6	11 047
Nye drabantbyer	16,5	34,1	27,3	23,4 23,7 21,8	24,3	:	23,8	20 987
Ytre vest	20,0	41,3	19,7	40,8	17,3 16,5 23,1	:	20,4	2 590
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	40,7 40,7 :	47,5	59
I alt	23,8	35,2	23,7	24,1	18,6	46,4	25,0	
Antall personer	1 574	5 434	10 835	21 448	2 807	110		42 208

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

² Øvre grense for første kvartil er 137 782 nominelle kroner.

Tabell 11.2a. Husholdningsinntekt per forbruksenhet for skatteåret 2001 for nordmenn bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Bosatte i *leiebolig* i november 2001. Personer bofaste på krets er inkludert.¹ Andel i første kvartil, prosent²

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	24,9 25,4 23,7	18,9	13,7	13,1	19,8	35,9	22,7	17 773
Indre øst	28,0	36,5 38,2 32,8	20,7	23,7	28,4	44,4	33,6	16 873
Gamle drabantbyer	30,2	26,9	23,9 24,9 20,5	18,1	22,1	40,5	23,9	10 143
Nye drabantbyer	33,8	29,1	17,7	24,6 24,5 25,3	29,6		24,7	6 287
Ytre vest	28,3	27,5	17,4	18,7	21,9 21,6 23,1	31,1	22,3	14 615
Sentrum, Marka, ukjent	29,9	31,4	25,5	12,0	28,4	18,7 18,9 13,3	22,1	868
I alt	25,6	33,0	21,8	22,9	22,2	25,6	25,0	
Antall personer	14 586	16 921	12 420	7 550	14 235	847		66 559

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

² Øvre grense for første kvartil er 138 530 nominelle kroner.

Tabell 11.2b. Husholdningsinntekt per forbruksenhet for skatteåret 2001 for nordmenn bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Bosatte i *eierbolig* i november 2001. Personer bofaste på krets er inkludert.¹ Andel i første kvartil, prosent²

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	24,5 24,4 25,1	31,3	30,1	32,7	16,9	32,9	24,2	33 893
Indre øst	30,1	34,7 34,6 34,7	28,4	36,0	21,0	47,7	33,3	29 678
Gamle drabantbyer	21,5	31,9	32,3 32,6 29,0	24,0	23,2	28,7	31,7	67 285
Nye drabantbyer	24,3	28,0	25,3	26,7 26,4 30,1	21,0	41,7	26,5	54 896
Ytre vest	17,6	19,9	22,8	25,5	17,3 17,2 18,2	22,6	17,4	92 972
Sentrum, Marka, ukjent						21,9 21,7 40,0	23,5	1 218
I alt	24,2	33,6	31,8	26,7	17,5	25,8	25,0	
Antall personer	34 106	28 279	67 454	53 481	95 073	1 549		279 942

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

² Øvre grense for første kvartil er 193 584 nominelle kroner.

Vi har også undersøkt situasjonen for *nordmenn*. Blant *leietakere* uten innvandrerbakgrunn bosatt i indre øst er det lite som tyder på at de med lavest inntekt har følt seg presset til å flytte til ytre øst. Tabell 11.2a viser at litt over 20 prosent av dem som flyttet fra indre øst til drabantbyene i tidsrommet 3.11.2001-1.1.2005 tilhørte det laveste inntektskvartilet i 2001 (dvs. under 139 000 kroner). Blant dem som unnlot å flytte fra indre øst i perioden var andelen i laveste inntektskvartil 33 prosent blant internflytterne og hele 38 prosent blant de bofaste. Leietakere uten innvandrerbakgrunn var med andre ord mindre tilbøyelige til å flytte ut av indre øst dersom de tilhørte det laveste inntektskvartilet, enn dersom de hadde høyere inntekt.

Blant nordmenn som bodde i *eierbolig* i Oslo i november 2001 og som befant seg i byen i januar 2005, tilhørte om lag 35 prosent av de bofaste og internflytterne i indre øst det laveste inntektskvartilet i 2001, dvs. under 194 000 kroner (tabell 11.2b). Andelen i dette kvartilet var om lag den samme (36 prosent) blant dem som flyttet fra indre øst til de nye drabantbyene i perioden, mens den var lavere blant dem som flyttet til de gamle drabantbyene (28 prosent). Sammenliknet med dem som ble boende i indre øst i perioden, hadde altså de som flyttet til ytre øst en inntekt på omtrent samme nivå eller noe høyere. Det gir grunn til å tro at stigningen i boligprisene i indre øst kan ha gjort det lettere for boligeiere å etablere seg i en større familiebolig i ytre øst. Samtidig svekker det troen på at beboere i indre øst som flytter til drabantbyene i større grad utgjør en lavinntektsgruppe som er spesielt sårbar for prisstigning enn de som unnlater å flytte.

12. Høyere sysselsetting blant utflytterne fra indre øst

Kjennemerket sysselsetting bygger på data fra det såkalte System for persondata (SFP) utviklet i Statistisk sentralbyrå. Det foreligger bare for personer i alder 16-74 år og kombinerer opplysninger om status som lønnsaker og selvstendig næringsdrivende fra henholdsvis Arbeidstakerregisteret og Lønningsregisteret. Personer i nevnte aldersintervall som enten er lønnsakere eller selvstendige på en referansedato i november, betraktes som sysselsatte.

Knappt halvparten av de *ikke-vestlige innvandrerne* i alder 16-74 år bosatt i Oslo i 1998 og 2003 var sysselsatte i november 1997 (tabell 12.1). Andelen varierer noe etter i hvilken bydelsgruppe de bodde på de to tidspunktene, men den laveste andelen sysselsatte, rundt 40 prosent, hadde de som bodde i indre øst på

minst ett av tidspunktene. Det var generelt liten forskjell i sysselsettingen mellom de bofaste og dem som flyttet internt i bydelsgruppen.

Utflytterne fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene hadde en andel sysselsatte som var 6-8 prosentpoeng høyere enn andelen sysselsatte blant de stabilt bosatte i indre øst, det vil si blant internflytterne og de bofaste under ett. De langt færre ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra drabantbyene til indre øst, hadde et sysselsettingsnivå i november 1997 som lå nærmere 10 prosentpoeng lavere enn de respektive utflytterne. Dette er funn som *ikke* styrker antakelsen om at utflyttingen fra indre øst til drabantbyene domineres av økonomisk svakstilte som presses ut.

Tabell 12.1. Andel sysselsatte (lønnsakere eller selvstendige) i alder 16-74 år i november 1997 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	45,2 44,6 46,9	41,3	47,7	52,0	57,5	:	46,5	2 589
Indre øst	44,6	38,9 39,0 38,7	47,4	45,5	42,6	41,8	41,6	11 032
Gamle drabantbyer	53,2	38,4	49,8 50,0 49,2	48,3	52,5	:	48,9	7 668
Nye drabantbyer	45,5	35,0	48,0	50,1 49,9 50,6	42,6	55,2	49,1	12 476
Ytre vest	52,6	42,5	45,0	46,5	52,2 52,4 51,4	:	49,6	3 513
Sentrum, Marka, ukjent	:	50,0	44,0	58,1	:	34,2 45,8 12,0	45,3	214
I alt	46,1	39,0	48,9	49,3	50,5	40,0	46,7	
Antall personer	2 340	8 486	8 623	14 619	3 204	220		37 492

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 12.2. Andel sysselsatte (lønnstakere eller selvstendige) i alder 16-74 år i november 199 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	68,8 68,0 71,5	71,5	77,0	77,8	80,4	62,6	70,9	37 016
Indre øst	72,4	62,4 62,5 62,0	74,0	71,2	77,3	46,4	65,5	33 026
Gamle drabantbyer	70,4	68,2	64,6 63,5 71,7	76,1	75,7	59,1	65,8	54 166
Nye drabantbyer	67,0	64,0	70,5	69,6 69,3 71,3	74,5	59,3	69,5	45 114
Ytre vest	61,7	61,5	71,9	73,1	69,6 69,3 71,4	62,3	69,1	70 748
Sentrum, Marka, ukjent	63,0	54,6	58,3	51,4	65,8	64,4 72,0 33,6	62,5	1 902
I alt	68,3	63,5	66,0	70,2	70,8	61,7	68,2	
Antall personer	34 813	31 999	56 558	45 125	71 494	1 983		241 972

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 12.3. Andel sysselsatte (lønnstakere eller selvstendige) i alder 16-74 år i november 1997 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	61,9 60,3 67,0	69,6	77,0	76,1	69,6	:	64,0	2 585
Indre øst	65,9	57,3 56,5 60,1	73,9	62,1	75,9	:	61,3	1 814
Gamle drabantbyer	78,0	66,2	59,8 58,1 70,8	73,3	79,2	:	62,0	1 689
Nye drabantbyer	62,2	60,6	58,0	68,2 67,3 74,8	80,0	:	67,7	1 483
Ytre vest	61,6	63,4	64,9	67,2	65,0 64,6 67,8	:	64,8	3 580
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	39,2 54,8 18,8	45,6	114
I alt	62,4	59,6	62,2	68,3	66,2	43,3	63,8	
Antall personer	2 415	1 654	1 824	1 592	3 360	120		11 265

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Blant *nordmenn* bosatt i Oslo både i 1998 og 2003 var andelen sysselsatte 20 prosentpoeng høyere i gjennomsnitt enn blant de ikke-vestlige innvandrerne, dvs. i underkant av 70 prosent (tabell 12.2). Andelen sysselsatte var gjennomgående noe lavere blant de bofaste i bydelsgruppen enn blant de respektive internflytterne. Dette skyldes i hovedsak at de bofaste er noe eldre enn internflytterne og følgelig har en høyere andel utenfor

arbeidsmarkedet av den grunn. Øvre aldersgrense for personene som inngår i matrisen er som nevnt 74 år, dvs. sju år over normert pensjonsalder for de fleste. Blant de ikke-vestlige innvandrerne blir virkningen av dette langt mindre enn for nordmenn fordi færre har nådd pensjonsalder i 1997.

Mens om lag 62 prosent av nordmennene som bodde i indre øst både i 1998 og i 2003 var sysselsatt i november 1997, var over 70 prosent av dem som flyttet fra indre øst til drabantbyene i denne perioden sysselsatt. Heller ikke blant nordmenn var altså de som flyttet til drabantbyene i større grad utenfor arbeidsmarkedet enn dem som ble boende i indre øst, snarere tvert om. Noen utpreget "tapergruppe" synes således utflytterne ikke å være. Blant dem som flyttet i motsatt retning, fra drabantbyene til indre øst, lå sysselsettingsnivået et sted mellom nivået for utflytterne og dem som ble boende i indre øst.

De *vestlige innvandrerne* som bodde i Oslo på samme tid hadde en gjennomsnittlig andel sysselsatte på 64 prosent i november 1997 (tabell 12.3), noe lavere enn nordmennene. Også her var andelen sysselsatte lavere blant bofaste enn blant internflyttere i samme bydelsgruppe, trolig av samme grunn som for nordmenn. Blant bofaste i indre øst var andelen sysselsatte 57 prosent, mens tilsvarende andel for dem som flyttet internt i indre øst var på 60 prosent. Til sammenlikning var hele 74 prosent av utflytterne fra indre øst til de gamle drabantbyene og 62 prosent av utflytterne til de nye drabantbyene sysselsatt. Heller ikke blant de vestlige innvandrerne var dermed de som flyttet fra indre øst til drabantbyene mer ekskludert fra arbeidsmarkedet enn de som ble boende i indre øst.

13. Sosialhjelp: mindre klientandel blant utflytterne fra indre øst

Personer uten inntekt eller som har så liten inntekt at de umulig kan leve av den, kan få sosialhjelp etter en individuell behovsprøving. Stønadene kan være et supplement til andre inntekter eller offentlige overføringer eller komme isteden for disse. Etter intensjonen skal stønaden være en korttidsytelse til personer som har akutte vansker med å forsørge seg selv. Våre data om sosialhjelp stammer fra System for persondata (SFP) og gjelder personer i alder 16-74 år.

Blant *ikke-vestlige innvandrere* som var bosatt i Oslo både i 1998 og 2003 mottok 11 prosent sosialhjelp i november 1997 (tabell 13.1). Andelen var størst i indre øst (15-16 prosent) og lavest i de nye drabantbyene (7-8 prosent). Flyttingene i årene mellom 1998 og 2003 bidro bare til mindre endringer i fordelingen. Andelen

sosialhjelpsmottakere i 1997 gikk noe opp i indre øst og noe ned i ytre vest etter omfordelingen av personene ved flytting. Det er ganske stor forskjell på andelen mottakere av sosialhjelp mellom de bofaste i en bydelsgruppe og internflytterne i samme bydelsgruppe. De sistnevnte hadde nesten dobbelt så stor andel klienter. Dette samsvarer bra med oppfatningen av internflytterne som mindre velstående og etablerte.

Ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra indre øst til drabantbyene hadde en lavere andel sosialhjelpsmottakere enn internflytterne i indre øst, henholdsvis 12-15 prosent mot 21 prosent. Blant de bofaste i indre øst var andelen sosialhjelpsmottakere nede på 13 prosent, omtrent som for utflytterne.

Tabell 13.1. Andel mottakere av sosialhjelp i alder 16-74 år i november 1997 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	8,4 6,3 14,6	24,6	14,7	12,1	6,9	:	11,5	2 589
Indre øst	16,8	15,3 12,8 20,7	14,7	11,8	14,1	25,5	14,6	11 032
Gamle drabantbyer	17,7	26,1	10,2 8,4 15,5	11,4	12,5	:	11,6	7 668
Nye drabantbyer	7,6	14,3	12,1	6,0 5,1 8,4	10,4	27,6	6,9	12 476
Ytre vest	11,0	20,8	16,7	14,1	7,4 6,7 10,4	:	10,8	3 513
Sentrum, Marka, ukjent	:	14,3	12,0	6,5	:	2,7 0,0 8,0	9,8	214
I alt	10,5	16,4	11,6	7,6	8,8	17,7	10,8	
Antall personer	2 340	8 486	8 623	14 619	3 204	220		37 492

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 13.2. Andel mottakere av sosialhjelp i alder 16-74 år i november 1997 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	1,1 0,9 1,8	3,8	2,3	2,6	0,6	9,0	1,4	37 016
Indre øst	4,3	5,2 4,5 7,5	4,5	4,9	3,0	25,0	5,0	33 026
Gamle drabantbyer	3,0	4,9	1,1 1,0 2,1	2,2	2,4	12,9	1,4	54 166
Nye drabantbyer	2,4	6,1	2,9	1,0 0,9 2,3	1,4	10,5	1,3	45 114
Ytre vest	0,6	3,0	2,3	2,7	0,4 0,3 0,7	4,0	0,6	70 748
Sentrum, Marka, ukjent	5,9	14,4	10,7	12,2	3,2	5,3 1,0 22,8	6,8	1 902
I alt	1,3	5,0	1,5	1,3	0,6	8,1	1,7	
Antall personer	34 813	31 999	56 558	45 125	71 494	1 983		241 972

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 13.3. Andel mottakere av sosialhjelp i alder 16-74 år i november 1997 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998- 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på kretser inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	1,0 0,9 1,1	3,1	2,3	2,2	1,4	:	1,2	2 585
Indre øst	1,7	4,5 4,1 5,7	3,1	3,4	1,4	:	3,8	1 814
Gamle drabantbyer	0,0	4,1	1,1 1,2 0,5	0,0	2,8	:	1,2	1 689
Nye drabantbyer	2,7	6,1	1,4	0,7 0,7 0,6	0,0	:	0,9	1 483
Ytre vest	0,6	0,9	4,1	4,5	0,4 0,3 0,4	:	0,6	3 580
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	2,7 0,0 6,3	3,5	114
I alt	1,0	4,2	1,5	1,0	0,5	2,5	1,4	
Antall personer	2 415	1 654	1 824	1 592	3 360	120		11 265

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Andelen sosialhjelpsmottakere blant *nordmenn* bosatt i Oslo i årene 1998-2003 var under en femtedel av ikke-vestlige innvandreres andel, knapt 2 prosent (tabell 13.2). Det var prosentvis flest sosialklienter i indre øst, 5 prosent, og færrest i ytre vest, under 1 prosent. Som blant de ikke-vestlige innvandrerne var andelen sosialhjelpsmottakere større blant internflytterne i bydelsgruppen enn blant de bofaste. Andelen sosialklienter i

november 1997 blant nordmenn som flyttet fra indre øst til drabantbyene i årene 1998-2003 var omtrent på nivå med andelen sosialklienter blant de bofaste i indre øst. Blant utflytterne var andelen sosialklienter noe lavere enn blant internflytterne i indre øst.

Vestlige innvandrere i Oslo i den aktuelle tidsperioden hadde en andel sosialhjelpsmottakere mellom 1 og 2

prosent (tabell 13.3). Det meste var ellers også som for nordmenn. Andelen klienter var størst i indre øst, og utflytterne fra indre øst til drabantbyene hadde en marginalt lavere klientandel (3 prosent) enn de bofaste og internflytterne i indre øst (henholdsvis 4 og 6 prosent). De som flyttet fra drabantbyene til indre øst hadde en noe høyere klientandel enn de som flyttet i motsatt retning. Alt i alt tyder opplysningene om sosialhjelp ikke på at den økonomiske avhengigheten var større blant utflytterne fra indre øst til drabantbyene enn blant dem som fortsatte å bo i indre øst, verken for innvandrere eller nordmenn.

14. Ikke-vestlige innvandrere dobler andelen boligeiere ved flytting til drabantbyene

Spørsmålet som ønskes besvart i dette og neste kapittel er i hvilken grad de som flytter fra indre øst til drabantbyene går fra leie- til eierbolig og fra små til større boliger. I den forbindelse ville det vært ønskelig med data om eieforholdet til boligene og boligstørrelse på to forskjellige tidspunkt, før og etter flyttingen. Slike data foreligger imidlertid bare på ett tidspunkt, nemlig på tidspunktet for Folke- og bolig tellingen 3. november 2001 (FOB 2001). Med dette utgangspunktet har vi forsøkt å omgå problemet ved å analysere to forskjellige datasett for *ulike tidsintervall*. Ved å sammenlikne resultatene fra de to datasettene, og analytisk plassere det "nyeste" datasettet før det eldste i tid slik at boligopplysningene refererer henholdsvis til innledningen og avslutningen av hvert sitt tidsintervall,

har vi et design som gjør det mulig å gi et tilnærmet svar på spørsmålet.

Datasettene dekker periodene 1.1.1998-3.11.2001 og 3.11.2001-1.1.2005. Den første perioden er på tre år og ti måneder, den andre på tre år og to måneder. Periodene er altså av ulik lengde og kortere enn de tidligere benyttede femårsperiodene. Vi roker rekkefølgen på opplysningene slik at 2001-2005-dataene presenteres før 1998-2001-dataene. Dermed har man i en viss forstand data om boligen (fra 2001) ved *innledningen* til og *avslutningen* av en periode med et kjent flyttemønster. At det "mellomliggende" tidsintervallet i virkeligheten er to intervaller som kronologisk ligger side om side antas her å være av mindre betydning.

Tabell 14.1a. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001-1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	42,4 45,3 31,4	23,4	28,5	13,4	37,7	.	36,7	3 975
Indre øst	30,9	38,4 43,1 25,3	31,0	33,6	33,7	36,1	36,6	16 586
Gamle drabantbyer	47,3	43,4	69,9 73,7 54,1	56,7	50,8	68,4	66,2	16 686
Nye drabantbyer	62,4	57,4	59,2	78,6 81,4 67,6	62,2	47,2	76,5	27 426
Ytre vest	36,8	25,7	22,1	27,3	51,5 54,6 35,7	30,6	43,5	5 948
Sentrum, Marka, ukjent	14,3	16,0	31,9	16,0	.	35,1 36,5 0,0	26,7	221
I alt	42,1	39,1	62,4	71,6	50,0	40,9	59,6	
Antall personer	3 741	13 907	17 364	29 947	5 614	269		70 842

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 14.1b. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2001						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	46,6 49,7 34,2	34,1	70,8	75,2	51,8	:	50,2	3 277
Indre øst	27,0	41,2 44,6 31,2	61,9	73,7	36,2	17,1	48,0	16 208
Gamle drabantbyer	24,4	26,9	73,6 75,8 64,2	76,5	31,0	57,9	70,2	11 443
Nye drabantbyer	27,4	30,7	57,7	80,2 81,9 72,9	36,5	44,4	76,2	19 975
Ytre vest	34,8	27,2	63,4	69,5	55,3 57,4 43,7	16,7	54,6	4 745
Sentrum, Marka, ukjent	:	47,9	:	87,8	:	29,3 29,2 33,3	46,9	241
I alt	41,1	39,5	70,1	78,9	50,4	32,4	63,3	
Antall personer	3 035	12 970	12 537	22 771	4 400	176		55 889

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Av de *ikke-vestlige innvandrerne* som bodde i Oslo på folketellingstidspunktet og per 1.1.2005, bodde 60 prosent i november 2001 i eid bolig, enten som selveier, i sameie eller gjennom borettslag (tabell 14.1a). De øvrige var leietakere. Størst var eierandelen i de nye drabantbyene, om lag tre av fire, og lavest var den i indre by, vel en av tre. I ytre vest bodde i underkant av 45 prosent i eide boliger, og i de gamle drabantbyene lå eierandelen på to av tre. Blant dem som i de etterfølgende årene (til 1.1.2005) ble boende i samme grunnkrets som i 2001 (de bofaste), var eierandelen fra 14 til 20 prosentpoeng høyere enn blant dem som flyttet mellom kretser innen samme bydelsgruppe (internflytterne). De bofaste hadde med andre ord en merkbart høyere eierandel enn internflytterne. De som valgte å flytte ut av bydelsgruppen til andre deler av byen, hadde i gjennomsnitt en eierandel i noenlunde samme størrelsesorden som internflytterne, og alltid lavere enn de bofaste. I indre øst var eierandelen blant internflytterne en av fire, mens andelen som bodde i eid bolig blant dem som flyttet til en annen bydelsgruppe var i snitt en av tre, uavhengig av hvilken annen bydelsgruppe de flyttet til.

Hva eierandelen er i bydelsgruppene flytterne endte opp i, kan 1998-2001-filen gi en pekepinn om. Ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene i perioden 1.1.1998-3.11.2001 hadde en eierandel i november 2001 på henholdsvis 62 og 74 prosent i gjennomsnitt (tabell 14.1b). Det er med andre ord rimelig å tenke seg at ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra indre øst til drabantbyene rundt årtusenskiftet i gjennomsnitt *doblet* sin eierandel som resultat av flyttingen. De som

flyttet fra indre øst til indre vest måtte derimot regne med å beholde sin eierandel på om lag tre av ti, hvilket betyr at de fleste fortsatte som leietakere. Ifølge tabell 14.1b ser det ut til at en noe høyere andel (nærmere fire av ti) ble eiere dersom de flyttet til ytre vest.

Vender vi oss til *nordmenn* bosatt i byen både i november 2001 og januar 2005, ser vi at vel 80 prosent bodde i eierbolig på folketellingstidspunktet. Eierandelen for denne gruppen var på om lag 65 prosent i indre by og mellom 85 og 90 prosent i ytre by i 2001 (tabell 14.2a). Også for nordmenn var eierandelen systematisk større blant dem som kom til å bli boende i samme krets de neste årene enn blant dem som flyttet fra de respektive bydelsgruppene. I drabantbyene og ytre vest var eierandelen blant de bofaste på 90 prosent. I indre øst var den på 70 prosent. De som senere flyttet internt i samme bydelsgruppe hadde en gjennomsnittlig eierandel i indre by om lag 20 prosentpoeng lavere enn de bofaste, og i ytre by vel 10 prosentpoeng lavere.

Bosatte i indre øst uten innvandrerbakgrunn som innen 2005 enten flyttet internt i indre øst eller ut til drabantbyene hadde i november 2001, før flyttingen fant sted, en eierandel på henholdsvis litt under og litt over 50 prosent. De som bodde i indre øst i 1998 og som i november 2001 bodde i de gamle eller nye drabantbyene, hadde på sistnevnte tidspunkt en gjennomsnittlig andel i eid bolig på henholdsvis 74 og 78 prosent (tabell 14.2b). Vi antar dermed at nordmenn som flyttet fra indre øst til drabantbyene ved årtusenskiftet økte sin eierandel med rundt regnet 20-25 prosentpoeng. Flyttere fra indre øst til indre eller ytre vest lot derimot ikke til å øke sin andel i eiermarkedet merkbart.

Tabell 14.2a. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	70,5 74,4 53,9	33,3	34,4	28,6	64,1	51,3	65,6	51 666
Indre øst	55,1	65,5 69,9 48,7	52,5	52,6	69,0	48,9	63,8	46 551
Gamle drabantbyer	70,9	63,4	88,5 90,0 77,3	72,1	78,4	75,4	86,9	77 428
Nye drabantbyer	81,5	78,9	80,0	90,6 91,5 81,7	84,7	84,2	89,7	61 183
Ytre vest	73,3	55,2	53,5	46,0	88,9 90,3 76,6	64,9	86,4	107 587
Sentrum, Marka, ukjent	37,9	35,8	26,1	32,4	47,9	65,2 65,6 40,0	58,4	2 086
I alt	70,0	62,6	84,5	87,6	87,0	64,6	80,8	
Antall personer	48 692	45 200	79 874	61 031	109 308	2 396		346 501

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 14.2b. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2001						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	71,3 73,2 61,6	66,1	80,1	83,9	80,7	55,6	72,3	48 174
Indre øst	49,1	64,4 66,6 54,4	74,1	78,4	66,2	41,5	65,0	42 383
Gamle drabantbyer	46,2	53,1	88,8 89,8 80,9	83,2	70,2	41,4	86,7	76 483
Nye drabantbyer	40,6	49,3	75,5	90,2 91,3 80,7	66,3	45,5	87,7	62 460
Ytre vest	62,2	62,1	78,2	82,1	88,9 90,2 77,8	49,4	87,1	102 799
Sentrum, Marka, ukjent	49,0	43,9	61,4	65,8	59,1	64,5 64,6 64,1	61,0	2 215
I alt	68,5	63,4	87,3	89,3	87,3	60,4	82,0	
Antall personer	45 744	40 962	78 578	63 094	104 149	1 987		334 514

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Andelen som bodde i eid bolig blant *vestlige innvandrere* bosatt i Oslo i årene 2001-2005 lå et sted mellom ikke-vestlige innvandreres og nordmenns andel i november 2001, to av tre (tabell 14.3a). Igjen finner vi de laveste andelen i indre by, vel 50 prosent, og de høyeste andelen i ytre by, spesielt de nye drabantbyene. Her var eierandelen for vestlige innvandrere 85 prosent på folketellingstidspunktet. Andelen bosatt i eierboliger var likeledes fra 16 til 30 prosentpoeng

høyere blant de bofaste i bydelsgruppene enn blant dem som flyttet internt i de samme områdene.

Vestlige innvandrere som bodde i indre øst i november 2001 og som flyttet til drabantbyene eller ytre vest innen årsskiftet 2004/2005, hadde en eierandel i indre øst før flyttingen på mellom 40 og 50 prosent. Tilsvarende eierandel for dem som fortsatte å bo i indre øst, men i en annen grunnkrets, var på 37 prosent. Vestlige innvandrere bosatt i Oslo både i 1998 og 2001

og som flyttet fra indre øst til drabantbyene fikk på sin side en eierandel i drabantbyene etter flyttingen på rundt 75 prosent (tabell 14.3b). Det tyder på at vestlige innvandrere som flyttet fra indre øst til drabantbyene rundt årtusenskiftet, hadde en økning i andelen som bodde i eid bolig med omtrent 30 prosentpoeng i gjennomsnitt. De som i stedet flyttet fra indre øst til ytre vest, hadde en økning i eierandelen på knapt 15 prosentpoeng, mens de som flyttet til indre vest i

høyden bedret sin eierandel med 5 prosentpoeng i gjennomsnitt.

Disse dataene demonstrerer med all tydelighet, både for innvandrere og nordmenn, at det å flytte fra indre øst til drabantbyene for mange førte til en endring i disposisjonsformen til boligen, en overgang fra leie til eie. Flyttingen kan således meget mulig være motivert av et ønske om å bli boligeier.

Tabell 14.3a. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	57,4 64,6 35,0	25,7	29,1	27,1	45,0	:	52,4	3 781
Indre øst	39,2	56,3 62,6 36,8	43,1	47,3	44,0	:	52,9	2 554
Gamle drabantbyer	56,1	45,2	81,9 83,8 67,7	60,8	50,0	:	77,3	2 312
Nye drabantbyer	78,4	67,9	65,5	87,1 89,2 66,3	62,2	:	84,9	1 972
Ytre vest	46,3	36,7	32,6	24,1	80,2 83,4 57,1	30,8	74,9	4 710
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	49,3 50,7 25,0	44,6	121
I alt	55,8	51,4	72,9	80,1	75,6	46,3	67,2	
Antall personer	3 507	2 454	2 484	2 070	4 786	149		15 450

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 14.3b. Andel som bor i eid bolig i november 2001 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2001						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	65,3 69,3 48,6	51,3	70,4	75,0	68,0	:	64,9	3 028
Indre øst	43,9	60,1 61,9 53,0	74,7	76,9	58,4	:	60,3	2 143
Gamle drabantbyer	37,0	45,7	84,3 85,8 72,3	80,4	52,7	:	80,5	2 016
Nye drabantbyer	41,2	35,1	80,0	88,6 90,2 73,9	54,8	:	85,4	1 771
Ytre vest	48,9	49,6	75,0	73,7	83,1 84,8 70,0	:	80,2	4 305
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	60,7 57,4 85,7	47,2	108
I alt	61,9	57,6	82,5	86,7	80,4	55,8	74,0	
Antall personer	2 931	1 994	2 110	1 899	4 351	86		13 371

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

15. Utflytterne fra indre øst til drabantbyene får romsligere boliger

De ikke-vestlige innvandrere som bodde i Oslo i perioden november 2001 til januar 2005, disponerte boliger med gjennomsnittlig 3,0 rom per november 2001 (tabell 15.1a). Færrest rom hadde de bosatte i indre øst (2,4) og indre vest (2,8), mens boligene i de nye drabantbyene hadde flest rom (3,5). Vi ser også at de som ikke flyttet ut av sin grunnkrets innen januar 2005 bodde i gjennomsnittlig større boliger enn de som flyttet til en annen krets i samme bydelsgruppe. Forskjellen i romstørrelse mellom de bofaste og internflytterne var gjennomgående på 0,3-0,4 rom. Størst var forskjellen i ytre vest (0,5 rom).

Ikke-vestlige innvandrere som bodde i indre øst i november 2001 og som innen januar 2005 hadde flyttet, enten til en annen bydelsgruppe eller til en annen grunnkrets i indre øst, disponerte i gjennomsnitt 2,2 rom før de flyttet. Bare de som flyttet til de nye drabantbyene hadde litt større plass i utgangspunktet, i gjennomsnitt 2,4 rom. De som ikke flyttet på seg i indre øst innen januar 2005, disponerte boliger med gjennomsnittlig 2,6 rom.

Tabell 15.1a. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	3,0 3,0 2,7	2,3	2,4	2,5	2,7	.	2,8	3 975
Indre øst	2,2	2,5 2,6 2,2	2,2	2,4	2,2	2,1	2,4	16 586
Gamle drabantbyer	2,5	2,6	3,0 3,1 2,8	2,9	2,7	2,9	3,0	16 686
Nye drabantbyer	3,3	3,1	3,2	3,5 3,6 3,3	3,4	3,1	3,5	27 426
Ytre vest	2,8	2,4	2,6	2,7	3,3 3,4 2,9	2,9	3,1	5 948
Sentrum, Marka, ukjent	2,3	1,9	2,4	2,6	.	2,9 2,9 2,0	2,5	221
I alt	2,9	2,5	2,9	3,3	3,2	2,7	3,0	
Antall personer	3 741	13 907	17 364	29 947	5 614	269		70 842

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 15.1b. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998 - 3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2001						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	3,0 3,1 2,8	2,2	2,9	3,2	3,4	:	2,9	3 277
Indre øst	2,6	2,5 2,6 2,4	3,0	3,5	2,9	2,4	2,7	16 208
Gamle drabantbyer	2,7	2,1	3,1 3,1 3,1	3,5	2,7	2,5	3,1	11 443
Nye drabantbyer	3,0	2,3	3,0	3,6 3,6 3,6	3,3	3,7	3,5	19 975
Ytre vest	2,6	2,2	2,9	3,2	3,5 3,5 3,2	2,2	3,2	4 745
Sentrum, Marka, ukjent	:	2,8	:	3,7	:	2,4 2,4 3,0	2,8	241
I alt	2,9	2,5	3,1	3,6	3,3	2,6	3,1	
Antall personer	3 035	12 970	12 537	22 771	4 400	176		55 889

¹ Innførslele i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene i tidsrommet januar 1998 til november 2001 endte opp i boliger på gjennomsnittlig 3,0 rom i de gamle drabantbyene og 3,5 rom i de nye drabantbyene (tabell 15.1b). Det innebærer at ikke-vestlige innvandrere som flyttet på denne måten rundt årtusensskiftet antakelig fikk om lag ett rom mer å "bolte seg" på i gjennomsnitt. De som derimot flyttet den andre veien, fra drabantbyene til indre øst, fikk trolig en nedgang i boligstørrelsen på mellom et halvt og ett rom.¹⁰

Nordmenn bosatt i Oslo i november 2001 og i januar 2005 hadde en gjennomsnittlig boligstørrelse i november 2001 på 3,8 rom (tabell 15.2a). De minste boligene befant seg i indre øst (2,6 rom) og de største i ytre vest (4,6 rom), en forskjell på hele 2,0 rom i gjennomsnitt. Også blant nordmenn hadde de bofaste større boliger enn dem som flyttet på seg innen samme bydelsgruppe. Forskjellen var på gjennomsnittlig 0,3 rom unntatt i ytre vest der den var det dobbelte.

Nordmenn bosatt i indre øst som innen januar 2005 hadde flyttet til drabantbyene, disponerte i snitt 2,4-2,5 rom i november 2001 før de flyttet. Samtidig erfarer vi at nordmenn som flyttet fra indre øst til de gamle eller de nye drabantbyene i årene januar 1998-november 2001 bodde på henholdsvis 3,1 og 3,4 rom i november 2001 etter flyttingen (tabell 15.2b). Det gir

grunnlag for å anta at nordmenn ved å flytte fra indre øst til drabantbyene i tiden rundt årtusensskiftet økte sin boligstørrelse med fra 0,6 rom (gamle drabantbyer) til 1,0 rom (nye drabantbyer).

Et liknende bilde gjelder også for de vestlige innvandrere. Utflyttere fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene i årene 2001-2005 disponerte i gjennomsnitt henholdsvis 2,3 og 2,6 rom før flyttingen (tabell 15.3a). Etter flyttingen fra indre øst til drabantbyene i årene 1998-2001 hadde de vestlige innvandrere en gjennomsnittlig boligstørrelse på 3,0 rom i de gamle drabantbyene og 3,3 rom i de nye (tabell 15.3b). En kan dermed anta at vestlige innvandrere som flyttet fra indre øst til drabantbyene på denne tiden økte sitt boligkonsum med om lag 0,7 rom i gjennomsnitt.

Vi anser det hermed for sannsynliggjort at innvandrere og nordmenn som flyttet fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene i årene 1998-2003, femårsperioden vi primært er interessert i, kunne regne med å utvide sitt boligareal med fra et halvt til ett rom ekstra i gjennomsnitt.¹¹ I tillegg gikk mange over fra å være leietaker til å eie sin bolig. Begge disse endringene representerer forbedringer i boligsituasjonen som kan ha virket som drivkraft for mange til å flytte fra indre by øst til ytre by øst.

¹⁰ Ikke-vestlige innvandrere i gamle og nye drabantbyer i november 2001 som var bosatt i indre øst ved årsskiftet 2004/2005, bodde på henholdsvis 2,6 og 3,1 rom i november 2001 før de flyttet (tabell 15.1a). Ikke-vestlige innvandrere bosatt i gamle og nye drabantbyer i januar 1998 som flyttet til indre øst innen november 2001 disponerte henholdsvis 2,1 og 2,3 rom i indre øst etter flyttingen (tabell 15.1b).

¹¹ Vi har også kjørt ut tabeller av samme type som tabell 15.1-3 om boligens størrelse etter antall kvadratmeter bruksareal (ikke vist her). Tabellene understøtter bildet av boligstørrelse basert på antall rom presentert her. De sannsynliggjør at innvandrere og nordmenn som flyttet fra indre øst til gamle og nye drabantbyer ved årtusensskiftet, økte sitt bruksareal fra om lag 60 kvm til henholdsvis om lag 75 og 90 kvm i gjennomsnitt.

Tabell 15.2a. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	3,6 3,6 3,2	2,9	2,8	2,9	3,3	3,2	3,4	51 666
Indre øst	2,5	2,6 2,7 2,4	2,5	2,4	2,6	2,4	2,6	46 551
Gamle drabantbyer	3,2	2,9	3,6 3,6 3,3	3,1	3,3	3,6	3,6	77 428
Nye drabantbyer	3,9	3,7	3,7	4,0 4,0 3,7	4,0	3,9	4,0	61 183
Ytre vest	4,6	3,8	3,6	3,3	4,7 4,8 4,2	3,8	4,6	107 587
Sentrum, Marka, ukjent	3,6	3,5	3,1	3,4	3,9	4,4 4,4 3,7	4,2	2 086
I alt	3,6	2,7	3,5	3,9	4,6	4,1	3,8	
Antall personer	48 692	45 200	79 874	61 031	109 308	2 396		346 501

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 15.2b. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant nordmenn bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998 - 3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2001						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	3,6 3,7 3,2	2,5	3,1	3,5	4,2	3,3	3,6	48 174
Indre øst	2,9	2,6 2,6 2,5	3,1	3,4	3,6	3,1	2,8	42 383
Gamle drabantbyer	2,9	2,5	3,6 3,6 3,4	3,7	3,9	4,0	3,6	76 483
Nye drabantbyer	2,9	2,5	3,1	4,0 4,0 3,7	3,8	3,4	3,9	62 460
Ytre vest	3,3	2,5	3,1	3,6	4,7 4,8 4,3	4,2	4,6	102 799
Sentrum, Marka, ukjent	2,9	2,4	2,8	3,0	3,7	4,4 4,4 4,8	4,0	2 215
I alt	3,5	2,6	3,5	3,9	4,6	4,2	3,8	
Antall personer	45 744	40 962	78 578	63 094	104 149	1 987		334 514

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 15.3a. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 3.11.2001- 1.1.2005, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 2001	Bydel 2005						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	3,3 3,4 3,0	2,6	2,5	2,8	2,9	:	3,2	3 781
Indre øst	2,4	2,6 2,7 2,3	2,3	2,6	2,5	:	2,5	2 554
Gamle drabantbyer	3,0	2,8	3,3 3,4 3,0	3,0	2,7	:	3,2	2 312
Nye drabantbyer	3,3	3,3	3,3	3,8 3,9 3,5	3,6	:	3,8	1 972
Ytre vest	3,4	3,0	3,2	3,1	4,4 4,5 3,8	3,2	4,2	4 710
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	3,6 3,6 3,8	3,3	121
I alt	3,3	2,6	3,2	3,7	4,2	3,3	3,5	
Antall personer	3 507	2 454	2 484	2 070	4 786	149		15 450

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 15.3b. Gjennomsnittlig boligstørrelse (antall rom) i november 2001 blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-3.11.2001, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2001						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	3,5 3,5 3,1	2,5	3,3	3,3	4,0	:	3,4	3 028
Indre øst	2,9	2,6 2,6 2,6	3,0	3,3	3,4	:	2,8	2 143
Gamle drabantbyer	2,9	2,4	3,4 3,4 3,2	3,9	3,7	:	3,4	2 016
Nye drabantbyer	3,0	2,0	3,1	3,8 3,9 3,8	3,5	:	3,8	1 771
Ytre vest	3,1	2,4	3,0	3,4	4,4 4,5 4,0	:	4,2	4 305
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	4,2 4,1 4,7	3,6	108
I alt	3,4	2,6	3,4	3,8	4,3	4,0	3,6	
Antall personer	2 931	1 994	2 110	1 899	4 351	86		13 371

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

16. Alder: Barnefamilier flytter fra indre øst til drabantbyene

Fordelingen etter alder er også med på å utdype bildet av dem som flyttet mellom bydelsgruppene, internt i en bydelsgruppe eller var bofaste i det aktuelle tidsrom. Vi har undersøkt dette for femårsperioden 1998-2003. Aldersangivelsen gjelder antall fylte år per 1.1.1998.

Ikke-vestlige innvandrere er langt yngre enn nordmenn og vestlige innvandrere. I befolkningen i Oslo, som var registrert bofaste i byen i 1998 og 2003, var gjennomsnittsalderen blant ikke-vestlige innvandrere 27 år, nordmenn 40 år og vestlige innvandrere 45 år (ikke vist). Vestlige innvandrere har svært få barn og unge. Det skyldes at de langt oftere enn ikke-vestlige innvandrere gifter seg med norskfødte personer. Dermed får deres barn en norskfødt og en utenlandsfødt forelder og faller utenfor definisjonen av innvandrerbefolkningen.

Vi opererer med fem alderssegmenter: 0-5 år (førskolebarn), 6-19 år (skolealder), 20-34 år (etableringsalder), 35-49 år (middelalder) og 50 år+ (eldre). Ulikheten i aldersfordelingen mellom de tre gruppene av landbakgrunn framgår av tabell 16.1. *Ikke-vestlige innvandrere* har flest personer i alder 20-34 år. Nærmere 30 prosent tilhører denne aldersgruppen. Deretter følger aldersgruppene 6-19 år og 35-49 år, hver med 24 prosent av befolkningen. Gruppen barn 0-5 år og eldre 50 år+ er også noenlunde jevnstore og utgjør henholdsvis 13 og 10 prosent av de ikke-vestlige innvandrerne.

Blant *nordmenn* (ikke-innvandrere) og *vestlige innvandrere* er aldersgruppen 50+ den desidert største. Den utgjør en tredjedel av alle nordmenn og fire av ti vestlige innvandrere. Vestlige innvandrere har en andel under 20 år på bare 6 prosent, mens tilsvarende andel utgjør 21 prosent blant nordmenn og 37 prosent blant ikke-vestlige innvandrere.

Tabell 16.1. Aldersfordeling etter landbakgrunn for bosatte i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003. Prosent

Alder per 1.1.1998	Ikke-vestlige innvandrere	Nordmenn	Vestlige innvandrere	Alle
0-5 år	13,1	6,7	1,9	7,4
6-19 år	23,8	13,7	4,0	14,8
20-34 år	29,2	23,3	25,5	26,0
35-49 år	24,1	23,2	29,1	21,8
50+ år	9,8	33,1	39,6	30,0
I alt	100	100	100	100
Antall personer	54 585	319 066	12 641	386 292

Tilbøyeligheten til å flytte mellom kretser innen Oslo eller være bofast i femårsperioden 1998-2003 varierer etter aldersgruppe og landbakgrunn. Tabell 16.2 viser hvordan denne sammenhengen er. Andelen som holder seg i ro innen samme grunnkrets er noe større enn andelen som flytter. Det gjelder for alle tre nasjonalitetsgruppene. Andelen som flytter er størst blant ikke-vestlige innvandrere og minst blant nordmenn.

Tilbøyeligheten til å flytte i løpet av årene 1998-2003 varierer som nevnt også etter aldersgruppe. I alle aldersgrupper unntatt én er det flere som holder seg i ro enn som flytter. Men i etableringsalderen, 20-34 år, er det en klar majoritet i alle tre nasjonalitetsgrupper som flytter. Deretter synker andelen som flytter jevnt og trutt. Uansett landbakgrunn er det den eldste aldersgruppen som flytter minst.

Et annet fellestrekk for de tre nasjonalitetsgruppene er at flyttetilbøyeligheten synker i årene da barn og unge er opptatt med skolegang, det vil si i aldersgruppen 6-19 år. Mange foreldre forsøker å unngå at familien flytter mens barna er i skolealder for ikke å bryte opp stabile vennskapsforhold og framtinge skifte av skole. I stedet forsøker de å flytte før barnet begynner på skolen eller etter at den obligatoriske skolegangen og eventuelt videregående skole er tilbakelagt.

Tabell 16.2. Andelen som har flyttet til en annen bydelsgruppe, internt i en bydelsgruppe, eller som ikke har flyttet til noen ny grunnkrets i årene 1998-2003 blant bosatte i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter aldersgruppe og landbakgrunn. Prosent (rekkeprosent)

Alder per 1.1.1998	Ikke-vestlige innvandrere			Nordmenn			Vestlige innvandrere		
	Flyttet		Ikke flyttet	Flyttet		Ikke flyttet	Flyttet		Ikke flyttet
	Til en annen bydelsgruppe	Internt i en bydelsgruppe		Til en annen bydelsgruppe	Internt i en bydelsgruppe		Til en annen bydelsgruppe	Internt i en bydelsgruppe	
0-5 år	27,9	20,3	51,8	14,1	16,5	69,4	19,1	20,3	60,6
6-19 år	24,9	18,5	56,6	11,9	12,2	75,9	20,7	15,9	63,4
20-34 år	36,3	22,1	41,6	34,8	21,7	43,5	38,4	22,9	38,7
35-49 år	23,9	16,3	59,8	11,9	11,0	77,1	15,2	13,1	71,7
50+ år	14,6	12,4	73,0	5,2	7,8	87,0	6,9	8,0	85,1
I alt	27,4	18,6	54,0	15,2	13,0	71,8	18,1	13,9	68,0
Antall personer	14 938	10 184	29 4	48 426	41 392	229 248	2 292	1 751	8 598

Tabell 16.2 differensierer også mellom dem som flytter internt i samme bydelsgruppe og dem som flytter til en annen bydelsgruppe. Blant ikke-vestlige innvandrere er det i alle aldersgrupper flere som flytter til en annen bydelsgruppe enn som flytter internt. Forskjellen er i gjennomsnitt på nærmere 10 prosentpoeng for ikke-vestlige innvandrere, mot 2-4 prosentpoeng for nordmenn og vestlige innvandrere. I aldersgruppen 20-34 år er tilbøyeligheten til å flytte til en annen bydelsgruppe størst blant både vestlige og ikke-vestlige innvandrere og blant nordmenn. I den yngste og eldste aldersgruppen er det på den annen side flere som flytter internt i bydelsgruppen enn mellom bydelsgruppene blant både nordmenn og vestlige innvandrere.

I resten av kapitlet tar vi utgangspunkt i vedleggstabell 16.1-16.15 bak i rapporten. Hvert alderssegment krever en tabell. Med tre nasjonalitetsgrupper og fem alderssegmenter blir det 15 tabeller. Tabellene viser hvor stor prosentandel av befolkningen i den enkelte celle i flyttematrisen som tilhører det enkelte alderssegment.

Vi velger å kommentere ett og ett alderssegment om gangen. Selv om aldersfordelingen i de tre nasjonalitetsgruppene er ulik, slik tabell 16.1 viste, er det så vidt store likheter i deres aldersrelaterede atferd at det er hensiktsmessig å kommentere gruppene samlet. Prosentandelene som oppgis i matrisecellene sier ikke noe om antallet som flytter i den ene eller annen retning eller som unnlater å flytte, men hvor stor andel av befolkningen i cellen som tilhører et bestemt alderssegment. Hvor mange personer som faktisk inngår i hver celle, framgår av vedleggstabell 8.1 - 8.3.

Blant ikke-vestlige innvandrere er andelen i *førskolealder* i utgangspunktet dobbelt så høy i indre øst og drabantbyene som i indre og ytre vest, henholdsvis 14 og 7-8 prosent. Etter utløpet av femårsperioden er andelen 0-5-åringene litt lavere i indre øst (12 prosent) og litt høyere i drabantbyene (15 prosent). Andelen førskolebarn blant dem som valgte å flytte fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene var hele 17 prosent.

Til sammenlikning var andelen i førskolealder 13 prosent blant dem som flyttet internt i indre øst eller ble boende på samme sted i indre øst i femårsperioden (vedleggstabell 16.1).

Blant nordmenn var andelen førskolebarn størst i ytre vest (8 prosent) og lavest i indre by øst og vest (5 prosent) (vedleggstabell 16.2). Etter flyttingen var forskjellen mellom disse ytterpunktene blitt større (9 mot 4 prosent). Andelen førskolebarn som flyttet fra indre øst til gamle og nye drabantbyer var henholdsvis 7 og 11 prosent blant nordmenn. Tilsvarende andel blant bofaste og internflyttere i indre øst var på 4-5 prosent.

Som vist i kapittel 15 kan flytting fra indre øst til drabantbyene i mange tilfeller innebære at den som flytter får større bolig. Familier med små barn er naturlige kandidater til å ønske seg større bolig. I tillegg ønsker barnefamilier gjerne bedre luftkvalitet, mindre biltrafikk, tryggere nærmiljø og lettere adgang til naturområder - krav som lettere lar seg innfri i drabantbyene enn i indre by.

Andelen i *skolealder* er omtrent på samme nivå blant innvandrere og nordmenn som flytter fra indre øst til drabantbyene som blant bofaste og internflyttere i indre øst. Alt i alt er det ikke store endringer i aldersfordelingen som oppstår som følge av byintern flytting i aldersgruppen 6-19 år (vedleggstabell 16.4 - 16.6).

Aldersgruppen 20-34 år er som nevnt den som dominerer blant flytterne, både blant innvandrere og nordmenn (vedleggstabell 16.7-16.9). Uansett hvilken bydelsgruppe en i utgangspunktet tilhører, er det helst i denne aldersgruppen en flytter dersom en flytter. Blant nordmenn og vestlige innvandrere som flytter fra indre øst til drabantbyene, utgjør andelen i etableringsalder (20-34 år) over 50 prosent.

Dette står i kontrast til nordmenn og vestlige innvandrere som har vært bofaste i samme grunnkrets i indre øst. Blant dem er andelen i etableringsalder i underkant 25 prosent. Internflytterne i indre øst har på

sin side en andel i alder 20-34 år nesten på nivå med utflytterne til drabantbyene. Tendensen er omtrent den samme blant ikke-vestlige innvandrere, men forskjellen i alder mellom utflyttere og bofaste er ikke like stor for dem.

I noen grad må vi anta at foreldrene til barna i alder 0-5 år befinner seg i aldersgruppen 20-34 år. Når vi foran påviste at utflytterne fra indre øst til drabantbyene omfatter en noe større andel førskolebarn enn hva som er tilfelle for bofaste og internflyttere i indre øst, reflekterer dette trolig flyttemønsteret til en del av 20-34-åringene.

Blant innvandrere er andelen i *aldersgruppen 35-49 år* lavere for utflytterne til drabantbyene enn for internflytterne i indre øst (vedleggstabell 16.10 og 16.12). Blant nordmenn er disse andelene omtrent jevnstore (vedleggstabell 16.11). Det er altså ikke først og fremst de middelaldrende som trekkes fra indre øst til drabantbyene selv om mange av disse også gjør det. Sammenliknet med de bofaste i indre øst er andelen i alder 35-49 år lavere blant flytterne. Mens aldersgruppene under 35 år er svakere representert blant de bofaste enn blant internflytterne, er situasjonen omvendt i høyere alder. Andelen i aldersgruppen 35-49 er større blant de bofaste.

Også *den eldste aldersgruppen* utgjør en betydelig større andel blant de bofaste enn blant flytterne i alle tre befolkningsgrupper (vedleggstabell 16.13-16.15). Særlig tydelig er det blant nordmenn og vestlige innvandrere. Eldre har vanligvis funnet det området der de ønsker å bo eller mangler tungtveiende motiv for å flytte. Mens 14 prosent av de bofaste ikke-vestlige innvandrerne i indre øst er over 50 år, gjelder det samme bare 7 prosent av internflytterne i indre øst og 3-5 prosent av utflytterne til drabantbyene. Tilsvarende tall for nordmenn er vel fire av ti blant bofaste i indre øst, om lag to av ti blant internflyttere i indre øst og bare en av ti utflyttere fra indre øst til drabantbyene. Tallene for vestlige innvandrere er omtrent tilsvarende.

Alt i alt viser våre data at det først og fremst er personer i etableringsalder (20-34 år) som flytter fra indre øst til drabantbyene i de tre nasjonalitetsgruppene. Denne aldersgruppen framstår som mest flytteaktiv også til andre bydelsområder og internt i eget bydelsområde. Blant ikke-vestlige innvandrere og nordmenn utgjør dertil gruppen av førskolebarn (0-5 år) en større andel i flyttstrømmen fra indre øst til drabantbyene enn den gjør blant bofaste i indre øst. Alt i alt synes det å være en overvekt av relativt unge mennesker, gjerne i familier med barn, i flyttestrømmen fra indre øst til drabantbyene.

17. Botid: Kort botid blant innvandrere som flytter fra indre øst til drabantbyene

Første oppholdsdato faller sammen med dato for til- deling av personnummer i folkeregisteret. Variabelen botid er definert som tiden i hele år fra første opp- holdsdato i landet og fram til per-dato for den aktuelle datafil; det vil si per 1.1.1998 for vårt vedkommende. Variabelen botid er først og fremst interessant for inn- vandrere. For nordmenn faller variabelen sammen med alder for personer født etter 1964, dvs. tidspunktet for opprettelsen av det sentrale personregister. Når vi i dette kapitlet undersøker mulige systematiske sammenhenger mellom botid og flyttemønstre innad i Oslo, er det bare relevant å gjøre det for innvandrere.

Vestlige innvandrere har gjennomsnittlig lengre botid enn ikke-vestlige innvandrere. Det har trolig sammen- heng med de historiske bånd mellom folkene i Norden og avtalen om felles arbeidsmarked som gav lett ad- gang for nordiske borgere til å ta seg arbeid i Norge. Mye av den ikke-vestlige innvandringen til Norge etter at innvandringsstoppen ble innført i februar 1975 var, foruten familiegjenforeninger, flyktninginnvandring som først grep om seg mot slutten av 1980-tallet. Nye innvandrere dukket senere opp for første gang i Norge utover på 1990-tallet som følge av nasjonale og internasjonale konflikter rundt om i verden.

Tabell 17.1 viser fordelingen av botid i Norge per 1.1.1998 blant vestlige og ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo både i 1998 og 2003. Botiden er her inndelt i fire intervaller. Vi ser at over halvparten av de vestlige innvandrerne befinner seg i kategorien med lengst botid, 15 år og over. Blant ikke-vestlige innvandrere er derimot 55 prosent av befolkningen i kategoriene med kortest botid, 0-4 år og 5-9 år.

Tabell 17.1. Botid i Norge etter landbakgrunn for innvandrere bosatt i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003. Prosent

Antall år i Norge per 1.1.1998	Ikke-vestlige innvandrere	Vestlige innvandrere	Alle
0-4 år	25,3	20,8	24,4
5-9 år	30,3	11,8	26,8
10-14 år	19,7	12,4	18,4
15 år +	24,7	55,0	30,4
I alt	100	100	100
Antall personer	54 585	12 641	67 226

Tabell 17.2 viser hvordan tilbøyeligheten til å flytte mellom grunnkretser i femårsintervallet 1998-2003 henger sammen med botiden for vestlige og ikke-vestlige innvandrere. Tendensen er lett å oppsummere. Andelen som flytter synker systematisk med økende botid i Norge. Et visst samspill med alder må her forventes å gjøre seg gjeldende idet personer med lang botid er gjennomgående eldre. Hva som dermed reelt er effekten av alder og hva som er effekten av botid på sjansen for å flytte, må avklares i en multivariat modell. Her nøyer vi imidlertid med å rapportere enkle toveis sammenhenger.

Tabellen viser også at nedgangen i flyttetilbøyeligheten med økende botid gjelder både flytting fra en bydelsgruppe til en annen og flytting internt i egen bydelsgruppe. Det er f.eks. ikke slik at eventuelle flyttinger mellom bydelsgrupper etter hvert som botiden øker, tenderer til å erstattes av kortere flyttinger internt i egen bydelsgruppe. Tabell 17.2 viser at begge typer flyttinger forekommer sjeldnere når botiden øker.

Mer detaljerte studier i utviklingen av flyttemønsteret etter botid kan gjøres på grunnlag av vedleggstabell 17.1-17.8. Tabellene viser andelen i hvert botidsintervall av personene som inngår i den enkelte celle i flyttematrisen. Med fire intervaller av botid og to grupper av landbakgrunn nødvendiggjør det åtte tabeller.

Et gjennomgående trekk ved beskrivelsen av flyttemønstrene for innvandrere med 0-4 års botid er den relativt beskjedne andelen bofaste i alle bydelsgrupper (vedleggstabell 17.1 og 17.2). I indre øst har om lag to av ti bofaste vestlige og ikke-vestlige innvandrere en botid i Norge på 0-4 år. Om lag tre av ti ikke-vestlige innvandrere og fire av ti vestlige innvandrere som flyttet internt i indre øst i denne perioden, hadde også under fem års botid. Andelen med 0-4 års botid var enda noe høyere blant ikke-vestlige og vestlige innvandrere som flyttet fra indre øst til drabantbyene: Om lag hver tredje ikke-vestlig innvandrer og hele 46 prosent av vestlige innvandrere på flyttefot fra indre øst til nye drabantbyer i denne perioden, hadde maksimalt fire års botid.

Tabell 17.2. Andelen som har flyttet til en annen bydelsgruppe, internt i en bydelsgruppe, eller som ikke har flyttet til noen ny grunnkrets i årene 1998-2003 blant bosatte innvandrere i Oslo i perioden 1.1.1998-1.1.2003, etter botid og landbakgrunn. Prosent (rekkeprosent)

Antall år i Norge per 1.1.1998	Ikke-vestlige innvandrere			Vestlige innvandrere		
	Flyttet		Ikke flyttet	Flyttet		Ikke flyttet
	Til en annen bydelsgruppe	Internt i en bydelsgruppe		Til en annen bydelsgruppe	Internt i en bydelsgruppe	
0-4 år	34,2	22,0	43,8	37,3	23,4	39,3
5-9 år	29,2	20,4	50,4	24,1	16,9	59,0
10-14 år	25,0	16,8	58,2	18,3	15,6	66,1
15 år +	20,0	14,6	65,4	9,6	9,2	81,2
I alt	27,4	18,6	54,0	18,1	13,9	68,0
Antall personer	14 938	10 184	29 463	2 292	1 751	8 598

Andelen som befinner seg i neste *botidsintervall*, 5-9 år, varierer mindre mellom bofaste, internflyttere og flyttere (vedleggstabell 17.3 og 17.4). Det er f.eks. en av tre ikke-vestlige innvandrere med botid 5-9 år både blant bofaste i indre øst og blant dem som flyttet til drabantbyene. Situasjonen er omtrent den samme blant vestlige innvandrere, bortsett fra at andelen i nevnte botidsintervall er om lag det halve, rundt 15 prosent, både blant utflyttere, internflyttere og bofaste i indre øst. Flyttingen mellom bydelene i Oslo bidrar i svært liten grad til å endre fordelingen av innvandrere med botid i intervallet 5-9 år.

Fordelingen av innvandrere i *botidsintervallet* 10-14 år er ikke vesentlig forskjellig fra fordelingen i intervallet 5-9 år. Av de ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra indre øst til drabantbyene hadde 17 prosent en botid mellom 10 og 14 år. Andelen i samme botidsintervall var 19 prosent blant de bofaste i indre øst og 15 prosent blant internflytterne. Situasjonen var omtrent tilsvarende for de vestlige innvandrere, selv om deres andel i botidsintervallet 10-14 år var noe lavere. Henholdsvis 18 og 9 prosent av utflytterne fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene tilhørte dette botidsintervallet, mens det samme gjaldt 13-14 prosent av de bofaste og internflytterne i indre øst.

Innvandrere i Oslo som var bofaste i årene 1998-2003 hadde en langt høyere andel med *botid* 15 år og over enn innvandrere som flyttet mellom bydelsgrupper i byen eller innen samme bydelsgruppe. I indre øst gjaldt det tre av ti ikke-vestlige innvandrere og halvparten av de vestlige innvandrere. Til sammenlikning hadde 15-20 prosent av de ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra indre øst til drabantbyene eller internt i indre øst en botid på 15 år eller mer. Tilsvarende tall for vestlige innvandrere var om lag tre av ti.

Vedleggstabellene dokumenterer dermed at utflytterne fra indre øst til drabantbyene tilhørte alle nivåer av botid i landet, men kortere botider, 0-4 og 5-9 år, dominerte. Dette står i motsetning til de bofaste som omfattet flere innvandrere med lange botider. Dette funnet lar seg uten store vansker forene med funnet i forrige kapittel som viste at innvandrere i aldersgruppen 20-34 og deres barn i førskolealder er overrepresentert blant dem som flyttet fra indre øst til drabantbyene.

En kan kanskje undre seg hvorfor det ikke snarere er mer etablerte innvandrere med lengre botid som preger den utadrettede flyttestrømmen, ettersom tidligere kapitler har vist at det ikke er de økonomisk mest svakstilte som utgjør spydspissen i flyttestrømmen fra indre øst til drabantbyene. Vårt inntrykk er at det kanskje nettopp er de gruppene som trenger mest til en forbedring i boligsituasjonen i form av større plass og en overgang fra leie til eie, som flytter, såfremt de har det ressursmessige grunnlaget til det. Å nå dette nivået er øyensynlig mulig innen ti års opphold i landet, for mange også allerede innen fem år.

18. Flyttere fra indre øst til Akershus er ikke blant de mest svakstilte

Som nevnt i kapittel 6 flyttet hele 70 000 personer som bodde i Oslo i 1998 ut av byen til en annen del av landet i løpet av de neste fem årene (jf. tabell 4.1 og 6.1). En stor del flyttet til Oslos nærmeste fylke, Akershus. Vi skal her se nærmere på ikke-vestlige innvandrere og nordmenn som flyttet fra *indre øst* til resten av landet i årene 1998-2003.¹² I de foregående kapitlene 10-13 har vi gransket de sosioøkonomiske ressursene til utflytterne fra indre øst til drabantbyene (ytre øst) for å undersøke hypotesen om at det er de minst ressurssterke i indre øst som tvinges ut på flyttefot. Våre funn har ikke styrket denne oppfatningen. Spørsmålet som gjenstår er om det er blant utflytterne fra indre øst til områder utenfor Oslo at vi finner de økonomisk svake som utstøtes på økonomisk grunnlag. Har disse personene, i alt vel 12 000, en svakere sosioøkonomisk stilling enn flertallet av de øvrige beboerne i indre øst: de bofaste, internflytterne og de som flyttet fra indre øst til de gamle og nye drabantbyene?

Tabell 18.1 og 18.2 viser gjennomsnittsverdiene på noen sosioøkonomiske variabler for henholdsvis ikke-vestlige innvandrere og nordmenn som flyttet fra Oslo indre øst til områder i landet utenfor Oslo i årene 1998-2003. Det presenteres verdier for hver av landsdelene hvor tidligere osloboere fra indre øst var bosatt i 2003. Vi interesserer oss mest for dem som flyttet til Akershus, idet vi antar at flytting over lengre avstander ofte er motivert av andre hensyn enn det pragmatiske ønsket om å unnsnippe høye boligutgifter, som f.eks. å etablere eller gjenopprette familierelasjoner. Tabellen gjentar også noen av opplysningene fra tidligere tabeller for gjøre sammenlikningen lettere.

Ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo indre øst i 1998 og i Akershus fem år senere hadde i 1997 i gjennomsnitt 14 000 kroner mer i årlig familieinntekt per forbruksenhet enn internflyttere i indre øst, 9 000 kroner mer enn bofaste i indre øst og 8 000-11 000 kroner mer enn dem som flyttet til drabantbyene i samme periode (tabell 18.1). Andelen av utflytterne til

Akershus som befant seg i laveste inntektskvartil var for øvrig den samme som for utflytterne til de nye drabantbyene, 29 prosent. Til sammenlikning var andelen i laveste inntektskvartil blant bofaste og internflyttere i indre øst minst et par prosentpoeng høyere. Våre data viser også at ikke-vestlige innvandrere som flyttet til Akershus fra indre øst hadde høyere andel sysselsatte (6-14 prosentpoeng), lavere andel sosialhjelpsmottakere (4-13 prosentpoeng) og marginalt lavere andel arbeidsledige enn de øvrige kategoriene av ikke-vestlige innvandrere fra indre øst som forble i Oslo. Alt i alt tyder dette på at ikke-vestlige innvandrere som flytter ut av Oslo for å bosette seg i Akershus, *ikke* er noen spesielt svakstilt gruppe, snarere tvert imot.

Samme konklusjon kan trekkes for *nordmenn* som foretok den samme flyttingen (tabell 18.2). De som flyttet fra indre øst til Akershus hadde i gjennomsnitt høyere inntekt enn bofaste og internflyttere i indre øst og utflyttere fra indre øst til drabantbyene (24 000 kroner høyere enn internflytterne og 9 000-14 000 kroner høyere enn de bofaste og dem som flyttet til drabantbyene). Likeledes var andelen i første inntektskvartil nede på 33 prosent blant utflytterne til Akershus, mot 43 prosent blant de bofaste i indre øst og hele 53 prosent blant internflytterne. Andelen sysselsatte var likeså høyere blant utflytterne til Akershus (4-15 prosentpoeng), andelen mottakere av sosialhjelp var lavere (3-6 prosentpoeng), og andelen arbeidsledige var fra 2 til et tiendedels prosentpoeng lavere enn blant bofaste og internflyttere i indre øst og blant dem som flyttet til de nye eller gamle drabantbyene.

¹² Vi ser bort fra de vestlige innvandrere som er så få (vel 400) at det blir uaktuelt med ytterligere oppdelinger etter fylke.

Tabell 18.1. Sosioøkonomiske karakteristika per 1997 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo indre øst 1.1.1998 etter bosted i Norge 1.1.2003

Bosted per 1.1.2003: Sosioøkonomiske karakteristika	I Oslo				I Norge utenfor Oslo						
	Indre øst samme krets ("Bo-faste")	Indre øst ny krets ("Intern-flyttere")	Gamle drabant byer	Nye drabant byer	Akershus	Hedmark Oppland	Østlandet	Agder-Rogaland	Vestlandet	Trøndelag	Nord-Norge
Familieinntekt per forbruksenhet, kroner ¹	113 730	109 064	115 028	112 502	123 121	114 640	109 888	93 134	112 536	97 188	:
Andel i laveste inntektskvartil, prosent ²	31,1	32,4	30,0	28,8	28,9	36,6	31,8	45,8	27,0	40,7	:
Andel sysselsatt i nov. 1997, prosent ³	39,6	39,2	47,5	45,8	53,6	59,4	51,0	31,3	47,1	:	:
Andel på sosialhjelp i 1997, prosent ³	12,8	20,7	14,7	11,8	8,1	15,6	8,1	12,5	17,6	:	:
Andel helt arbeidsledig i nov.1997, pst. ³	7,9	10,1	9,3	7,7	7,5	9,4	8,1	4,2	20,6	:	:
Antall personer (alle aldere)	6 810	2 892	2 172	2 991	678	41	195	59	37	27	16
Antall personer (16-74 år)	4 673	2 100	1 511	1 930	483	32	149	48	34	18	16

¹ I skatteåret 1997, gjennomsnitt.

² Familieinntekt per forbruksenhet i skatteåret 1997.

³ Data fra System for persondata. Gjelder alderssegmentet 16-74 år, prosent

Tabell 18.2. Sosioøkonomiske karakteristika per 1997 for nordmenn bosatt i Oslo indre øst 1.1.1998 etter bosted i Norge 1.1.2003

Bosted per 1.1.2003: Sosioøkonomiske karakteristika	I Oslo				I Norge utenfor Oslo						
	Indre øst samme krets ("Bo-faste")	Indre øst ny krets ("Intern-flyttere")	Gamle drabant byer	Nye drabant byer	Akershus	Hedmark Oppland	Østlandet	Agder-Rogaland	Vestlandet	Trøndelag	Nord-Norge
Familieinntekt per forbruksenhet, kroner ¹	155 671	139 996	154 642	150 608	164 316	149 916	148 879	154 578	167 086	145 763	144 466
Andel i laveste inntektskvartil, prosent ²	42,5	53,4	39,5	41,8	33,0	41,5	42,7	39,9	38,9	44,8	44,2
Andel sysselsatt i nov. 1997, prosent ³	67,5	63,8	75,0	72,3	78,9	67,5	71,1	69,5	72,3	67,2	65,3
Andel på sosialhjelp i 1997, prosent ³	4,5	7,5	4,5	4,9	1,9	5,5	3,7	3,7	4,1	4,6	6,7
Andel helt arbeidsledig i nov.1997, pst. ³	3,0	4,3	2,2	2,2	2,1	2,2	2,4	3,4	4,2	3,6	6,0
Antall personer (alle aldere)	22 685	6 635	3 573	1 905	4 601	1 167	2 658	804	796	473	669
Antall personer (16-74 år)	18 282	5 544	3 117	1 578	3 890	1 009	2 245	701	690	411	582

¹ I skatteåret 1997, gjennomsnitt.

² Familieinntekt per forbruksenhet i skatteåret 1997.

³ Data fra System for persondata. Gjelder alderssegmentet 16-74 år, prosent

19. Heller ikke utflytterne fra de nye drabantbyene til Akershus er særlig svakstilte

Vi har også undersøkt den sosiøkonomiske statusen til nordmenn og ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra de nye drabantbyene i Oslo til Akershus og andre deler av landet i årene 1998-2003. I alt gjaldt det nærmere 14 000 nordmenn og 2 000 ikke-vestlige innvandrere.¹³ Som vi viste i tabell 5.2 skyldtes størstedelen av tilbakegangen i antall nordmenn i de nye drabantbyene netto utflytting til andre deler av Norge. Det er derfor naturlig å se nærmere på denne gruppen. Vi undersøker ikke-vestlige innvandrere også, ettersom deres vei er kort over grensa til Akershus fra ytre øst. Det var imidlertid flere ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra andre deler av landet til Oslos nye drabantbyer enn som flyttet den motsatte veien, slik det framgår av tabell 5.1.

Tabell 19.1 viser at nordmenn som flyttet fra de nye drabantbyene til Akershus bare hadde noe større inntekt enn de som flyttet internt i de nye drabantbyene, til gamle drabantbyer eller til indre øst (2 000-5 000 kroner). I forhold til de bofaste i de nye drabantbyene var inntekten blant utflytterne til Akershus i gjennomsnitt 8 000 kroner lavere. Andelen i laveste inntektskvartil var imidlertid omtrent den samme blant utflytterne til Akershus som blant de bofaste i de nye drabantbyene, 21 prosent. Men i forhold til nordmenn som flyttet internt i de nye drabantbyene, til gamle drabantbyer eller til indre øst, var andelen i første inntektskvartil 6-7 prosentpoeng lavere blant dem som flyttet til Akershus. Sistnevnte hadde også en høyere andel sysselsatte (9-16 prosentpoeng), en andel på sosialhjelp på samme nivå eller lavere (0-5 prosentpoeng) og en andel arbeidsledige marginalt lavere enn dem som fortsatte å bo i de nye drabantbyene eller flyttet til de gamle drabantbyene eller indre øst.

Ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra de nye drabantbyene til Akershus, hadde i gjennomsnitt en familieinntekt per forbruksenhet på 139 000 kroner i 1997 (tabell 19.2). Tilsvarende beløp for bofaste i de nye drabantbyene og de som flyttet til indre øst var henholdsvis 8 000 og 27 000 kroner lavere. Bare 16 prosent av utflytterne til Akershus tilhørte første inntektskvartil mot om lag 20 prosent av de bofaste og internflytterne i de nye drabantbyene og over 30 prosent av dem som flyttet til indre øst. For øvrig var sysselsettingen høyere (8-24 prosentpoeng), sosialhjelpandelen lavere (1-10 prosentpoeng) og arbeidsledigheten lavere (0,4-3,6 prosentpoeng) blant dem som flyttet til Akershus enn blant bofaste og internflyttere i de nye drabantbyene og dem som flyttet til de gamle drabantbyene eller til indre øst.

Vi finner altså at nordmenn og ikke-vestlige innvandrere som flyttet fra de nye drabantbyene til Akershus, ikke var merkbart mindre ressurssterke enn de som ble boende i byen, i drabantbyene eller i indre øst. Det ser snarere ut til at det kreves noe større ressurser å flytte ut av byen til et nabofylke som Akershus.

¹³ De vel 300 vestlige innvandrere som også flyttet ut av de nye drabantbyene til steder i Norge utenfor Oslo, ser vi bort fra her av samme grunn som angitt i foregående fotnote.

Tabell 19.1. Sosioøkonomiske karakteristika per 1997 for nordmenn bosatt i Oslos nye drabantbyer 1.1.1998 etter bosted i Norge 1.1.2003

Bosted per 1.1.2003: Sosioøkonomiske karakteristika	I Oslo				I Norge utenfor Oslo							
	Ny drabantby samme krets ("Bo-faste")	Ny drabantby ny krets ("Internflyttere")	Gamle drabantbyer	Indre øst	Akerhus	Hedmark Oppland	Østlandet ellers	Agder-Rogaland	Vestlandet	Trøndelag	Nord-Norge	
Familieinntekt per forbruksenhet, kroner ¹	191 417	178 206	180 693	181 169	183 149	169 372	171 133	181 344	169 140	178 689	159 181	
Andel i laveste inntektskvartil, prosent ²	20,9	26,9	27,2	28,5	21,3	28,5	27,8	22,6	26,2	21,6	36,1	
Andel sysselsatt i nov. 1997, prosent ³	69,3	71,3	70,5	64,0	80,1	71,1	71,1	75,5	68,5	70,1	64,7	
Andel på sosialhjelp i 1997, prosent ³	0,9	2,3	2,9	6,1	1,1	2,9	2,4	1,9	1,6	2,3	3,2	
Andel helt arbeidsledig i nov.1997, pst. ³	1,1	1,2	1,2	2,0	0,9	1,7	2,3	1,4	1,6	1,7	2,4	
Antall personer (alle aldere)	12 657	6 571	3 171	1 390	7 255	1 597	2 826	478	522	407	518	
Antall personer (16-74 år)	7 959	4 721	2 654	1 254	5 253	1 159	2 018	364	387	298	374	

¹ I skatteåret 1997, gjennomsnitt.

² Familieinntekt per forbruksenhet i skatteåret 1997.

³ Data fra System for persondata. Gjelder alderssegmentet 16-74 år, prosent

Tabell 19.2. Sosioøkonomiske karakteristika per 1997 for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslos nye drabantbyer 1.1.1998 etter bosted i Norge 1.1.2003

Bosted per 1.1.2003: Sosioøkonomiske karakteristika	I Oslo				I Norge utenfor Oslo							
	Ny drabantby samme krets ("Bo-faste")	Ny drabantby ny krets ("Internflyttere")	Gamle drabantbyer	Indre øst	Akerhus	Hedmark Oppland	Østlandet ellers	Agder-Rogaland	Vestlandet	Trøndelag	Nord-Norge	
Familieinntekt per forbruksenhet, kroner ¹	130 959	126 932	123 119	111 513	138 903	132 547	121 458	121 175	146 321	:	:	
Andel i laveste inntektskvartil, prosent ²	19,5	22,4	24,5	31,9	16,2	25,0	23,4	20,3	10,3	:	:	
Andel sysselsatt i nov. 1997, prosent ³	49,9	50,6	48,0	35,0	58,9	68,6	50,4	50,0	:	:	:	
Andel på sosialhjelp i 1997, prosent ³	5,1	8,4	12,1	14,3	3,9	2,9	7,0	2,6	:	:	:	
Andel helt arbeidsledig i nov.1997, pst. ³	4,6	5,3	6,8	7,8	4,2	8,6	4,5	0,0	:	:	:	
Antall personer (alle aldere)	12 657	4 239	1 228	649	1 428	40	359	59	29	15	6	
Antall personer (16-74 år)	7 959	2 704	866	503	903	35	244	38	24	12	5	

¹ I skatteåret 1997, gjennomsnitt.

² Familieinntekt per forbruksenhet i skatteåret 1997.

³ Data fra System for persondata. Gjelder alderssegmentet 16-74 år, prosent

20. Oppsummering og konklusjon

Studien viser utviklingen i antall innvandrere og personer uten innvandrerbakgrunn i Oslo i årene 1998-2003. Både vestlige og ikke-vestlige innvandrere økte i antall i perioden, ikke-vestlige med 35 prosent (22 000 personer) og vestlige med 9 prosent (2 000 personer), mens antall nordmenn gikk tilbake med halvannen prosent (vel 6 000 personer). Veksten i den ikke-vestlige innvandrerbefolkningen skyldtes både netto innflytting fra utlandet (vel 13 000 personer), netto innflytting fra resten av landet (vel 2 000 personer) og naturlig tilvekst (nesten 7 000 personer), dvs. at fødselstallene oversteg dødstallene. Nedgangen i antall nordmenn i samme periode skyldtes på sin side nettotap ved flytting til utlandet (nesten 2 000 personer), nettotap ved flytting til resten av landet (vel 500 personer) og negativ naturlig tilvekst (vel 3 500). Økningen i den vestlige befolkningen skyldtes at netto innflytting fra utlandet oversteg flyttetap mot resten av landet og negativ naturlig tilvekst.

Økningen og nedgangen i de tre befolkningene var ikke lik i alle bydelsgrupper¹⁴. De ikke-vestlige innvandrere økte mest i de gamle og nye drabantbyene og minst i indre øst. Et betydelig netto flyttetap av ikke-vestlige innvandrere fra indre øst til de øvrige delene av byen (4 100 personer) utliknet nesten hele indre østs netto flyttinggevinst i forhold til utlandet og øvrige Norge foruten den naturlige tilveksten. Nedgangen i tallet på nordmenn gjorde seg bare gjeldende i drabantbyene, spesielt de nye drabantbyene, hvor antallet sank med 9 prosent (7 300 personer) mellom 1998 og 2003. Nedgangen kom ikke som følge av de byinterne flyttingene mellom bydelsgruppene, men som en følge av en negativ flyttingbalanse i forhold til resten av landet (7 400 personer) og i noen grad også i forhold til utlandet. Den naturlige tilveksten og den positive flyttingbalansen mot andre bydeler var altfor beskjedne i størrelse til å kunne oppveie mer enn en liten del av tapet.

¹⁴ Figur 2.1 viser de fem såkalte bydelsgruppene vi opererer med, basert på bydelsinndelingen som ble brukt fra 1988 til og med 2003. Begrepet 'bydelsgruppe' refererer til en samling bydeler med visse fellestrekk etter geografisk beliggenhet, sosioøkonomisk status og utbyggingstidspunkt som gjør det naturlig å slå dem sammen til ett område (Blom 1999).

Mellom 80 og 90 prosent av innbyggerne i Oslo som flyttet fra Oslo til et annet sted i Norge i årene 1998-2003, flyttet til et sted på Østlandet (Østfold, Akershus, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold eller Telemark). Uten sammenlikning var Akershus det fylket som fikk flest av utflytterne fra Oslo. Det gjaldt nærmere 70 prosent av de utflyttede ikke-vestlige innvandrere, 60 prosent av de vestlige innvandrere og nærmere halvparten av de utflyttede nordmennene. I Akershus var det først og fremst kommuner med grense til Oslo som mottok utflyttere fra Oslo. Nordmenn og vestlige innvandrere syntes å ha en preferanse for kommuner vest for Oslo, mens ikke-vestlige innvandrere oftere søkte seg østover.

Når det gjaldt flytting den motsatte vegen i samme periode, var variasjonen i hvor de kom fra i Norge større. Likevel var det også her tale om en konsentrasjon til østlandsområdet. Mens 70 prosent av de vestlige innvandrere som flyttet til Oslo i årene 1998-2003 bodde på Østlandet i 1998, gjaldt det samme 60 prosent av nordmennene og 47 prosent av de ikke-vestlige innvandrere. Særlig for de ikke-vestlige innvandrere, som for en del var plassert som flyktninger rundt om i landet, var Oslo et attraktivt flyttemål selv om de bodde langt unna. Nesten 30 prosent av de ikke-vestlige innvandrere som flyttet til Oslo i årene 1998-2003 fra andre steder i Norge, bodde på Vestlandet eller i Nord-Norge i 1998.

Hvis vi betrakter befolkningen i Oslo i 1998 under ett, var tendensen til å bli boende i samme grunnkrets fem år senere størst i ytre vest (vel 60 prosent). Den laveste bofastheten fantes i indre by, spesielt i indre øst. Knappt 40 prosent av befolkningen i indre øst i 1998 bodde i samme grunnkrets i 2003. Mellom disse ytterpunktene lå drabantbyene i ytre øst med hensyn til bofasthet. Differensiert etter landbakgrunn er bofastheten størst i ytre vest for nordmenn og i de nye drabantbyene for vestlige og ikke-vestlige innvandrere. Bofastheten har avtatt over tid siden 1988, hvilket er så langt våre data strekker seg tilbake. Størst bofasthet finner vi blant nordmenn, og lavest bofasthet finner vi blant de vestlige innvandrere. Her spiller inn at vestlige

innvandrere i større grad enn ikke-vestlige forlater landet etter noen år.

Ved å krysstabulere opplysningene om bostedet på grunnkrets og bydelsgruppe i 1998 og 2003 for hver av de tre befolkningsgruppene, kan vi iakttatte flyttebanene til alle som flyttet til en ny grunnkrets i den mellomliggende perioden. Vi ser at mange hadde en tendens til å flytte innenfor sin bydelsgruppe. I bydelene hvor de fleste av den bestemte folkegruppen var bosatt, ble det følgelig også flest interne flyttinger. Det gjaldt både for ikke-vestlige innvandrere i de nye drabantbyene og indre øst, for nordmenn i ytre vest og de gamle drabantbyene og for de vestlige innvandrere i indre og ytre vest. I tillegg kunne vi iakttatte de viktigste flyttebanene for den aktuelle befolkningsgruppen innenfor byens grenser.

Vi fant da blant annet at de gamle og nye drabantbyene hadde en nettogevinst i forhold til indre øst på henholdsvis 1 600 og 2 300 ikke-vestlige innvandrere i årene 1998-2003. Dette er som antydning en sentral del av forklaringen på at indre øst fikk en så ubetydelig vekst i nevnte tidsrom, til tross for stor netto innflytting fra utlandet (3 100 personer) og et habilt fødselsoverskudd (1 300 personer). Det bidro også til å forklare økningen i ikke-vestlige innvandreres andel i ytre øst (dvs. drabantbyene) etter 1998 (jf. figur 2.2). I flyttebalansen for ikke-vestlige innvandrere mellom gamle og nye drabantbyer er det de nye drabantbyene som vinner.

I den byinterne flyttingen blant nordmenn mellom indre øst på den ene siden og de gamle og nye drabantbyene på den annen fikk likeledes drabantbyene en samlet nettogevinst på i alt 2 300 personer i årene 1998-2003. Fire femtedeler av denne gevinsten tilfalt de gamle drabantbyene. Vi merker oss at også de nye drabantbyene hadde en positiv flyttebalanse overfor indre øst, til tross for at denne bydelsgruppen fikk en nedgang i tallet på nordmenn på hele 9 prosent i det aktuelle tidsrommet. Som nevnt skriver dette seg ene og alene fra flyttetap mot omverdenen (øvrige Norge og utlandet). Blant nordmenn er det omtrent balanse i størrelsen på flyttestrømmene mellom de gamle og nye drabantbyene.

Vi undersøker i flere kapitler de sosioøkonomiske ressursene både til de bofaste, de som flyttet internt i en bydelsgruppe og de som flyttet mellom bydelsgruppene i årene 1998-2003, 1998-2001 og 2001-2005, for å finne ut om det synes å være de minst ressurssterke som tenderer til å flytte ut fra indre øst til drabantbyene i ytre by. Hvis dette stemmer, kan det være riktig som flere hevder at utflyttingen av særlig ikke-vestlige innvandrere til drabantbyene representerer en ufrivillig utstøting av de økonomisk mest svakstilte. Dersom denne tendensen derimot ikke finner støtte i data, styrkes alternativhypotesen om at

utflyttingen er en ønsket handling for å bedre aktørernes boligsituasjon både med hensyn til boligstørrelse og eierforhold.

Følgende kjennemerker ved flytterne og de bofaste ble undersøkt for hver av de tre befolkningsgruppene: familieinntekt i 1997 per forbruksenhet (både i form av gjennomsnitt og andel i første inntektskvartil), husholdningsinntekt i 2001 per forbruksenhet for leietakere og boligeiere hver for seg (andel i første inntektskvartil), sysselsettingsandel i november 1997, andel sosialhjelpsmottakere i november 1997, andel som bor i eid bolig i november 2001, og antall rom i boligen i november 2001.

Empirien synes ikke å støtte antakelsen at den økonomiske utviklingen og "oppgraderingen" av indre øst i forbindelse med iverksettelsen av *Handlingsprogram Oslo indre øst* i årene før og etter årtusenskiftet (jf. Barstad med flere 2006), førte til en ufrivillig utstøting av de økonomisk mest svakstilte. Riktignok var flyttestrømmen av ikke-vestlige innvandrere fra indre til ytre øst (gamle og nye drabantbyer) større nå enn tidligere, men de sosioøkonomiske indikatorene tydet ikke på at det var de minst integrerte og økonomisk mest sårbare som primært flyttet ut. Det later snarere til å være grupper med en viss økonomisk ballast som søkte bort fra indre øst til boligområdene i de gamle og nye drabantbyene. Det gjaldt også vestlige innvandrere og personer uten innvandrerbakgrunn.

Selv da vi skilte befolkningen i to etter disposisjonsforholdet til boligen, slik at eiere og leietakere ble behandlet hver for seg, fant vi ikke at utflyttere fra indre øst til drabantbyene i større grad enn dem som fortsatte å bo i indre øst, ble dominert av personer i det laveste inntektskiktet. Særlig tydelig var dette for leietakere som ville vært den gruppen som hadde mest å vinne på å flytte fra indre øst til drabantbyene for å unngå stigende leiepriser, i motsetning til eiere hvis boliger ville stige i verdi.

Nettostømmen fra indre øst til drabantbyene i ytre øst har således trolig en annen forklaring enn at de svakstilte utstøtes. Våre data viser at de som flyttet fra indre øst til drabantbyene som regel skaffet seg større boliger og, hvis de leide i indre by, gikk fra å være leietakere til å eie boligen de bor i. Større boliger betyr mindre trangboddhet, og det å eie boligen gir som regel større selvbestemmelsesrett og er på sikt gunstig økonomisk. Vi antar at dette er viktige motiv for å søke seg bort fra indre øst til ytre by øst. I tillegg kommer muligheten for renere luft, mindre trafikkfarlige miljøer og lettere adgang til naturen. Dette gjelder særlig unge barnefamilier som synes å ha en forhøyet tilbøyelighet til å flytte. Samtidig viser prisstatistikken at boliger i ytre øst har steget relativt mindre i pris enn boliger i indre by øst. Etter hvert som flere ikke-vestlige innvandrere har bosatt seg i drabantbyene, blir dette i

seg selv en faktor som kan oppmuntre andre ikke-vestlige innvandrere til å bosette seg der, da nærhet til landsmenn og/eller slekt og venner gjerne verdsettes positivt. I gjennomsnitt er det innvandrere med botid i Norge under ti år som har størst tilbøyelighet til å flytte fra indre til ytre øst.

Det er også en betydelig utveksling av personer mellom Oslo og resten av landet. Betraktes innvandrere og nordmenn samlet, var det langt på vei balanse mellom inn- og utstrømmene vis-à-vis resten av landet i årene 1998-2003. For ikke-vestlige innvandrere var det flere som flyttet inn enn som flyttet ut, mens det for nordmenn og vestlige innvandrere var omvendt. Data viser at heller ikke de som flyttet fra indre øst eller de nye drabantbyene til nabofylket Akershus, viste tegn på økonomisk marginalisering, snarere tvert om. Som mottaker av flyttere fra Oslo står Akershus i en særstilling både blant innvandrere og ikke-innvandrere. Flyttingen til Oslo fra andre deler av landet er derimot jevnere fordelt mellom flere avsenderfylker, særlig for ikke-vestlige innvandreres vedkommende.

En mulig implikasjon av at det ikke først og fremst synes å være personer med de laveste inntekter som flytter ut av indre øst, er at det gjennomsnittlige ressursnivået i indre øst på sikt vil kunne synke. En slik slutning følger imidlertid ikke med nødvendighet. Vi har ikke undersøkt den sosioøkonomiske statusen til personene som flyttet *inn* til byen fra resten av landet eller fra utlandet i den aktuelle perioden. I perioden 1998-2003 omfattet innflyttingen til indre øst brutto 17 000 nordmenn fra andre fylker i landet og 600 nordmenn fra utlandet, i tillegg til 4 500 ikke-vestlige innvandrere fra utlandet og 1 200 ikke-vestlige innvandrere fra andre steder i Norge. Hertil kommer også nesten 2 000 vestlige innvandrere. Dersom innflytterne er økonomisk ressurssterke, hvilket i det minste kan antas å være tilfelle for personer uten ikke-vestlig innvandrerbakgrunn, behøver ikke utflyttingen til andre bydeler av de middels velstående bety at det gjennomsnittlige sosioøkonomiske nivået i indre øst synker. Vår pretensjon i dette arbeidet har imidlertid ikke vært å utforske dette spørsmålet. At utdanningsnivået i indre øst har økt i den aktuelle tidsperioden, mer enn ellers i byen og særlig blant unge voksne (Barstad med flere 2006: 37 ff.), tyder på at bydelen har fått et tilskudd av ressurssterke mennesker i denne perioden. Den samlede effekten av dette for befolkningen i indre øst kan tenkes å bli en *polarisering* mellom på den ene side de mindre ressurssterke som blir igjen når andre flytter ut og på den andre side de ressurssterke nykommerne som representerer en av drivkreftene i fornyelsen av indre øst.

Litteratur

- Barstad, A., E. Havnen, T. Skardhamar og K. Sørлие (2006): *Levekår og flyttemønstre i Oslo indre øst*, Rapporter 2006/15, Statistisk sentralbyrå.
- Blom, S. (1995): *Innvandrere og bokonsentrasjon i Oslo*. Rapporter 95/32, Statistisk sentralbyrå.
- Blom, S. (1996): Økt bokonsentrasjon blant innvandrerne i Oslo fra 1988 til 1995, *Oslo-Speilet* nr. 1 Februar 1996, Statistisk kontor i Byrådsavdeling for Finans og Plan, Oslo kommune, s. 6-10.
- Blom, S. (1997): "Bokonsentrasjon blant innvandrere i Oslo", i O. Brox (red.): *Tett eller spredt? Om innvandrernes bosettingsmønster i Norge*. Tano Aschehoug, s. 44-62.
- Blom, S. (1999): Residential Concentration Among Immigrants in Oslo, *International Migration*, Volume 37 (3), s. 617-641. Utgitt også som Særtrykk 164.
- Blom, S. (2001): Økt bokonsentrasjon blant innvandrere i Oslo - er toppen snart nådd? *Samfunnsspeilet* 2/2001, Statistisk sentralbyrå, s. 69-80.
- Blom, S. (2002a): *Some aspects of immigrant residential concentration in Oslo - time trends and the importance of economic causes*. Særtrykk 224, Statistisk sentralbyrå.
- Blom, S. (2002b): *Innvandrerens bosettingsmønster i Oslo*, Sosiale og økonomiske studier 107, Statistisk sentralbyrå.
- Blom, S. (2004): "Innvandrerens bostedssegregasjon i Oslo", i L. Østby (2004): *Innvandrere i Norge - Hvem er de, og hvordan går det med dem? Del I Demografi*, Notater 2004/65, Statistisk sentralbyrå, s. 136-143.
- Blom, S. (2006): Innvandrere i Norge og Danmark: Høyst innvandrerandel i Oslo, men større etnisk segregasjon i danske byer, *Samfunnsspeilet* nr. 4/2006, Statistisk sentralbyrå.
- Børrud, E. (2005): "Hva skjer på Grünerløkka? Raske endringer og stabiliserende transformasjon", i J. Aspen (red.): *By og byliv i endring. Studier av byrom og handlingsrom i Oslo*, Scandinavian Academic Press, Spartacus Forlag, s. 273-309.
- Epland, J. og M. I. Kirkeberg (2001): *Dokumentasjon av inntektsstatistikken for personer og familier 1993-1998. En nærmere beskrivelse av inntektsvariabler til Folke- og bolig tellingen 2001*. Notater 2001/61, Statistisk sentralbyrå.
- Jørgensen, T. (2003): *Dokumentasjon av prosjektet "Overgang utdanning-arbeid", Årgangene 1999 og 2000*, Notater 2003/30, Statistisk sentralbyrå.
- Langsether, Å. og H.-C. Sandlie (2006): "Boforhold i leiemarkedet" i L. Gulbrandsen (red.): *Boliger og levekår i Norge*. En artikkelsamling, NOVA Rapport 3/06, s. 131-172.
- Melby, I. og E. Mørk (2000): "Inntekt og forbruk", kapittel 6 i *Sosialt utsyn 2000*, Statistiske analyser 35, Statistisk sentralbyrå, s. 101-117.
- Pedersen, T. (2001): *Tilpasning på arbeidsmarkedet for personer som går ut av status som yrkeshemmet i SOFA-søker-registeret 1999 og 2000*, Notater 2001/33, Statistisk sentralbyrå.
- Pettersen, S.V. (2003): *Bosettingsmønster og segregasjon i storbyregionene. Ikke-vestlige innvandrere og grupper med høy og lav utdanning. Utredninger til Storbymeldingen, del 1*, Notater 2003/33, Statistisk sentralbyrå.
- Ruud, M. E. (2005): "Grønland: Byfornyelse og lokale diskurser", i J. Aspen (red.): *By og byliv i endring. Studier av byrom og handlingsrom i Oslo*, Scandinavian Academic Press, Spartacus Forlag, s. 251-272.
- Statistisk sentralbyrå (2001): *Inntektsstatistikk for personer og familier 1993-1998*, NOS C 649, Oslo-Kongsvinger.

Statistisk sentralbyrå (2002): Endelige tall fra bolig tellingen. Folke- og bolig tellingen 2001, Tabell 23. <http://www.ssb.no/emner/02/01/fobbolig/tab-2002-09-23-23.html>

Statistisk sentralbyrå (2006): Dyre boliger har lav ligningsverdi. <http://www.ssb.no/sbolig/>

St.meld.nr.31 (2002-2003): *Storbymeldingen, Om utvikling av storbypolitikk*, Kommunal- og regionalepartementet.

Sæter, O og M. E. Ruud (2005): *Byen som symbolsk rom. Bypolitikk, stedsdiskurser og gentrifisering i Gamle Oslo*, Universitetet i Oslo og Norges byggforskningsinstitutt.

Sæter, O. (2006): Rent og pent = høyere boligpris, debattinnlegg i *Aften*, 15. mai 2006, s. 12.

Utne, H (2004): *Håndbok for Folke- og bolig telling 2001*, Notater 2004/23, Statistisk sentralbyrå.

Tabeller

Tabell 8.1. Flyttematrise for ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er inkludert i tabellen. Absolutte antall¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent	
Indre vest	1 867 1 423 444	383	316	387	205	21	3 179
Indre øst	438	9 702 6 810 2 892	2 172	2 991	551	59	15 913
Gamle drabantbyer	170	589	8 266 6 235 2 031	1 931	249	25	11 230
Nye drabantbyer	184	649	1 228	16 896 12 657 4 239	380	30	19 367
Ytre vest	174	410	496	703	2 829 2 278 551	25	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	12	70	26	40	24	87 60 27	259
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247	54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 8.2. Flyttematrise for nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er inkludert i tabellen. Absolutte antall¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent	
Indre vest	34 873 27 650 7 223	3 031	1 647	771	5 256	163	45 741
Indre øst	2 104	29 320 22 685 6 635	3 573	1 905	2 708	204	39 814
Gamle drabantbyer	1 154	1 754	63 865 54 980 8 885	3 083	2 539	161	72 556
Nye drabantbyer	842	1 390	3 171	52 471 45 900 6 571	1 487	98	59 459
Ytre vest	3 953	2 370	2 735	1 330	88 532 76 735 11 797	239	99 159
Sentrum, Marka, ukjent	141	223	112	83	199	1 579 1 298 281	2 337
Antall personer	43 067	38 088	75 103	59 643	100 721	2 444	319 066

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 8.3. Flyttematrise for vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på grunnkrets er inkludert i tabellen. Absolutte antall¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent	
Indre vest	2 228 1 754 474	198	91	46	294	10	2 867
Indre øst	185	1 369 1 049 320	169	95	148	12	1 978
Gamle drabantbyer	41	75	1 604 1 397 207	107	78	6	1 911
Nye drabantbyer	37	35	77	1 476 1 293 183	45	3	1 673
Ytre vest	183	123	104	73	3 594 3 061 533	15	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	17	8	4	1	12	78 44 34	120
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124	12 641

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.1. Andel i aldersgruppe 0-5 år blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	5 5 5	8	8	14	4	:	7	3 179
Indre øst	9	13 13 13	17	17	13	2	14	15 913
Gamle drabantbyer	6	9	14 14 15	17	7	4	14	11 230
Nye drabantbyer	4	9	14	14 14 16	11	0	14	19 367
Ytre vest	3	7	13	13	7 6 10	8	8	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	7	0	8	:	5 5 4	6	259
I alt	6	12	15	15	8	4	13	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.2. Andel i aldersgruppe 0-5 år blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	5 5 5	2	5	9	10	2	5	45 741
Indre øst	4	4 4 5	7	11	9	4	5	39 814
Gamle drabantbyer	3	2	6 6 9	9	9	8	6	72 556
Nye drabantbyer	2	3	7	7 7 11	9	1	7	59 459
Ytre vest	3	2	6	8	9 8 11	8	8	99 159
Sentrum, Marka, ukjent	2	1	2	7	5	8 8 4	6	2 337
I alt	4	4	6	7	9	7	7	
Antall personer	43 067	38 088	75 103	59 643	100 721	2 444		319 066

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.3. Andel i aldersgruppe 0-5 år blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	1 1 1	1	2	0	1	:	1	2 867
Indre øst	1	3 3 4	1	4	1	:	3	1 978
Gamle drabantbyer	0	1	1 1 1	11	3	:	2	1 911
Nye drabantbyer	0	0	4	3 2 6	9	:	3	1 673
Ytre vest	2	2	2	0	2 2 3	:	2	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	0 0 0	0	120
I alt	1	3	1	3	2	0	2	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.4. Andel i aldersgruppe 6-19 år blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	14 15 11	9	14	20	12	:	14	3 179
Indre øst	18	22 23 21	19	24	19	14	22	15 913
Gamle drabantbyer	24	18	22 22 22	25	23	8	22	11 230
Nye drabantbyer	29	29	25	29 29 28	34	10	29	19 367
Ytre vest	11	17	17	23	21 20 22	16	20	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	19	23	18	:	13 17 4	16	259
I alt	16	22	21	28	21	12	24	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.5. Andel i aldersgruppe 6-19 år blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	9 9 8	5	5	6	5	4	8	45 741
Indre øst	5	7 7 6	6	7	5	3	6	39 814
Gamle drabantbyer	13	14	12 12 14	11	11	14	12	72 556
Nye drabantbyer	22	21	18	17 17 19	19	21	18	59 459
Ytre vest	18	15	13	12	18 19 15	16	18	99 159
Sentrum, Marka, ukjent	5	5	12	7	16	13 15 7	12	2 337
I alt	10	8	12	16	17	13	14	
Antall personer	43 067	38 088	75 103	59 643	100 721	2 444		319 066

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.6. Andel i aldersgruppe 6-19 år blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	2 2 3	2	3	2	2	:	2	2 867
Indre øst	4	3 3 4	4	5	1	:	3	1 978
Gamle drabantbyer	2	5	3 3 3	6	1	:	3	1 911
Nye drabantbyer	0	14	17	7 6 9	4	:	7	1 673
Ytre vest	6	9	8	10	4 4 6	:	5	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	3 2 3	3	120
I alt	3	4	4	7	4	2	4	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.7. Andel i aldersgruppe 20-34 år blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	27 23 39	47	46	39	43	:	34	3 179
Indre øst	45	28 24 37	41	35	42	42	32	15 913
Gamle drabantbyer	39	43	27 24 37	34	38	72	29	11 230
Nye drabantbyer	40	37	39	24 22 32	31	50	26	19 367
Ytre vest	44	46	44	37	22 19 30	56	29	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	29	31	33	:	24 23 26	29	259
I alt	32	30	32	27	27	41	29	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.8. Andel i aldersgruppe 20-34 år blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	25 18 53	73	65	54	55	55	34	45 741
Indre øst	67	30 24 52	57	52	60	50	38	39 814
Gamle drabantbyer	58	56	17 14 37	45	44	46	21	72 556
Nye drabantbyer	48	47	42	16 13 32	33	36	19	59 459
Ytre vest	51	63	53	44	13 10 29	33	17	99 159
Sentrum, Marka, ukjent	55	50	46	41	32	15 14 21	25	2 337
I alt	31	38	22	20	18	26	23	
Antall personer	43 067	38 088	75 103	59 643	100 721	2 444		319 066

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.9. Andel i aldersgruppe 20-34 år blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	26 18 53	67	55	57	56	:	33	2 867
Indre øst	64	29 23 48	54	54	57	:	38	1 978
Gamle drabantbyer	59	49	16 12 45	43	58	:	22	1 911
Nye drabantbyer	59	51	36	17 13 39	40	:	20	1 673
Ytre vest	44	60	49	41	14 11 30	:	18	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	19 20 18	33	120
I alt	31	37	24	22	19	27	25	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.10. Andel i aldersgruppe 35-49 år blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	33 33 33	27	23	23	33	:	30	3 179
Indre øst	23	25 27 22	21	18	21	37	23	15 913
Gamle drabantbyer	23	23	26 28 21	21	28	16	25	11 230
Nye drabantbyer	20	19	18	23 25 18	20	37	23	19 367
Ytre vest	31	25	21	23	31 32 30	12	28	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	33	31	35	:	33 28 44	33	259
I alt	30	25	24	22	29	32	24	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.11. Andel i aldersgruppe 35-49 år blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	22 24 17	14	16	18	18	28	21	45 741
Indre øst	18	26 28 19	19	20	19	33	24	39 814
Gamle drabantbyer	15	18	22 22 18	19	20	24	21	72 556
Nye drabantbyer	17	19	20	26 27 20	24	27	25	59 459
Ytre vest	15	13	16	22	25 25 22	31	24	99 159
Sentrum, Marka, ukjent	21	27	23	29	25	31 30 35	29	2 337
I alt	21	23	21	25	24	30	23	
Antall personer	43 067	38 088	75 103	59 643	100 721	2 444		319 066

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.12. Andel i aldersgruppe 35-49 år blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	27 28 23	20	24	33	22	:	26	2 867
Indre øst	23	34 37 27	25	23	32	:	32	1 978
Gamle drabantbyer	24	23	26 27 23	22	21	:	26	1 911
Nye drabantbyer	22	26	26	31 31 31	27	:	30	1 673
Ytre vest	27	19	25	32	32 32 32	:	31	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	28 30 26	25	120
I alt	27	31	26	30	31	31	29	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.13. Andel i aldersgruppe 50 år + blant ikke-vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	21 24 12	9	9	5	7	:	16	3 179
Indre øst	6	12 14 7	3	5	5	5	9	15 913
Gamle drabantbyer	8	7	10 12 6	4	4	0	9	11 230
Nye drabantbyer	7	6	4	9 10 6	4	3	9	19 367
Ytre vest	10	5	6	4	20 22 8	8	14	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	13	15	8	:	25 27 22	16	259
I alt	17	11	8	8	15	12	10	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.14. Andel i aldersgruppe 50 år + blant nordmenn bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	39 44 17	6	8	13	12	12	32	45 741
Indre øst	6	33 38 18	11	11	7	9	27	39 814
Gamle drabantbyer	11	9	43 46 22	15	16	8	39	72 556
Nye drabantbyer	10	10	13	34 36 17	15	15	31	59 459
Ytre vest	14	7	12	15	35 37 22	12	33	99 159
Sentrum, Marka, ukjent	17	16	18	16	23	32 32 33	28	2 337
I alt	33	27	38	31	33	25	33	
Antall personer	43 067	38 088	75 103	59 643	100 721	2 444		319 066

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 16.15. Andel i aldersgruppe 50 år + blant vestlige innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	44 50 20	11	15	9	19	:	37	2 867
Indre øst	8	30 34 17	17	14	8	:	25	1 978
Gamle drabantbyer	15	21	53 57 27	18	18	:	47	1 911
Nye drabantbyer	19	9	17	43 47 15	20	:	40	1 673
Ytre vest	21	10	16	18	48 52 29	:	45	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	50 48 53	38	120
I alt	39	26	45	38	44	40	40	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførsle i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 17.1. Andel ikke-vestlige innvandrere med 0-4 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	23 20 33	37	33	35	32	:	28	3 179
Indre øst	26	24 21 29	34	32	32	17	27	15 913
Gamle drabantbyer	28	32	27 25 35	31	27	28	28	11 230
Nye drabantbyer	22	27	29	20 18 27	26	3	21	19 367
Ytre vest	29	30	48	37	23 20 33	24	29	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	17	12	15	:	16 15 19	16	259
I alt	24	25	30	23	25	17	25	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 17.2. Andel vestlige innvandrere med 0-4 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	22 17 43	51	44	39	44	:	27	2 867
Indre øst	49	22 17 40	41	46	43	:	29	1 978
Gamle drabantbyer	39	32	11 8 31	34	35	:	14	1 911
Nye drabantbyer	41	46	27	12 10 26	40	:	15	1 673
Ytre vest	42	56	40	47	13 10 32	:	17	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	10 11 9	21	120
I alt	26	29	17	17	17	19	21	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 17.3. Andel ikke-vestlige innvandrere med 5-9 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	22 22 22	26	34	30	19	:	25	3 179
Indre øst	37	32 31 37	34	31	34	51	33	15 913
Gamle drabantbyer	37	35	29 27 35	31	37	48	30	11 230
Nye drabantbyer	34	33	33	30 30 31	36	37	31	19 367
Ytre vest	26	38	23	33	22 20 31	32	25	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	33	31	33	:	24 22 30	30	259
I alt	26	33	30	31	26	35	30	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 17.4. Andel vestlige innvandrere med 5-9 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	11 10 16	14	15	24	15	:	12	2 867
Indre øst	18	15 14 15	15	16	19	:	15	1 978
Gamle drabantbyer	15	17	9 9 15	19	22	:	11	1 911
Nye drabantbyer	3	3	19	12 11 14	11	:	12	1 673
Ytre vest	11	12	16	16	10 9 12	:	10	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	18 20 15	21	120
I alt	12	14	11	13	11	17	12	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 17.5. Andel ikke-vestlige innvandrere med 10-14 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	19 19 20	19	18	17	23	:	19	3 179
Indre øst	19	18 19 15	17	17	18	17	18	15 913
Gamle drabantbyer	13	18	21 22 19	20	19	20	21	11 230
Nye drabantbyer	18	21	19	22 23 19	18	30	22	19 367
Ytre vest	18	18	13	14	16 17 13	16	16	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	10	15	20	17	18 22 11	17	259
I alt	19	18	20	21	17	21	20	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 17.6. Andel vestlige innvandrere med 10-14 års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	12 11 13	14	12	9	9	:	12	2 867
Indre øst	11	14 14 13	18	9	18	:	14	1 978
Gamle drabantbyer	17	13	11 11 15	20	12	:	12	1 911
Nye drabantbyer	16	11	13	14 14 17	18	:	14	1 673
Ytre vest	10	8	11	10	12 11 13	:	11	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	21 16 26	18	120
I alt	12	14	12	14	12	16	12	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 17.7. Andel ikke-vestlige innvandrere med 15+ års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	36 39 25	18	16	18	26	:	29	3 179
Indre øst	18	26 29 20	15	20	16	15	23	15 913
Gamle drabantbyer	22	15	23 27 10	17	17	4	21	11 230
Nye drabantbyer	25	19	19	27 29 22	20	30	26	19 367
Ytre vest	27	14	15	16	39 43 22	28	30	4 637
Sentrum, Marka, ukjent	:	40	42	33	:	41 42 41	37	259
I alt	31	25	21	25	32	27	25	
Antall personer	2 845	11 803	12 504	22 948	4 238	247		54 585

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tabell 17.8. Andel vestlige innvandrere med 15+ års botid bosatt i Oslo per 1.1.1998 og per 1.1.2003, etter bydelsgruppe. Personer bofaste på krets er inkludert¹. Prosent

Bydel 1998	Bydel 2003						I alt	Antall personer
	Indre vest	Indre øst	Gamle drabantbyer	Nye drabantbyer	Ytre vest	Sentrum, Marka, ukjent		
Indre vest	55 63 28	22	29	28	32	:	49	2 867
Indre øst	22	49 54 32	26	28	20	:	41	1 978
Gamle drabantbyer	29	37	69 73 39	28	32	:	63	1 911
Nye drabantbyer	41	40	40	62 65 43	31	:	59	1 673
Ytre vest	37	24	33	27	65 69 43	:	61	4 092
Sentrum, Marka, ukjent	:	:	:	:	:	51 52 50	42	120
I alt	51	43	60	56	60	48	55	
Antall personer	2 691	1 808	2 049	1 798	4 171	124		12 641

¹ Innførslene i cellene på diagonalen refererer til bofaste og flyttere internt i bydelsgruppen (øverst), bare til bofaste (midterst) og bare til internflyttere (nederst).

Tidligere utgitt på emneområdet

Previously issued on the subject

Notater

94/4: Innvandrere og bokonsentrasjon. Rapport fra forprosjekt

2004/65: Innvandrere i Norge - Hvem er de, og hvordan går det med dem? Del I Demografi

2005/13: Monitor for sekundærflytting. En deskriptiv analyse om sekundærflyttinger blant flyktninger som ble bosatt i Norge i perioden 1994-2003

2006/31: Monitor for sekundærflytting. En deskriptiv analyse av sekundærflyttinger blant flyktninger bosatt i Norge 1995-2004

Rapporter (RAPP)

95/32: Innvandrere og bokonsentrasjon i Oslo

2001/22: Flyktningers sekundærflyttinger under 1990-tallet

Sosiale og økonomiske studier (SØS)

107: Innvandrernes bosettingsmønster i Oslo

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter*Recent publications in the series Reports*

- 2006/12 T. Hægeland, K.A. Kjesbu og J. Møen: Fører SkatteFUNN-ordningen til økt FoU-innsats? Foreløpig rapport om innsatsaddisjonalitet. 2006. 27s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6967-9
- 2006/13 G. Dahl, A. Walstad Elnes, T. Jørgensen og C. Trewin: Langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp. 2006. 41s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82.537-6971-7
- 2006/14 N.K. Buskoven: Undersøkelse om bibliotekbruk. 2006. 71s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6974-1
- 2006/15 A. Barstad, E. Havnen, T. Skarøhamar og K. Sørli: Levekår og flyttemønstre i Oslo indre øst. 2006. 260s. ISBN 82-537-6977-6
- 2006/16 T. Hægeland, L.J. Kirkebøen og O. Raaum: Resultatforskjeller mellom videregående skoler. En analyse basert på karakterdata fra skoleåret 2003-2004. 2006. 64s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-69779-2
- 2006/17 Å.Cappelen, E. Fjærli, F. Foyn, T. Hægeland, K.A. Kjesbu, J. Møen og A. Raknerud: SkatteFUNN-evalueringen - Årsrapport 2005. 2006. 46s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6990-3
- 2006/18 J. Ramm: Inntektsforholdene til grupper med nedsatt funksjonsevne – inntektsregnskap for personer. 2006. 31s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6994-6
- 2006/19 L. Allertsen og T. Kalve. Innvandrerbarn i barnevernet 2004. 2006. 50s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6996-2
- 2006/20 T.A. Galloway og M. Mogstad: Årlig og kronisk fattigdom i Norge. En empirisk analyse av perioden 1993-2001. 2006. 37s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7002-2
- 2006/21 B. Langset, E. Holmøy og L. Lerskau: Et grånende Norge: Betydningen av økt behov for eldreomsorg for makroøkonomi og offentlige finanser mot 2050. 2006. 24s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7018-9
- 2006/22 E. Ugreninov og O. F. Vaage: Studenters levekår 2005. 2006. 86s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7020-0
- 2006/23 V. Aalandslid: Valgdeltakelsen blant norske statsborgere med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn ved Stortingsvalget 2005. 2006. 37s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7022-7
- 2006/24 G. Dahl og S. Lien: Uførepensjon og sosialhjelp/introduksjonsstønad blant innvandrere. 2006. 45s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-7027-8
- 2006/25 S. Lien og E. Nørgaard: Rapportering fra krisesentrene 2005. 2006. 37s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7029-4
- 2006/26 G. Daugstad: Omfang av bruk av kontantstøtte blant barn med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn. 2006. 66s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7033-2
- 2006/27 J.I. Hamre: Evaluering av ordinære arbeidsmarkedstiltak påbegynt 4. kvartal 2004. Dokumentasjon og analyse av effekter november 2005. 2006. 76s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7044-8
- 2006/28 A.C. Bøeng og D. Splide: Energiindikatorer for norsk økonomi 1990-2004. 2006. 58s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7052-9
- 2006/29 I. Thomsen, Ø. Kleven, J.H. Wang og L-C Zhang: Coping with decreasing response rates in Statistics Norway. Recommended practice for reducing the effect of nonresponse. 2006. 52s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-7054-5
- 2006/30 B Hoem (ed.): The Norwegian Emission Inventory 2006. Documentation of methodologies for estimating emissions of greenhouse gases and long-range transboundary air pollutants. 2006. 195s. 260 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7059-6
- 2006/31 A. Hurlen Foss og L. Solheim: Kvaliteten i Folke- og boligtellingsen 2001. 2006. 57s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7062-6
- 2006/32 K.H. Alfsen, J.L. Hass, Hu Tao and Wu You: International experiences with "green GDP". 2006. 42s 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7064-2
- 2006/33 S. Blom: Innvandreres bo- og flyttemønstre i Oslo rundt årtusenskiftet. 2006. 81s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-7066-9